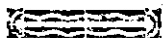

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBÖL Kedden 3. Augustusban. 1790.

Buda. — Summája azon Irásnak, mellyet a' Jul-
20-dikán közönségesen egyben gyült Rende-
k egy akarattal készitettek, és
Fodor Ur által ő Felségéhez be- küldöttek. —
„Az Inauguráló Diplomával foglalatostkodó Rende-
k, az Oláh-ország-felé útozó Követnek Budán lett ke-
resztül menetele alkalmatóságával észre vették,
hogy a' jelen lévő hadnak le- tsendesíttésére való
edgyezések munkába vétettek. A' Rende-
knek, kiknek fájdmára vagyon, hogy ezen had az Or-
szágnak nyilvánosságos Törvényei ellen az Ő tudtok
nélkül kezdettett, most még sokkal fálydalmasabb
fogna lenni; ha; midön közönséges Gyűlésen a'
Magok Törvényeinek helyre állításán munkálód-
nak, a' békelségnek kötései nállok nélkül menné-
nek véghez. A' Rende-
k mint a' fellyebb; úgy a'
jelen-
való században hozatott Törvényekből, mel-
lyek közzül most csak az 1715-dik esztendőbeli 15-

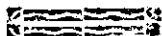
dik Art. említették, meg-bizonyították azt; hogy a' Király nem indíthat hadat Magyar országnak, és az azzal egybe kaptosztatott Tartományoknak tudása és meg egyezése nélkül; hogy a' Törökkel való frigynek, 's Magyar-ország minden más, ugy külső mint belső ügyeinek és bajainak, az 1741. élfztendőbéli 11. Art. szerint, született Magyarok és Magyar Tanács által kell köttetni és végezödni; hogy a' Török Portánál, az Ország dolgaira nézve, a' Királynak Követtye mellé, egy született Magyar-nak is Követ-képpen kell társúl adadni, ki a' mássikkal egyet értsen, és a' Magyaroknak Tanácsától végyen rendeléseket; utólyára, hogy, a' mint az 1759-béli 8-dik Artikulusból nyilván ki tettük, a' dolognak természetében vagyon fundáltatva az; hogy a' Státufok azon dolgokból, mellyek azoknak életeket és jószágait illetik, a' leg-nagyobb igazságtalanság nélkül ki nem rekesztethetönek. — A' Státufok egészzen meg-vagynak gyözettenve ö Felségének igazságos volta, és azon erőlsítése-felöll, melly-szerint Uralkodását a' Törvényeknek hívfena-tartásával akarná el-kezdeni, 's azon sem kértelkednek, hogy ö Felsége az elő hozott dolgot kegyelmesen meg-isméri: melly-szerint a' fokföz említett békeféségnek, 's egyéb rend béli egyezéseknek, mellyeket a' köz-jó kíván, muakálódására, a' következendö Követeket jóvalollyák a' Státufok, ugy-mint: Gr. *Teleky* Jofefet az Ugotsai fő Ispánt, M. *Almáfy* Pál Urat az Aradi fő Ispánt, Gr. *Szötsényi* Ferentzet, *Buttyányi* Ferentzet, időbb *Esfzterházy* Ferentzet, *Aponyi* Antalt, M. *Podnántzky* Jofef és *Somfity* Lázár Urakat: mind egyig olyan férjliakat, kiknek a' közönséges munkákban való hívségek és alkalmasságok már meg-bizonyítva vavgon, és a' kikre Magát a' Király tökélltesen réájok bizbizhattya. — Ezeket méltoztatson ö Felsége a' már el-kezdett vagy el-kezdendö frigynek muakálódására a' Törvényeknek értelmefzerint botsátani: mellyet a' Státufok ugy fognak nézni, mint az ö Felsége igazságos voltának különös bizonyféságát, és egy olyan öfzve köttetélt, melly által e-

zen szabad, és a' Maga szabadsága mellett leg-
delmelebb Nemzet, igen állandóul ő Felségéhez
fog kaptsoltni. „

Berzentzen Jul. 23. dikén. — *Bakonaki* hely-
ségben lakozó 'Sidónak felesége *Marinka*, maga je-
lentette Urával edgyütt, hogy a' 'Sidóné 9. diké hó-
napja hogy Terhben vagyok, és gyakorta mind
a' ketten hallják, a' méhében lévő gyermeknek ri-
vását, mellyet magok hirdetvén, még az ott való
Tisztelendő Plébánus Urhoz: *M — P —* hez is el-
jöttek (kivel ezen 3 napokban minden nap edgyütt
vóltam) hogy mit jövendőne ezen dolog felől?
a' gyermeknek az Anyja méhéből ki-hallató rivá-
sáról? vagy valahol is olvasott-é illyes dolgot?
mellyre azt felelte a' Plébánus Ur, hogy ő illyest
nem olvasott: sőt a' Doktorok azt próbálják, és
a' Máchábæufok Anyja, hogy a' rivásnak levegő
éggel kell lenni, és az után azt felelte nékik: ta-
lám *Antikristus* léfzen belölle. — Erősén termé-
keny ez a' mi időnk *Antikristus* dolgából: tsuda
léfzen ha, majd midőn 1794-ben a' minden Nem-
zetek *Nemzeti Gyűlése* Olosz országban tartatni fog,
öfve nem vesznek a' Nemzetek a' Nemzeti Elöll-
ülő felett.

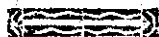
Tsatár Jul. 22. dikén. — *Juliusnak* 14. dikén, 's
következő napjaiban *Margitára* Vásár alkalmatos-
ságára meg-érkeztenek *Pataki* Dániel nevű Káplár
alatt némely *Erdődi* vitéz katonák Verbunkra, kik-
nek magok szelid, és nagy emberségű vifeletek ugy
annyira magokhoz kaptsolták a' Vásárra gyült em-
berek sziveit, 's szemeit, hogy vólta-képpen aztat
le-nem lehet irni, meg vólt ezekben a' magok tar-
tása jozansággal, kivált az említett Káplárjok nem
tudta merre szakasztani magát szállásra a' lok hi-
vók között, olly nagy emberségű betsüllete vólt
mindenek előtt. Ugyan tsak számolon is ment az
Ifjsuság közikbe. Vóltanak ugyan más rend-béli
verbuálók is, de ezeknek semmi magok vifelete
nem hasonlittathatott az elsőbekéhez, ugyan azért
nem is igen kedves szemmel nézték az elsőbket.

A' Szomizéd Békes Varmegyében olly annyira
meg-óltsódat a' marha, hogy a' melly marhát en-

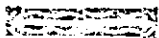
nek-előtte 100 forinton alig lehetett venni, mostan 40 forinton könnyen vásárolhatni, ugy annyira szál-
lott a' régi drágaság, hogy három tehenet 30 V. fo-
rinton meg-lehet venni.

Az Hadi Kantzellária még eddig ki nem adta,
a' *Tzettin* várának meg-vételéről való bővebb tudó-
sítást. Egy útozó a' dolgot, egy közléről való domb-
ról nézvéen, következendőket ír a' többek között
íranta. — „ A' Törökök jó részt 12-ezeren érkez-
tenek vólt már meg *Tzettin*nek szabadítására: de
már ekkor törettetett a' várnak oldala, melyly sze-
rint Gen. *Báró Devins* is haladék nélkül hozzá lát-
tatott az Ostromhoz. A' *Gr. Gyulay* Szabad Bata-
lionnyából, az *Ogulini* és *Szluini* Határ Regemen-
tek Jágerei közzül való önként vallolkoztak, és a'
Sróder Reg. ből is egy néhányan elő álván, ezek
leg-előbbfőzr Gránátokkal és vialszas koszorukkal
a' vár-törésére rohantanak, és a' fa épületeket gyuj-
togatták. Azonban a' várba bé szökdösvén, az öl-
tás körül forgalodókat kezdték vesztegetni, kik
ezeknek erejét ki-nem alkutván, a' váran kívül
fekvő Török Sergek-felé akartak a' kapun ki-sza-
ladni: de kevesen menekedtenek-meg, minthogy a'
miénkek a' kapu előtt őket készen várván, nagy
részt el-lövöldözték, 60-nig valót pedig közzüllök
el-fogtanak. A' kik a' mi kezeinkből meg-szabadulta-
nak, azokat magok a' táborban lévő Törökök vag-
dalták öfzve. Azok, kik ezen futás közben álta-
lunk meg-ölettetek, 183 fejekre számláltatnak. Az
ostrom 20-dikban dél-utánni 4 órakor kezdödvén,
7 kor már vége vólt mindennek. A' Városban 128
sebess férjfiak, afzszonyok és gyermekek tanálat-
tanak, kiket a' miénkek a' Battériákig ki-hozván,
bé-kötöztenek. A' tűzben 60-non égtenek öfzve. —
A' mi vesztésünket ezen tudósító 17 hóltakra és
31 sebefsekre téfzi: melyly veszedelme a' miénkek-
nek is nagy részt, a' vár-béli hirtelen terjedő tűz
által okoztatott. Nagy kárt tett a' várban egy
puskaporos toronynak fellobbanása. A' fegyvere-
ken, 200 Má'sa puskaporon, és 7 ágyukon kívül,
kevés prédára akadtunk a' városban. A' vár-bé-
liek

liek előbbször fogságra tétettek, és még az után kezdettnek a' miénkek a' prédáláshoz. A' Törökök a' töllünk bé-vettetett Bombik közzül, nénellyeket vízzel 's nedves bőrökkel meg-öltvén, ezek az Ostromnak ideje alatt a' nagy tűzben és hévségben ismét fel-melegedtenek, és éppen mikor a' prédálás folyt, el-pattanván, 7-tet közzüllünk megöltének. Egy vakmerő Török, meg-nem adta benn a' várban hatnak közzüllünk magát, valameddig agyon nem lövetett. A' tsak nem a' város mellett fekvő 10 — 12-ezer Törökség leg-kisfebbet sem mözdült az egész ostrom alatt a' maga táborában. A' nagy *Kladusiak* még *Tzettinnek* bé-vétele előtt már kezdték házaikról a' fedelet le-vonni: várják a' látogatást. Ide indúltanak *Tzettin* alóll-is a' Török Seregek más nap az Ostrom után. — Oberfl. Gr. *Gyulay*, az Ostrom közben, mejjben hajittatott a' vár odaláról egy kövel, ki az alatt, míg Fő Strázamester *Vieso* az ostromlókat a' vár-törésen bé-vitte, a' más oldalon tsinált alatta valóival zavarát a' Törökök között, melly által annyira el-vesztették rendgyeket, hogy mind közönségesen, vagy futni indúltanak ki a' tábor-felé, vagy a' Kazamátokba keresték meg-maradhatásokat. Ezek még a' Kazamátokból-is lövöldöztek a' miénkekre, mely vakmerőségek miatt, tsak egy-is közzüllök életben meg-nem hagyatott.

Svéd és Orosz birodalom. — A' Pétervárból érkezett Levelek szerint, nem tsak az aprobb hajókból álló Seregét rontották meg a' Svédeknek az Oroszok: hanem mind a' kettőt. A' Südermanlándi *Károly* Hertzeg alatt lévő nagy Svéd hajós Sereg a' tenger öblébe bé szorittatva, nem szenvedhetvén tovább különösen az ivó-víz-béli szükséget, kétséges vakmerőségre vetette Jul. 3-dikán magát, és az elötte álló nagy Orosz hajós Seregen próbált keresztül rontani. E' béli tzellyokat el-is érték ugyan a' Svédnek, de örökös veszedelmekkel; mert megbetsülhetetlen, a' mennyi kárt vallottanak. Jul 3-dikán kezdve egymás után 6 napokig vesztegették őket az Oroszok. Ezen tudósítás Jul. 9 dikén indúlt

dült Pétervárából, 's még akkor nem volt vége az Oroszok győzedelmének: melly-szerint a' bővebb környül állásokat még ennek utánna fogjuk meghallani. Eddig elé-is pedig már annyi hajókat elvesztettek volt a' Svédok, hogy az azokon lévő ágyuknak száma sokkal többre ment 532 nél. Elfogatott sok hajó, mellyek között 2-tó olyan nagy, hogy egyik egyik 74 ágyut, három olyan, mellyek között egyik egyik 64 et, egy pedig 60 ágyukat hordozott; tsak ugyan egyik ezek között el-lüllyedett. Frégáttyok fogatott el 3, egyik 41, a' másik 36 ágyus; a' harmadikon lévő ágyuknak száma nem tudatik. Első rend-béli hajó, mellyen lévő ágyuknak száma nintsen a' tudósításban fel-jegyezett. Fel-gyujtattatott és el-égett egy 74 ágyus nagy hajó, 2 Frégáttyok, egyik 40, a' más 32 ágyus; 's még 2 más kisebb szerűek. Tsak ez eddig 14 hajókra megyen: azon hajós katonáknak és hajós legényeknek száma pedig, kik rész-szerint az el-fogatott, rész-szerint el-lüllyedett hajókon tanáltatának, a' 4 ezeret fellyül haladja. — Eppen ilyen szerentsétlen volt Maga a' Svédoknak Királya is a' *Nafszau* Hertzeggel való tsatájában. Itt a' Királytól, az alatta lévő 100 Gállyák között, már Jul. 9-dikén 65-töt foglaltanak volt el az Oroszok 's a' többeket is nagy részint széllyel verték és össze rontották. A' Királynak a' Maga hajója is el-fogatott, a' Király pedig egy halálozó tsonakon, halászoktól kifizetve izabadult ki a' fogság elől, az apro szigetek között. Ezen dolgokon olly igen elvesztették a' Svédok minden bátorságokat, az Oroszok pedig olly vakmerő bátorságra kaptanak, hogy amazoknak eleség hordozó hajóikra úszva kézük voltanak rájuk menni, 's úszás közben fogdosták el azokat: sőt egy Orosz Frégát, úttában 2 első nagyságu Svéd hajókat áll tanáltván, el-fogta, és magával a' *Reváli* ki-kötő helybe fogságra vitte. — Ezen tengeri ütközetek a' Svédoknak és Oroszoknak olly nevezetes, melly meg-érdemli, mikor egészen közönségesse fog tétetödni, hogy

hogy a' Kurir is rendel ki-nyomtattassa. De hát csak Észak-felé ilyen jó katonák az Oroszok? Oláh-ország és Belsőzarábia-felől, senki sem tudja mit csinálnak. Némelly azt erősíti, hogy most ismét nagy erővel indultanak meg a' Kóburg Serge felé, hogy magokat azzal öszve tsatolván, a' nagy Vezért méltóságához képpelt fogadhassák. Mások ezt nem hiszik; mellynek okát nem szabad tudakozni: különben is ma olyan okos a' világ, hogy sokért nem tudakozná egyik ember a' málistól azt, hogy miért hiszi a' dolognak ezt a' felit, 's nem a' málist: elég az hogy ezek nem hiszik, hogy az Oroszok az idén olyan, kézsek vólnának magokat az Aultriaiak mellé tsatolni, mint tavally. Hát mi mit csinállyunk, hidjük-é ezt, vagy ne? — Hidjük-is, ne is: vagy hidjünk belőlle valamit, 's a' többit halaszszuk vagy 2 hétig, talám az alatt jobban fel szabadúl az hit.

Páris. — Innen a' leg-igazabb újságnak ezt írják lenni; hogy azon különbb különbb-féle Nemzeteknek u. m. Araboknak, Chinaiaknak, Japnaiaknak, Patagónoknak, Amériikaiaknak 's a' t. képeket viselő személyek, kit a' Frantzia Nemzeti Gyűlésnek, az ő ujjításához szerentsét kívántanak vólt, csak felöltözött Frantziák vóltanak. — Azon esküvésnek formája, mellyel magát a' Frantzok Királya Jul. 14-kén a' Nemzetnek le-kötelezte, és a' mellyet, kezeit fel emelve hatható szóval mondott el, következő képpen vagyon. „Én a' Frantzoknak Királya esküszöm a' Nemzetnek, hogy En az Országnak rend-tartásai által nékem adatott minden hatalmot az Országrendeléseinek fel-tartására, és a' Törvénynek bé-tölt-tésére fogom fordítani. — Nem régiben, a' Familiák tzinereinek el-töröltése után, megjelenik közönséges helyen egy hirtő, mellynek oldalára a' tziér helyett egy felhő vólt-felietve a' következő alóll írással — *el-fog tá-
hádrodni* (t. i. a' felhő). Bé-mienvén ezen hirtőnek az Ura a' Komédia-házba, az alatt le-törölteté a' Politzia az említett alóll-írásit, ezt tétetvén a' felhőnek felébe: — *már el-takarodott.*

Utolsó jegyzések.

Ez előtt 2 napokkal érkezék-meg ide Bétsbe Rájkenbakhból mint Kurir fő Hadnagy Gróf *Harley* a' békeféségnek előll-járó punktumaival, és követségét el-vegezvén, azonnal haladék nélkül vizsza küldtetett.

Néapolisból Jul. 6-dikán azt írják : hogy az előtt való napon érkezett-meg Bétsből a' Néapolisi Királynak, ezen 2 Udvarok közt ujjantán szerezett Familia-béli Acta, vagy egyezés, melly-szerint II-dik *Leopold*, a' Toskánai nagy Hertzegséget 2-dik Fiának fő Hertzeg *Ferdinándnak*, az Uralkodónak minden jussaival edgyütt által engedi : melly fel-tétel a' leg-fontosabb azok között, mellyek alatt a' nevezett fő Hertzeg a' Néapolisi Királynak 2-dik Leányával *Ludovika Amália* Hertzeg Afzonnnyal házofági kötésre lépik : ugy hogy az öfve esküvésnek idejétől fogva, a' nevezett Hertzeg, a' Toskánai nagy Hertzegség fenkitől nem függő fő Urának fog ismértetni.

Tudósítás.

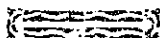
Bétsben a' Némák nyomtató házában tanáltatik Német nyelven a' Fels. *Mária Theresia*, 1741-ben esett meg *Korondztatásának* le-írása.

Bétsben Aug. 4-dikén ezen Tudósítás adatak-ki a' P.
Udvar által:

Minekutánna Sléhiának *Rájkhenbakh* nevü Hely-
ségében, a' mi Udvarunk és a' Pruszszus Ki-
rályi Udvar között való békelséges edgyet értés,
és a' Portával minden órán lejendő békelség-kötés-
nek munkája el-végeztetett volna, tehát a' mind
a' két Udvarnak itt lévő tellyes hatalmú Ministe-
reinek kívánságai, vagy inkább szándékaiknak ki-
jelentései Juliusnak 27-dikén all-irással meg-erősítte-
tének, és egymás között fel-tseréltetének, mellyet
rövid napok alatt a' Felséges Fejeknek költsönös
helyben hagyások és meg-erősítések fog követni.
Erre nézve Státus Referendárius B. *Spielmann*, ki
ezen munkában foglalatoskodik vala, Augustusnak
12-dikán Bétsbe vilzsa-is érkezett, és a' mi Portá-
val való békelségünk hathatos munkájának minden
órán lejendő el kezdése fél lábbal a' Küszöben áll.
Eddig az Udvari tudósítás — és ez eddig bizonyos,
— Tudjuk minyájon, hogy minek előtte valamely
Udvarok között háború kezdődnék, a' háború an-
nak okaival edgyütt ki-hirdettetik, és mind a' két
részről közönségessé tétetik. Azt-is tudjuk, hogy
sem a' mi, sem a' Pruszszus Udvar részéről, ez al-
kalmatossággal semmi háború-is nyilván ki nem hir-
detteteit vala, annál-is inkább a' két részről szem-
be táborozó viúzek egymás ellen még eddig öl-
döklő fegyvert nem rántottanak; tehát a' Pruszszus-
fal háborunk sem vólt külömben, hanem tsak an-
nyiban, a' mennyiben a' mi Portával való hábo-
runk ezen Udvari érzékenyítette. Közönséges véle-
kedés, hogy a' Pruszszus, Anglus, a' Svéd és Len-
gyel, Pruszszus musika hangon tántzolnak, és ezek
mind a' 4-en egy húron pengenek; ha tehát a'
Pruszszus, és a' mi Udvarunk falai között lobbanó
félben lévő bombák szerentsésen ki-öltattak, a' Por-
tával való békelségről nints helyye a' kétttségnek;

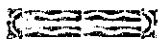
Q q q

a' mint

a' mint hogy a' Bétsben mulatozott Prulfszus O berster *Lusy* Ur-is tegnap innen nem Berlin, hanem Konstantinápoly-felé indula — és a' Konstantinápolyi Internuntzius Baró *Herbert* Ur Papja is nagy reménységgel készül Betsben, hogy előbbi helyyén induljon. — A' békekéség köteleit meg-előző punctumok is kezeink között vagynak, de vallyon igazak-e ezek vagy nem? azt tsak akkor tudjuk-meg, mikor az Udvaraktól ki-adattatnak; azért ezekkel mi-is tsak akkor szolgálunk E. Olvasóinknak. —

Generál Feldmarsfal Lájdinánt B. *Gréfen*, egy nevezetes Húszár Seregnék Tulajdonosa, és a' *Theresia* kisebb Rendjének Tagja, a' múlt hónap 25-dik napján, a' maga ditséretes életének pedig 81-dik elztendejében, ama minden környüállatokban ki-válva ditséretesen tsatázott Húszár fergét a' Mennyei győzedelmes Sereggel váltá-fel Poányból. Ezen fegyver alatt meg-özlült Vezéren még tsak Kaputot sem lehetett anól az idötöl fogva szemlélni, mioltától fogva vitéz szive alá Magyar fegyvert kötött vala. Emlékezetes az ezen elnyugodott vezérről, hogy ifjabb korában a' szép Legényeket pénzel meg-vette Sergébe; azokat maga költségén-is ruházván, az egész Magyar Táborban tsudájára járnak vala Sergének. A' 7 elztendős háboruban egykor tsak azon revé észre magát, midön távúl lévő Serge egészízen körül vétettelett vala az ellenségtől. Látván ennek veszedelmét, el-fokáda sirva; edgyik kezébe piltollyát, málikba kardját szoritván, az ellenségnek csoportjai között, rémítő vakmerőséggel vágta-bé kedves Serge közé, mellyen az egész Sereg meg-bátrodván, az ötet körül fogott ellenség Táborának közepéből, bámulatra méltó vitézséggel, és igen kevés kárral vága-ki, a' hól tsak ugyan maga-is febet kapott vala.

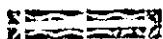

A' Tyrolisi Státusok, II - dik *Leopöldnak*, mint örvényes és Örökös Uroknak tartozó Homagiumokat, Jul. 27 - dikén az Uralkodónak képet vifelő fő Hertzeg *Aszfzonynak Mária, Ersébethnek* izemélyes jelen-létében tették-le. — Az *Illiriai* Nemzetnek meg-engedtetett, és Temesvárt tartatandó Gyűlésben, Kirailyi Biztoznak F. M. L. Báró *Smieteld* rendeltetett.

A' Fekete tengerről két felöll-is olyan hírek érkeztenek ide Bétsbe, mellyek-izerint a' Törökök ezen tengeren az Orofzoktól meg verettenek. *Sinopénál* fok Török hajókat, réz-izerint el-fogtanak, réz-izerint el-égettnek az Orofzok: Várnánál-is 7 hajókat veltették-el a' Törökök. De ezekről várjunk bővebb tudólitáfi. — Ezen a' héten 2 Kurirok érkeztenek-meg a' Bétsben lévő Lengyel Követhez Gr. *Voyna* Urhoz, kik Veientze felöll jöven, az a' vélekedés irántok, hogy a' Lengyelek Konstantzinápolyban lévő Követtyétől Gr. *Fotokkitól* küldetett követségben járnának. Igen rövid Bétsben való mulatások után *Varjov* felé indultanak.

Külső-országgi Hírek.

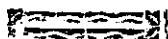
A' Konstantzinápolyi ujjabb hírek nem igen fontosok. Még ekkor egy réz-e a' hajós Seregnek nem szállott völt-ki a' tengerre — de már a' fő tengeri Vezér is a' *Kapudán Basa*, belé szállott völt a' maga hajójába, és tsak a' jó szélre várokozott. A' völt Konstantzinápolyi Pruzszus Követ *Dietz*, ki még ekkor nem indült völt vízfíza Pruzszia-felé, és *Knobelsdorf* Urak; minden tanátsokat arra fordították, hogy a' Divánt le tsendelithésék azon nyughatatlansága iránt, hogy a' Pruzszus Udvar a' Portával lett edgyezése-izerint az Aultriai Udvarnak mind eddig hadat nem izent: hát mi fog majd történni, mikor meghallya, hogy az edgyességben meg-is maradott Pruzszia Aultriával?

London. 20-dik Jul. — A' Spanyollal való gyenettlenségei az Anglusnak még bizonytalan ki-
 netel alá vagynak rekefztetve: noha a' készüléte-
 böől azt gondolhatná az ember, hogy lehetetlen
 hetne tsak kevés ideig - is már tovább haladni az
 tengeri tsatázásoknak. A' Spanyol Udvar tellye-
 sőggel nem akar semmi elég tételt adatni az el-
 gattatott Anglus kereskedő hajókért. Sőt más hi-
 rek-szerint el-is kezdették már a' Spanyolok mag-
 kat ugy viselni az Anglushoz, mint ellenségek. Va-
 lami 3 ezeren olyan földre szállottanak *Gibráti*-
 körül, melly egyik félhez sem tartozik, és kézi-
 leteket is olyakat láttatnak tenni, mellyek *Gábrá*-
tár ostromlására tzelozni láttzának. Ugyan az-
 a' várnak Komendánsa *Ohura* liettséggel minden
 talmozó készüléteket meg-kezdett tétetni. Az An-
 glusok fő tengeri Vezére *Hove* is ki evezett ugy-
 a' tengerre az Anglus nagy hajós Sereggel: de ma-
 re-felé vette légyen úttját, még nem bizonyos.
 A' Pruszszus azon vagyon, hogy a' melly 10 ha-
 dakozó hajókat az Anglus az Oroszok ellen ígért,
 zokat haladék nélkül meg-is indítsa a' Baltikum
 tengerre. Tsak késő ne lenne már a' szegény Své-
 deknek ezen segedelem. — A' nagy *Fridrikh* fél-
 me, mellyel az Anglusokhoz viseltetett, nem fin-
 damentom nélkül való volt. Mit ér már most
 Svédok Királya, 10 Anglus segítő hajókkal,
 nek utánna a' magájéi rész-szerint el-süjvedtenek.
 rész szerint elégtenek, vagy mindenestől fogva a'
 Oroszok kezébe estenek prédául? — de ha szin-
 tudná-is hasznát venni azoknak a' szerentséllen
 rálly: hól vagynak azok a' 10 Anglus első nagysá-
 gú hajók? Bajoson elegyíti az Anglus magát a'
 lyau hadba, az hol nem sokat gondollya hog-
 nyerhet. Sőt némellyek annak-is, hogy a' Prus-
 szusnak, *Thorn* és *Dántzig* várait a' Lengyelek
 tal engedni nem akarják: bizonyoson az Anglust
 rölsitik edgyik okának lenni, mintha azért tét-
 volna

vólna az Anglusok együtt a' Hollándussal magokat ezen dolognak ellenébe, hogy a' magok kereskedéek igen fokot fogna tsökkenni, ha a' Pruszszus ezen két várat magáéva tehetné. — De ez akár hogy legyen, elég az, hogy még a' Pruszszus Rájkhembaklba pennával hadakozik, míg az Anglus segítséget a' Svédéknek szabadítására, az edgyezésnek punctuaini szerint prétendálgattya, 's míg maga is a' Pruszszus ött főbb Sergekben táborozik: az alatt az Oroszok a' Svédék Királyát a' *Viburgi* tenger-öbölhöl véres fővel küldötték haza: sőt némellyek el-esett nevét is költötték, vagy leg alább igen erősen meg sebessedettnek lenni erősiük.

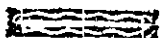
A' *Párisi* Levelek, még máig is mind a' Jul. 14-dik, 15 dik, 's még 16-dikán is tartott Nemzeti Innep napnak tzerimoniájival vagynak tele. Ezen napot nem tsak Frantzia-országban, hanem Angliában, 's nevezetesen Londonban is meg-inneplették. Jul. 14-dike előtt ujjságban hirdettetett 8 napokkal előre ki, hogy minden valaki a' szabadságnak, és a' Frantz változásoknak kedvellője, az azon való örömmek vételére a' tárfaságban jelenjen meg. Az örvendező tárfaságnak Prézesse volt *Stanhope* nevezetű nagy Lord, ki a' fokaság előtt közönséges beszédet tartván, annyira ment, hogy a' Frantzoknak végeseit nem tsak helyben hagyta, hanem a' többek között ditsérte azt is, a' melly szerint a' Titulusok el-töröltettenek. — Ez fok vólna egy Lordtól külömben, ha meg-nem gondolná az ember, melly nagy kedvellője legyen az Anglus a' szabadságnak. Két Présbiteriánus fő Papok valamint asztal előtt, ugy az után is könyörgést mondottnak, mellyekből a' szabadságnak érzékenységei annyira ki-tündököltenek, hogy némellyektől támodált indithatóknak lenni is erőlsittettenek. A' poharozás közben elő-fordult köszönetek formáji közzül, következők vóltanak a' nevezetesebbek: *Éljen — a' Népnek méltósága!* a' Nemzet, a' Törvény, és a' Király! — a' Frantzia országi ditsőséges változás! — a' fogolly Báliának el-rontása által

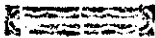
által szerzettett Szabadságnak öröme! — a' Frantzia Nemzeti Gyűlés! — eleven Anglia és Frantzia ország között a' Szabadságnak, a' Virtusnak, és közönséges bekelségnek fenn-tartásáért való vetélkedés! — és hogy Anglia, Frantzia-országgal szoros szövetségre lépheisék olyan véggel, hogy a' közönséges békelséget öfzve vetett erővel megszerezheisék! 's a' t.

A' *Frantz* Nemzeti Gyűlés Jul. 5-dikén-is sok rendbéli ujj végezéseket erőltített meg: mellyek közzül egy néhány nevezetesebbek a' következők. — Az igazságnak kiszolgáltatása a' Király nevében első meg. — A' Birói hivatalok pénzre ne vásároltathatsanak; a' Státus fizesse őket; az igazat ingyen szolgáltatásak ki, és az alattok valóktól valóztatásnak. — Mind a' polgári törvényes dolgokban, mind pedig a' bűnösökre való törvény tettekben, a' bezzédek, vádlások 's megítéltések közönségesen tételsenek és minden Polgárnak szabad legyen magát és ügyét, izemélyesen irásban akár elő szóval oltalmazni. — Az igazság mindenekre egy formán szolgáltatodjék ki, minden Privilegiumra való tekintés nélkül, és mindenek a' magok igazakat, ugyan azon egy Biró előtt keresék. — Az igazság dolgában nints szemre főre való nézés: tehát a' perek azzal a' rendel vétetődjenek elő, a' mint a' szék elébe érkeztenek. — Jul. 6-dikán az Országnek 83 részeiben való Püspököknek száma vétetődött rendbe: 42 tartományok (t. i. az ujj elosztás szerint) tanáltattanak olyanok, a' mellyek közzül mindenikben egy-egy Püspökség, 33 mak olyanok, mellyekben 2-10 vagy több-is, 8-tzak pedig, a' mellyekben egy Püspökség sem volt. Ezen utolsókban ujj Püspökségek állittatnak fel: ott, az hól egynél több vagyon, tsak egy hagyatik meg, a' többi el töröltetik. — A' mint már tudjuk, a' 14-dik *Lajos* Frantzia Király idejében elűzetett Protestánsok maradékainak örökségei vízfizá adának. Ez iránt Jul. 10-dikén következő végezés tétett. „A' Nemzeti Gyűlés meghatároz-

za, hogy az Akatholikuskoknak jószágaik, mellyek még most is a' Királyi Arendáioknak kezeikben vagynak, az hazájokat el-hagyottak' örökösseiknek vissza adattasának: de olyan-feltétel alatt, ha magokat a' Nemzeti Gyűléstől rendeltetendő forma szerint meg igazithatják; (vagy talán így lehet inkább a' dolgot magyarázni;) ha magokat az el-űzetek' igaz maradékaiknak lenni meg-bizonyíthatják., — Nagy változás! a' máji Frantziák nem állták az ő Elejeiknek tselekedeteket, Iffentelen bűnös tselekedetnek egész világ előtt nevezni: mellyet azok a' Vallásért, mint idveleséges dolgot, úgy követtek volt-el. — A' Penziók iránt-is állandó, és az igazsággal meg-edgyező rendelkezést tett a' N. Gyűlés. Két félek a' Penziók: vagy olyanok, mellyek azoknak a' Polgároknak adatnak, kik Hazájoknak szolgáltak, vagy pedig kik Hazájok hasznáért kárt vallottanak. Az ezek iránt való végezés 12 tizikkellyekben foglaltatott bé a' nevezetesebbek ezek. — A' kik meg-jutalmaztatnak, a' Penziót érdemeknek nagyságához képeft vegyék. Valamint a' jutalmazó tisztelek, úgy a' pénz-béli jutalom fizetések is, tsak személyekre tartozanak, az az, edgyik emberről a' következésnek rendje szerint, másra ne maradhassanak: de tartozik a' Státus tsak ugyan, a' Penzioval élt 's meghalálozott személynek özvegyét-is, ha szükölködik tartani, és gyermeit fel-neveltetni, 's a' t.

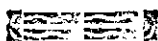

Néapolis. — A' Királyi hajók szorgalmato-
son és nagy számmal járnak a' Föld közep-tenge-
ren széllyel, a' Néapolisi és Siciliali kereskedő ha-
jóknak, az Afrikai tengeri tolvajok ellen való ó-
talmazására. Közelebbről egy *Tunisi* tolvaj hajóra
akadván, 5 órákig tsatáztanak edgyütt; még vé-
gezetre a' tolvaj hajónak katonái közül csak 44-en
maradván életben, magokat a' Néapolisi hajónak
fogságára adták. — *Máltha* Szigetéből ezeket in-
ják. — Egy *Velentzei* hajóra 3 *Tunisi* tolvaj ha-
jók a' *Tunisi* tenger öböl előtt réá ütven, 60-nan
a' tolvaj katonák közül a' *Velentzések* hajójára
keresztül szökdetseltének: kiket ezek mind edgyig
öszve vagdalyván, mint két részről vakmerő módon
kezdették egymált vesztegetni. A' *Velentzéseknek*
3 hajójik vették az után magokat együve, és 8 tolvaj
hajók ellen annyira vették a' dolgot, hogy egy-
azok közül el-süjvedvén, a' többek 300 tengeri ka-
tonáikat el vesztették, és el szaladtanak. Az üzés
közben egy olyan hajót vettenek-el a' *Velentzések*
a' *Tunisiaktól*, melyet azok-is mástól ragadozta-
nak vólt. Most még nagyobb *Velentzei* sergetske
vagyon *Máltha* szigeténél a' tengerre ki-evező fél-
ben. Ugy láttzik, hogy valamint a' *Velentzei*,
nem különben a' Néapolisi hajóknak a' Föld-kö-
zéptengeren való mostani meg-számofodását az o-
kozza, hogy az esmeretes Afrikai tolvaj Feje-
de-

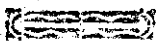
delmeknek hajóji-is nagy számmal kezdenek a' nevezett tengeren meg-jelenni a' Törökök segítettés-nek irigyével. Midőn nem régiben Orosz Oberst-lájdinánt *Lambro Catztzioninak* 9 hajókból álló sergetskéje a' Török-orfzági szigetek között a' Törököktől meg-verettetett volt: mind addig vitézül őtalmazta magát a' nevezett Oberst-lájdinánt, vala-mig a' Török hajóknak száma az *Algiré's Afrikai* tolvaj hajók által 28-ra szaporodott volna. Illyen nagy Seregnek *Lambro Catztzioni* meg-nem felelhet-vén, 2 hajója el fogattatott, 3-mat maga meg gyujtatott és el-égettetett, hogy az Ellenség kezére ne juszanak. Ezen ütközetben el-vesztette *Lambro Catztzioni* 400 Oroszszait: a' Törökök és Algiriak köz-zül is 1500-an rész-szerint meg-öletettek, rész-sze-rint a' vízbe fulladtak.

A' *Svédek és Oroszok* között Jul. 3-dikán kez-dődött tengeri csata, mind az elsők részéről Stok-holmban, mind pedig az utolsókéről Pétervárában közönségesen ki-adatott, és a' summája mind ket-tőnek így következik. — „A' *Svédek* 4 hetekig tartattanak az Oroszoktól a' Viburgi tenger öböibe bé-szorittatva. Valamint a' Király a' maga igaz-gatása alatt lévő a'probb hajókból álló Sereggel egy felé sem mozdulhatott, éppen így meg-volt szorittatva a' Südermanlandi Hertzeg is a' nagy Svéd hajós Sereggel edgyütt. Már mind eleségek, mind pedig ivó-vizek fogyó félbe vólt; egy felől sem vitethetett könnyebbülésekre semmi. Három *Luisjéból* szinte meg-érkező hajók, mellyek 85-ezer portzio Tzvibakkal, 5-ezer kupa Pálinkával 's sok e-gyéb féle eleségekkel vóltanak meg-rakatva, egy-lzersmind akadtanak kezébe az Oroszoknak. Ezen veszedelmes helyről hát, el-kellett volna a' *Svédeknek* valamerre más-felé evezni: de egy-felől a' kö-sziziklaktól bé-rekesztetve, más-felől pedig a' nagy Orosz Sereg állott szembe velék. Semmi más tanáts nem vólt; csak az Orosz Seregen kellett ke-reksztül rontani: mellyre a' *Svédek* magokat meg is határozván, el-végezték magokban, hogy az első

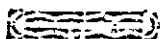
Nap-keleti szelet meg-várván, annak segítségére mellett mennyenek szembe az Oroszokkal: melly a' Svédeknek tulajdon tudósítáfok-szerint annyit tett, mint a' szemmel látott veszedelemmel szembe menni, a' mint a' következés meg-mutatta. Ezen próbájokhoz következőrendel kezdettének a' Svéddek. Előre rendeltenek 3 meg-gyujtatott égető hajókat, ilyen tzzállal: hogy azok az Oroszok hadi rendjeihez közelitvén, és az Oroszok abból a' félelemből, ne hogy ezektől a' magok hajóji-is meggyuladjanak, azoknak úttjokból el-álván, a' Svédeknek minden hajóji, mellyeknek vitorláji már ekkor szélnek valának bortsáttatva, az Oroszoktól adatott résen, vagy minden ütközet nélkül, vagy leg-alább kevés tsatával a' nagy tengerre ki-szabadullynak. A' 3 égető hajóknak óltalmazására és vezetésére rendeltetett egy Linéás nagy hajó, és egy Frégát. Kettők az égető hajók között szerentsesen mentek szembe az Oroszokkal, úgy hogy ezeknek kéntelenek vóltanak az Oroszok tágos út adni: de a' 3-dik igen közel tanálván menni az őtet vezető Frégáthoz, azt meg-gyujtotta. Az égő Frégátnak segítségére vagy óltására közelitvén a' Linéás nagy hajó, az-is meg-gyuladott. Mindezeknek jó szivel szabados út engedtenek az Oroszok: de alig haladtak ki közzüllök, hogy a' láng a' puskapor tartó házakba belé kapván, a' fellobbant puskapor által, mind a' nagy hajó, mind pedig a' Frégát, szörnyü ropogások között az áérbe fel-vettetett, és mindenestől fogva semmivé lett. A' nagy hajón vólt az igazgató egy tengeri Májor, a' Frégáton pedig egy tengeri Kapitány. Ezen szerentsétlenség miatt az hátra lévő Svéd Sereg egy kevésé késleltetvén, az alatt az Orosz hajók magokat ismét öszve húzták, és ellent állottanak: a' Svédeknek hajós legényei pedig látván, melly nagy kárt okoztanak az út tsináló meg-gyujtatott hajók önnön magoknak, tsak nem minden bátorságokat el-vesztették. A' leg-nagyobb Svéd hajók között 4, és 1 Frégát tsak hamar meg-fe-

neklert:

neklett: melly által a' tengernek szoross úttya még keskenyebbé tétetvén, a' kétségben eles mind inkább nevedett. A' Linéás hajók közül 2 ten. és 1 Frégát az Oroszoktól körül vétetvén, kénytelenek voltak magokat fogságra adni. A' Seregnek 14 első nagyságú vagy Linéás hajókból, és egy néhány Frégátokból álló része, a' Südermanlándi Hertzegtől vezéreltetvén, meg szabadult, és a' *Svédborgi* ki-kötő hely felé szeremsésen el-útozott. A' Svédokat ide 15 első nagyságú Orosz hajók mindennütt nyomba követvé, itt-is ujra bé-szorítva tarttyák őket. Az Hertzegnek jobb válla a' tsatában egy lövést kapván, a' gollyóbis a' nyakában lévő Keresztes pántlikának kapsát el-hordotta.

A' le-irt tsatázásnak alkalmatosságával a' Király is meg szabadította egy részét az Ő igazgatása alatt lévő Gallyáknak: más részét pedig, vagy a' Maga tulajdon nagy Linéás hajóji nyomták és süjjeztették a' tengerbe, vagy az Oroszok fogdosták és lövöldöztek özve őket. Előbb egy *Seraphim* nevű Gallyán igazgatta a' Király az ütközetet, melly el-süjjezdvén, egy *Amfion* nevűbe szállott-belé: ez-is özve lödöztetvén, kénytelenítettett egy tsónak forma hajótskába költözni, és meg-maradott Sergét azon vezérelni. A' Király *Svénkzund* nevű ki-kötő helyben szállott-meg a' tsata után: de nem sokáig mulatott abban, hanem ujra a' *Nafszau* Hertzeg ellen indúlt. Az önnön magok val-las tételek szerint, 5 ezer fejekre hetsülhetik a' Svédeknek vesztése: egyéb károk pedig sok Millio Tal-lérokra. A' *Reváli* ki-kötő helyben egyfersmind 1000 fogoly Svédokkal érkeztenek-meg az Oroszok, kik között tsak Tisztek 16-ton tanáltatnak, 's többek-is váratnak. — Az Oroszoktól ezen tsatázás iránt Pétervárában ki adatott tudositás, majd semmit nem különbözik a' fellyebb valótól: melly szerint nints miért papiross töltefsék ezzel-is. A' mi meg-jegyzésre méltó benne, tsak ennyiből áll; — hogy az Oroszok közzül ezen véres ütközetekben, tsak 117-ten ölettettenek-meg, sebet kaptanak 104-en:

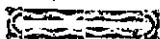
164-en; a' Svéddek közzül pedig, tsak fogságra ezereñ estenek, kik között egy *Leyon-Anker* nevű nagy tengeri Vezér-is, és 100-nál több Stá és Fő Tisztek tanáltatnak. Futása közben a Svédeknek, bé-érvén az ő Sergeiknek hátulsó része az Oroszoknak könnyebb sergei, itt is 2 hajójokat és Frégátttyokat el-fogták, és fogva vízfőzra küldötték.

A' fellyebb le-irt tudósítálokban-is vagy on emlekezet arról, hogy a' Svéddek Királya, a' megtörtént szerentsétlen tsatázások után a' *Svenksund* ki-kötő helyből ismét ki-évezvén, ujjanton a' *Nafszau* Hertzegnek meg-támodására szándékozott. A' *Stokholmi* leg ujjabb hírek-szerint ezen dolog megtörtént, még pedig már molt igen nagy kárával az Oroszoknak. Ezen ujj hír, ha igaz tanál lenni, annyiban ellene mond a' felsőbb tudósításoknak, hogy ez-szerint nem évezett-ki a' Svéddek Királya a' ki-kötő helyből 's nem is a' Király támodta-meg a' *Nafszau* Hertzeget, hanem a' Hertzeg igen erősen meg-bizván magát, éppen a' ki-kötő helyig űzte a' Királyt, sőt tellyes igyekezettel el-akarta fogni. A' tsatázás Jul. 9-dikén kezdődött, tsak valami 2 órányi idő alatt tsendesedvén valamit éjféltájban, míg végezetre Jul. 10-dikén dél-előtti 10 órakor az Oroszok a' rendet el-kezdvén veszték, a' Svédeknek hátat adtanak. Ez alkalmatossággal el-vesztetstették az Oroszok 5 Frégátttyokat, mellyek közzül 2 el-süjcedett, 3 pedig meg-feneklett, 14 Gállájokat 's több fok egyéb aprobb hajókat; mellyeknek száma mind edgyütt 44 re men-gyen, és a' mellyek a 688, három mfontostól fogva 60-fontig való külömb-külobb féle nagyságú ágyuk tanáltatnak. Nagy része ezeknek, az hajókou lévő emberekkel edgyütt, kik 2-ezernél többre szám-laltatnak, és a' kik között egy Hajós Brigadéros, 's a' *Nafszau* Hertzegnek Zászlós Kapitányán kívül 108 külömb-külobb-féle Tisztek tanáltatnak, a Gyözedelmesekek esett kezekbe. A' Király itt-is személlye szerint igazgatta a' tsatát, alatta pedig Oberfilájdinánt *Kronstedt* vezérkekedett. — Ezen

utolsó tsata, ha bizonyosan így ment véghez, nagy hasznára vagyon a' Svédok Királynának; mert ülömben bajosan tarthatta volna-meg tovább a' *ő katoná* nevet, melly a' nagy *Fridrikhről* *ő* réá majd örökség - szerint láttatik maradottnak lenni. Tsak a' Svédok Királya ma, az Europai Királyok között az első katoná: noha a' Török Tsászár sem utolsó: de hól? — ott az holl akármelly rofisz katoná az első vitéz tudna lenni.

Béts. — *Had Tört.* 137. lap. — Egy *Volis* nevezetü *Belga*, engedelmet nyert *ő* Felségétől, egy szabad Seregnek fel-állítására; még pedig azon ajánlás mellett, hogy ha vitézül víveléndi a' Sereg magát: a' Háború végével valóságos Regimenté fogná tétettetni: 1200 Gyalogokból, 400 Vadászokból, 's ugyan annyi Húzárokból fog állani. — *Volis*, egy vólt a' Pártosoknak Kormányozóik közül; *ő* vezette nevezetelsen őket, *Touenhoutnál*. Tettzett a' Királynak, ezen Embernek nemes bátorságú maga ki-nyilatkoztatása. Így szóllott t. i. *ő* Felségéhez: „Mihellyt a' mi Conllituziónak háborgattatott; én vóltam az első; a' ki fegyvert rántott: most, a' midön vízfzsa helyhezettette Felséged a' Nemzetet minden előbbeni szabadságaiba; újra én vagyok az első, a' ki hüvelyébe teszi kardját, hogy azt Felségedért ránthassa. „

Erdély ország. — (*Had. Tört.* 140; 141. lap.) Jun. 17-dikén költ *Vízfzsa*-írásában, méltóztatott *ő* Felsége *Gr. Bethlen Sándor* Urat, a' régi mód szerint való Ország' Fő Biztosának, *Gr. Teleki Adám* Urat pedig Ország' Igazgató Tanácsosnak nevezni. Ugyan az említett hónapnak 4-dikén, *Csernátoni* *Ferentz* Urat, az előtt is vívelt Itélömesteri hivatalában meg-erősítette; *Cserci* *János* és *Tiri* *László* Urakat Itélő-mesterekké; *Gróf. Nemes* *Ferentz*, *Dónáth* *Antal*, és *Bália* *Sámuel* Urakat *K. Táblabíráivá*; *Kozma* *János* Urat, Fő Protokollistává; *Aranka* *Dániel* Urat az Irásos-Ház' Gondvífelőjs

vé (Archivárius) rendelte. *Aranka* György, é *Türi* Jolef Urakat, az előtt is vífeltt felesleg valé Táblabíróságokban meg hagyta.

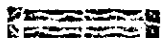
Az Ország' Gyülésének Kolosváratt lejendő tatása anaál bizonyosabb, hogy az abba lett meg egyezését ő Felségének maga a' kormányozó *Gróf Bánffy* György Ur jelentette már a' kormányozó Tanátsnak. Ezen Jelentésnél fogva, nagy serény-séggel tétettek-meg még az el múlt hónapban Kolos-ratt minden meg-kivántató készületek, a' kormányozó Széknek, 's minden attól függő hivatalok-nak, ugy a' Hadi Tanátsnak-is bé-fogadhatásara. A' régi írásoknak egy része Jul. 17-dikén szállittott-el oda Szebenből, 50 szekereken.

Bosznia. — (*Had. Tört.* 144, 145. lap.) — Ar-talmas babonaságoknak ujj példáját adták nem ré-giben a' Törökök, a' *Bányalukai Vár'* ki-dült falá-nak fel-építése' alkalmatofságával. Azon bolond vélekedésből t. i. hogy majd ugy győzhetetlen fog-na az ő Várok lenni: két jobbágy gyermeket ele-venen a' fal közé rakattak; 's követvén ama Po-gányokat, kik hajdan a' *Molok* Bálványnak áldoz-tak, nagy muzsikát tétettek a' Tzigányokkal, mely-től ne lehetne azon két ártatlanoknak kiáltásokat hallani. Az edgyik Szerentsétlen Gyermeknek At-tya, a' Száva' partján kefergte 's paauszolta, egy tóllünk valónak, Fiának szörnyü etetét; egyfzer-smind azt bizonyította, hogy a' Törököknek job-bára majd minden nevezetes épületeik efféle ifzizo-nyító áldozatokba kerülnek.

*Egy nevezetlen helyről ismértlen név alatt bé-
küldetett Tudósítás.*

A' bizonyos, hogy az Ujj-találmányosoknak Laitromokban, a' Magyar Találmányos nem igen szorittya-ki a' más Nemzetekbéli Találmányosok-nak

nak Neveiket: a' tőke-zárnak, tsikotónak találmányával pedig szeméremmel szoktunk közönségesen ditsekedni, noha azok sem ki-vető záp tojományok. Tudván azért mind azt, hogy szeretne Nemzetünk-is valamelly neme-febb találmánnyal neme-fittetni, mind pedig azt, hogy az Ur Deresse, hafonlatos a' Jób ördögéhez, a' melly bé-kerüli a' Világot; Imé ez egyre kérem az Urat, tegye az Ur ez egy pár Kérdést a' Deres nyergének kápájába: — 1-ször Vagyon-e már a' világon olly atzél-tsinálvány (machina chalybea) melly nagy együgyűséggel és hafzonnal, magától mind addig dolgozna, míg a' kopás miatt későre meg-vénülvén a' Izolgállatra alkalmatlan lenne? 2-ször Ha nintsen, tehát, hol? és mi lenne annak a' jutalma, a' ki ma ollyafi fel-állithatna? mert én ismérék egy olly jó szivű Magyart, ki-is nagy szereztséjének tartaná, ha ezen ujj találmánnyal mind maga édes Nemzetét neme-fithetné, mind pedig más Nemzeteket-is, bődögabbithatna és tökéletesebbithetne; de Izegány legény lévén, a' fel-tet, Kérdések' biztató vála-fzfa nélkül nem bátorkodik maga betsülletit-is, költségét is, ebbe való régi, és tovább-is meg-kivántató fok gondoskodásait és fáradozásait-is szerentséltetni. En, ha valamellyik ujj-ságnak a' leg-végin, a' tudó-litások között, a' Kérdések egyenes vála-fzát az Urtól ki-nyeréndem a-zonnal azon jó igyekezetű Hazafiival-is közleni, az Urnak-is fok jó kívánáfsal meg-halálni el-nem-malatom.

Megjegyzés.

„ Imhól ezen ide rekesztett darab az Országgyűlése Deáriumának első a Arkusza, mellyet egészszén szóról szora ujra nyomtattatok az én E. Olvasóimnak számokra, és azt a' *Kurir* mellett mindenkor ingyen, minden fizetés nélkül el-fogom kinek kinek küldeni azért, hogy ezt addig is a' Hazafiak olvashassák, míg az Eredeti Deáriumot Budáról magoknak meg-szerezhetik; mivel ebben egyedül tsak a' Kurirnak vagyon módja, hogy minden Posta költség nélkül közölje a' maga E. Olvasóival. A' mi betűnkkel 3 árkus mégyen egy árkusra; azért ebből egy kézbe hordozható Könyv fog az Ország-gyűlése végével lenni. — A' melly könyvnyül-állások (pedig a' jelen lévő Ország-gyűléső magokat naponként elé-adják; azokról olyan rendelkezésünk vagyon, hogy mindenkor készen a' Külföldről Budáról merithetjük, és azokkal-is ez után mindenkor fog a' *Kurir* E. Olvasóinak udvaralmai — A' kik ez után fognak még a' Kurirért előfizetni, azok-is az első Juliustól fogva ki-jött Kurirt és a' Deáriumot minden fogyatkozás nélkül fogják kapni. — A' kik engem tudósítanak, nem szükséges, hogy Levelüket *Irancozzák*, tselekedjék hát, hogy minden történetekről tudósítsanak, hogy E. Olvasóimnak tellyes szolgálatajára lehessen mind a' *Dares*, mind ennek kantár szarát artója —

Éz.S.

Költ Bétsben 6-dik Augustusban 1790.

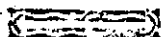
A' kevésből kevefset.

Buda 6-dik Aug. — Itt még mái napig-is az ország ki-rendelt Személyei a' Diploma dolgozásában szorgalmatoskodván, egyéb ujságunk nintsen, hanem a' F. II-dik *Leopold* Uralkodánk feleletje, mellyet az Országnek, a' ki-neveztetett békeség szerző Magyar Követekre nézve küldött, felolvastaték 3-dik Augustii; mely szoról szora ez:

„*LEOPOLDUS* II-dus Dei Gratia Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ Rex Apostolicus, Archi Dux Ausiriæ! Reverendissimi, Reverendi, Honorabiles, Spectabiles Magnifici, Magnifici item et Egregii nec non prudentes ac Circumspecti Fideles nobis dilecti! Perlatæ sunt ad nos medio Extraordinarii Curforis, humillimæ Fidelitatum Vestrarum Preces, Circa expediendum etiam ex Natione Hungara, ad pacem cum Porta Ottomanica Consciendam Individuum, et tunc, dum idem Tractatus Pacis cum Porta Ottomanica Confectionem pro scopo habens, suum sumferit initium, Curæ nobis futurum erit, ut suo tempore, sancitæ quoad pacem cum Turcis ineundam Constitutiones Regni, suum sortiantur effecum. Quibus in reliquo Gratia et Clementia nostra Regia benigne jugiterque propensi manemus. Datum in Archi Ducali Civitate nostra Vienna Ausiriæ Die 30 July. 1790. *Leopoldus* II-dus. — C. Carolus *Pálffy* — Alexander *Pásztory*.

A' Titulusza ez vala: „Universis Statibus & Ordinibus Regni nostri Hungariæ, ad Præsentem Diætam Budæ Congregatis, Fidelibus nobis Dilectis.

A' Pruszizus Obeller Gróf Lufzi Ur Bukorest-felé azért indúlt, hogy itt-is fegyver-nyugvás legyen; sőt a' Bétsi Udv. Ném. Ujságból magából-is ezt lehet olvasni: „*B. Herbert* a' m. hónapnak 17-dikén Bukorestben meg-érkezett, és a' mondatik, hogy a' Muszka Követ és Török Nagy Vezér-is váratnak vala oda, hogy a' békeséget készítő társats el-kezdődjék.

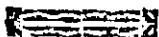

Külső-ország hírei.

Páris Jul. 24-dikén. — A' *Korzikai* Papságnak nem tetteznek a' *Frantzia* Nemzeti Gyűlésnek végzéseit: kivált a' mellyek a' Papoknak jószágai iránt tetteznek. Nem-is tsuda; mert bajos meg-válni az olyan dologtól, melyhez az ember erősen hozzá szokik. — Ha az hordóban lakó *Filozofus*tól a' maga hordóját el-akarnák venni, azt felelné: hagyjanak néki nyugodalmat; mert már hozzá szokott a' hordóhoz. Egy embernek azt tanátsolván mások, hogy vályék-el a' feleségétől, mert roszsá letű, azt felelte: hogy nem — mert már hozzá szokott — Ki tsudálkoznék hát az említett *Korzikai* sziget béli, és az egész szigeten leg-gazdagabb *Alexiai* Püspökön, hogy a' Nemzeti Gyűlésnek, mind azon ujítottásai ellen, mellyek a' Papi Rendet, s kiváltképpen annak jószágait illetik, a' dolognak módja szerint protestált? ezt adván okúl: hogy néki leg-kilsebb akarattya sem vólt még eddig a' maga tulajdon Papi örökös jószágaitól meg-válni. Igen fontos erőlség: — azt akarja véghez vinni a' *Frantzia* Nemzeti Gyűlés, a' mi soha senkinek még az ezibe sem fordúlt-meg — hogy az *akaratot* erőltesse, még pedig a' *T. Alexiai* Püspök Ur' Sz. akarattját. — Jul. 17-dikén sok rendbéli Papoknak kérő irásaik olvastattanak-fel a' Nemz. Gyűlés előtt: mellyekben azok a' Papságnak minden Törvény és Természet ellen való örökös ifju legénysegeknek, vagy rendes feleség nélkül való életeknek meg-változtatását kérték. A' dolog sokszor elő fordúlt a' meg-visgáltatásra: de minthogy egyik-is az *Infiáló* Papok közzül nevét irásának alája nem írta vólt, semmi meg-határozás nem tétetethetett irántok. — A' *Penziók* iránt való végzését másodszor a' következő tikkellyekben határozta-meg a' Nemzeti Gyűlés. — 1.) A' kik magokat a' Királynak személyes szolgálatyában tették *Penzióra* érdeme-sekké, azok az Ország közönséges kintsébdől nem kapnak *Penziót*; hanem a' Király adhat ezéknél
Izá.

zámokra a' Maga Udvarának tartására rendeltett 25 Milliokból, ha tettzik, és a' menyoi tettezik, ha azt mind oda adja is. — 2.) A' Státus ne fordithalson elztendót által Penziora 10 Millionál, jutalom és ajándéokra pedig, 2 Millionál többet: ha többen lennének, a' kik ahhoz igaz jut formálhatnak, várakozzanak, és az elsőség mindenkor az öregebbeké és a' tovább szolgáltaké legyen. — 3.) Tsak ez az egy rend-béli Kassa legyen, mellyből mindeneknek Penziók-rendeltethetnek, ki vévén a' Papokat és Katonákat. — 4.) A' ki 50 elztendót nem élt, és 30 elztendeig közönséges hivatalt nem viselt, Penziót nem kaphat: ki vévén azokat, kik sebbe esenek, vagy egyéb módon elgyengültenek. — 5.) A' kinek ez szierint jussa vagyjon a' Penziohoz, ez-is előbbizür tsak negyed részét kaphattya-meg előbbi fizetésének, és az után minden elztendőben fizetésének húszad részével szaporodik, míg elztendönként egész Penzioja annyira nevekedig mint a' mennyi volt egész fizése. — Midőn 6 szor már ennyire felment, tovább tellyességgel nem szaporodik, 's közönségesen 10-ezer Livránál senkinek nem lehet nagyobb Penzioja. — 7.) A' ki a' szolgálat-béli 30 elztendők előtt alkalmatlanná tétetődik a' szolgálatra, vett sebe, vagy egyéb gyengesége nagyságához képpelt fogja nyerni a' maga Penzióját. — 8.) A' kezdetekor minden Nemzeti Gyülésnek, 2 Lajstromokat fog a' Király a' Gyülés elejébe tenni, mellyek közzül egyikben a' már Penzioval élőknek, a' másikkban pedig a' Penziót keresőknek nevek lézsen fel-jegyeztetve. Ekkor a' Nemz. Gyülés meghatározván, kik nyerhetnek Penziót kik nem, tsak azok fizettetnek az közönséges kintsből, kiket a' Gyülés meg erőfsített. — 9.) Így lézsen a' dolog azokra nézve-is, kik nem elztendönként való fizetést vagy Penziót, hanem egyszeriben kiadatandó ajándékot nyerne. — 10.) Szükségben a' Király-is osztozthat jutalmat: de ilyen fel tétel alatt, hogy ha azt az után a' Nemz. Gyülés nem elég fundamentomosnak talál-
né,

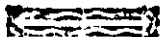
ná, az a' Minifter fizesse meg a' kárt a' Státusnak, a' mellyik az az iránt adatott Decretummal alája irt.

Jul. 19-dikén az *Indiai* kereskedés dolga előfordulván, külömb-külömb-féle kérdések támadtak az innen érkező árú portékák iránt. Minden Frantzia-orzági ki-kötő helybe szabad legyen-e az Indiai árú-portékákkal érkező hajóknak bé szállni? — vagy az egész Országban csak egy legyen olyan ki-kötő hely, melly ezzel a' szabadsággal élhessen? — vagy 3-szor, kettő legyen-e ilyen ki-kötő hely? — Utollyára így határoztatott meg a dolog, hogy minden ki-kötő helybe ugyan bé szállani a' nevezett portékákkal szabad ne legyen: csak ugyan még-is ne egyedül egy, hanem kettő legyen ilyen ki-kötő hely, u. m. egyik a' *Lorienti* az *Oceanusban*, a' más pedig *Touloni*, a' Föld közép tengeren. Annak oka, hogy a' Frantzok az Indiai portékát mindenüve közönségesen bé ne bocsáttyák ez, hogy ezek sokkal óltsoőbbak azoknál, mellyek benn az országban készülnek, és így ha igen meg bővülnének az Indiai dolgok, az ott hon készülteknek majd semmi betse nem fogna maradni.

Orosz Birodalom. — A' Krimiai Sébástopoli ki-kötő helyben fekvő Orosz hajós Seregnek Fekete tengeren tett próbáiról, következő tudósítást tettett az Udvar közönségessé. — „Kontreadmiral *Uschakov* a' fő Tengeri Vezértől parantsolatom vévén, Máj. 27-dikén egy 4 Frégátokból, 3 első nagyságu és 12 más apróbb vagy portázó hajókból álló Sereggel, a' tengerre ki-evezvén, *Anatoliá* (kis Asia) felé vette úttyát. *Anatoliának* partya már Jun. 2 dikén szemleltettenek, melly-szerint a' említetett portázó hajók 3 osztályokban ki-küldetvén, *Sinope*-felé közelitettenek, és az ahoz képest Nap-kelet felől lévő parton 2 Török hajókat el-fogtanak, mellynek alkalmatosságával az Ellen-ség-is a' várból, és a' *Sinopé* tengerre nyuló hegynek

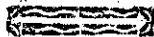
hegynek partját óltalmazó Batteriákról az Oroszokra keményen ágyuztatott. A' ki-kötő helyben 2 Frégát hajókat vett észre *Uschakov*, mellyek hogy a' tengerre ki ne jöhessenek, magokat az Oroszok a' tenger öblének szájához helyhezítették, az honnan mind a' városnak, mind az öbölbe lévő Török Frégátoknak egész éjtzaka alkalmatlanságokra mindent véghez vittenek. Jun. 3-dikán be-evezett az egész Orosz Sereg a' *Sinopéi* tenger öbölbe, mellyben 2 Frégátok és 9 külömb-külobb féle nagyságú hajók tanáltatván, el-végezte az Oroszok Vezérje magában, hogy a' Török hajókra réájok üssön: de a' melly tüzélyában a' tsendes idő miatt megakadályoztatott. A' Törököknek egyéb aránt az Oroszok nagy félelmet okoztanak, külömb-külobb féle tengeri gyakorlásaikat mutogatván előttök. *Uschakov* a' maga hajóját szembe állította vellek, azonban Sz. *György* nevű hajót előre küldvén, és a' várral, mellynek a' Török hajók magokat éppen a' tövéig vizsgálva vonták volt, által ellenben meg-állani parantsolván, a' Törökökre keményen ágyuztatott, nem kevés károkkal azoknak. Azonban az Orosz portázó hajók 2 Frégátoknak óltalma alatt, az *Anatóliai* partokról Konstantinápoly felé *Sinopé* mellett el-utazó hajók után való leselkedésre kiküldettvén, el-fogtanak közüllök 8 hajókat, el-sűjlesztettenek 4-et, 2-töt pedig a' partra ki-kergettenek, A' Törökök Tsonakokra szökdetségén el-akartanak szaladni: de lokan öszve-lövettenek közüllök, lokan pedig Tsonakostól edgyütt a' tengerbe meritettenek. Az el-fogattaknak száma 201-re megyen: kik között tanáltattanak 80 Törökök, 14 Töröknék, 51 Görögök, 3 Arméniaiak (Örmények), 14 Cirkaszsziai rab-férjsiak, ugyan onnan való 27 ifju rab afszszonyok, és 12 töllünk hozzájuk fogságra esett all Tisztek, kik a' nevezett Cirkaszsziaiakkal edgyütt Konstantinápolyba vitettenek vásárra, az el adás végett. Az Oroszok közül meg-sebeseedett 4 hajós szolga, egy pedig meg-öletett. Az el-vetetett hajókon gabona volt.

Jul.

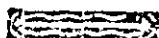
Jul. 5-dikén *Sinopéből* Sámson felé eveztek a Orosz hajók: mely úttokban a Török hajók akadván, őket a part felé kergették, és elűjjeztették.

Midőn Jun. 6-dikán *Uschakov* a Sámsoni költő helyhez érkezvén, bé-küldötte volna előre az aprot hajókat, azoknak maga is utánna nyomult; de a Török hajónál többre nem akadott; mely-szerint időt vesztetni nem kívánván, a Várnak rajzolatlyát vérette, és haladék nélkül *Anopa* felé el-evezett. — Jun. 9-dikén a Város alatt 8 Török hajók, melyek között 1 első nagyságu-is tanáltatott, az Oroszoknak szemek eleébe akadván, midőn már éppen azon vólnának, hogy réjok üssenek a Törökökre, a szél hirtelen le-tsendesedett; mely miatt kéntelenítettének az Oroszok vas-matskájokat kiháuván, azok által magokat a tenger folyása ellen meg-tartoztatni. — Jun. 10-dikén ismét próbált *Uschakov* jobb és bal-felé való oldal evezés által az Ellenség hajóijhoz közelíteni, de a tenger folyásától ekkor is ujra meg-akadályoztattatott. — Jun. 11-dikén ugyan ezt próbálták az Oroszok: mely alkalmatossággal a Törökök igen sürjen szorták ellenek a gollyóbillt. Ezen napon a tenger öblében való külömb-kölymb-féle méjjségeket méreték-ki az Oroszok, mely méjjségek több helyen kitsinyeknek lenni tanáltatván, a vitorláknak lebotzáttatását, és az Ellenség' hajóji ellen tüzes gollyóbillfokkal való ágyuzást parantsolta *Uschakov*. Az Oroszok tüzelésire a Törökök-is nagy ágyuzással felelgettenek a Batteriákról, az ő hajóok pedig halgattanak, hogy éjtszakának idején az Oroszok előtt, hól léteket annál inkább el-titkolhasák. Az ágyuzás egész éjtszaka tartott a Törököknek nagy kárával. — Reggelre kelvén, látván *Uschakov*, hogy nagyobb kárt nem tehet Ellenségeinek, nem közelithetvén hozzáok jobban, parantsolta az hajók vitorláinak ki-botsáttatását, és külymben-is az már ötet váró, Sebástopolnál készen álló Orosz Sereghez vilziza lietvén, *Anapától* ismét vilziza idült.

dült, 's Jun. 16-dikára ugyan oda, az honnan Máj. 27-dikén kiindult volt, Krimianak Sebástopoli kikötő helyéhez, minden kár vallás nélkül a' *kis Asiai* vagy *Anatóliai* partokról visszakeresztelt.

Oldh országból Tihából Jul. 24-dikén ezt írják. A' mi Gen. Májor *Kráy* alatt lévő Sergeink, minden napokon ki-szoktanak a' táborból Éjszél után fegyverben rukkolni, és nap fel-jötéig úgy maradnak, várván az ellenséget, melly minket gyakran háborgat. Tegnap előtt 2 Húszárok és 1 Arnauta az ellenség kezébe akadván, mind hárman *Thurnba* vitettenek. Az ide való Basa haladék nélkül ilyen parantsolatot adott - ki: hogy a' Húszárokkal ne bánnyanak olyan sanyaruán, mint közönségesen nállok szokás; mert ezek a' magok köteleltségeket vitték tsak véghez: az Arnautához pedig így szólt: *Te kutya! a' mi országunkban nevedtél-sel, velünk egy kenyeret ettél, 's még is árolóvá lévén, a' Németeknek szolgálsz ellenünk. Gaz ember! mit követtesz már most veled el.* Az Arnauta azt felelte: *Uram! most a' te hatalmadban vagyok: üttess el fejemet, vagy vétesd azt velem, a' mi neked tettik. Nem — felel a' Basa — nem fogsz meghalni, hanem nyomoruságos életet kell élned: füleid, orrod, és kezeid fognak el-váogatni, 's úgy az után el-mehetsz a' te Generálisodhoz, és meg-mondhatod neki, hogy nálunk minden Arnautákkal így bánnak, a' Németekkel pedig nem: gyógyíttasson-meg téged, ha neki tettik; mert vagynak elégséges Orvassai.* Ezzel az Arnautának fülei, orra és jobb keze el-váogatván, 's még 2 helyen u. m. a' bal karján és nyak-szirt meg-sebessítettvén, a' városból ki-üzetett. Most nálunk fekszik az úpátályba 's ezen történetet maga beszéltette éppen így: — — Meg-mérgelődvén a' nevezett Generál ezen történeten, megindult az alatta lévő Sereggel, és az *Olt* vize mellett egy Török falut 's egy vizi malmot fel-égettetvén, 60 darab marhát el-hajtatott: néhány Törökök öszve vagdaltattanak, az *Ismaili* Kapitány pedig meg-sebessedve szolgájával edgyütt hoz-zánk

zánk fogságra esett. — Egy néhány napoktól fogva a' Szávoja Regimentből *Vimmersberg* nevezett Hadnagyot nem tudott senki, hová lett-e: most tudódott-ki, hogy ő is a' Törököknél vagyon.

Már 52 Udvari Izekerek készzen állanak, melyek az Udvari készületet viszik *Frankfurt* felé a' R. Koronázásra — 50 Német Gárda Tisztek, közt minyájon Kapitányok és Hadnagyok lovan, 50 Gárda all Tisztek pedig gyalog, 3 rendbeli arany pázsomántos Gála köntösök el-vagnak készülve, kik Ő Felségét fogják követni.

Béts. — Augustusnak 15-dikén, vagy a' végén fog kezdődni, a' Korona' Örökösse *Jerentz*, és a' *Tashánai* Nagy Hertzegség' jövendőbeli Fejedelmének *Ferdinánd* Fő Hertzegek' Lakodalmokat meg-előző Pömpa. Az ide való *Nápoli* Követ ki fog az említett napon menni a' belső Városból, valamely külső Városi Kertbe. — Oda fognak feles számmal hat hat lovas hintajaik gyülekezni a' Bétsi fő Uraságoknak, mind pompásan öltözött Udvari Mesterekkel, és Komornyikokkal rakva. E' meg-lévéen, meg-indúl a' Követ egész pompával a' Város-felé, mintha csak most jönne *Nápoly* Országból, 's a' lok hintóktól kísértetve, bé-száll a' maga rendes lakó helyébe; a' hintók is el-oszlanak. — Más nap, 3 hat hat drága készületű lovas hintókkal az Udvarba megy a' Követ, a' kettős Házafságot tárgyazó Audentziára.

Ennek a' hónapnak vége-felé, ide várják a' Nápolyi Királyt 's Királynét, két Leányaikkal a' Menyasszonyokkal edgyütt. 20-dikán, eleikbe indul Ő Felsége, *Fiume* Városába; holott a' Királyi Utazók ki szállanak a' hajókból, mellyeken az *Adriai* Tengeren keresztül fognak jöni. (*)

(*) *Had. Tört.* 153. lap.

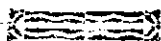
Költ Bétsben 10-dik Augustusban 1790.

*Bézárt Kamárnak erőtlen Sáfárja,
Rövid a' Deresnek zabaldás Kantárja.*

Elegyes appro jegyzések.

Végzetetlen lok 6 ökrös terhelt szekerek érkezének-bé a' napokban Bétsbe, melyre az újság kívánó nép öszve szaladván; senki sem tudja vala; a' vállogatott szeg ökröket nézze é, vagy az ezek mellett lévő szép Magyar parázt legényeket, kik tsáko-süvegeken minyájon egy F-et és A-t viselnek vala. Midön ezeken lokan bámunának; és találgatnak kik és mitsoda járatbeliek legyenek? egy valaki így szól hozzájok: ki embe-rei Ketek? A' Királyé! — felele az edgyik: Hát mit hoztak ketek? A' Feld Apotékát Uram Belgrádból. Aha! Ketek hát mind Patikáriusok? Azok Uram; de tsak ezek mellett az ökrök mellett. A' Patikáros hintón jött ám előre. Ennek tsak az a' summája; hogy a' Belgrádi Tábóri Patika Bétsbe vízfsza érkezett; melyből mi azt reméljük, hogy a' kívánt békesség is a' helyre állásnak jó reménysége alatt vagyon; noha még eddig a' szélekről háborgos tudósításokat is vézünk.

A' Szentestye és Szabtr víze mellél a' H. Koburg Táborból Julius 30-dikán ezt írják hozzánk: „Kedves Kurir Uram! Hogy Juniusbán nem tudostottam az Urat; nem volt tanácsos írni; de most; mivel nyilvánóságos a' dolog, írhatom, hogy 28 ágyukat veszítettünk Gysurgysonál. Azt megírtam vala; még is; hogy Juniusbán Gysurgystól 2 órányira vízfsza húztuk magunkat, mivel népünknek nagy veszedelme nélkül ágyúinkat vízfsza nem vehettük volna; melyre nézve a' vízfsza-húzás Herzeg Koburg böltsen rendelte vala. Itt 10 dik Juliusig várakoztunk azért, hogy majd talám az ellenséget a' várból ki-tsálhatjuk, 's vele szembe tsállratunk; de a' vár falai közül többé ki-mozdulni nem

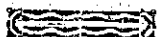

nem bátorkodott. Történt az után, hogy a' vi-
ziunk el-fogyott; mert a' Duna szakadéka, a' nagy
szározság miatt ugy el-apadott, hogy lovainkat
nem itathattuk; azért H. Koburg böls rendelésé-
ből *Dájtul*, vagy is *Frátesnyétől* 11 dik Juliusban
Táborunk el-indult, és most is *Szentcstye* falu és
Szabár vize mellett fekszik, a' honnan *Bukoreft* csak
másfél óra. Itt a' sík mezőn örömölt meg-ütköz-
nénk ellenségeinkel, a' mint-is a' Nagy Vezérnek el-
jövetele bizonyosnak mondatik — nagy ohajtva
várják vitézeink.

Egy örvendetes és bizonyos hirt hozott Orosz
Kurir érkezék a' napokban H. Koburghoz olly tu-
dósítással, hogy ezen hónapban *Viburg* várofsánál,
a' honnan a' Tengeren Pétersburg csak 6 óra, a'
Svéd számos Gallyákkal, sok kisebb hajókkal és
népével ölzve gyülekeztvén, a' Mulzkáktól körül vé-
tetett, és olly nagyon meg verettetett, hogy a' Svéd
8 Gallyait 's más sok apróbb hajót, és 800 ágyujit
el-velztette. Ezen kívül 6000 Svéd, a' meg-ölet-
tek' izámán kívül, fogságba estenek; a' Királyt,
hová lett bujában, nem tudják. Ezen győzede-
lemért a' Seregek Urának, Juliusnak 3 dik napján,
megint hálákat adánk, szent áldozatok, ágyuk és
más fegyverek zengései között. A' Békelességnek
szele ide is el-hatott, melly a' mi tsatázást szom-
juhozó Húszárjainknak nem igen nagy örömet oko-
zott. —

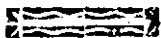
Az Oláh-orzági némelly Levelek azt írják,
hogy a' Nagy Vezér *Rudfuknál* legelteti Táborát;
Generál *Szuvarov* csak egy órányira fekszik Sereg-
vel H. Koburgtól. *Klerfe* hasonlóképpen, ki a' *Vid-
dinben* olstrom alá kerített Seráskirra vigyáz. Azon-
ban miolta B. *Herberg* ide Bukoreftbe érkezett, min-
denütt a' békelesség' szele fű.

Erdélyből egy néhány helyekről olly tudósítá-
sokat vétünk, hogy a' minden termést, még csak
a' gyümöls fákot-is sok helyeken ki-égetett heiz-
izos meleg és szározság után, éppen akkor, mi-
dön

dön az igen vékony termés bé-takarítottatnék; olly tartós elsőzések valának, hogy kevés terméseket is a' Gazdák károkkal és igen bajosan takaríthatják fok helyyeken. — Kolosvárról azt érjük, hogy már vagy 30 szekér Kormány-székbéli Irások oda meg-érkeztenek a' múlt hónapban. A' helyye már mindennek ki-vagyon rendelve az Ország' gyűlésére; sőt ugy láttzik, hogy itt vólt fő Pro. Komissárius Gr. *Bethlen Sándor* Úr ő Nagyságának minden rendelései arra tzeloznak, hogy a' T. K. Kormány-szék itt maradjon. (Ebben a' M. Kurir kétkedik) és a' sem egészszén bizonyos; az Ország-gyűlése mikor tartásék — Noha ezen esztendőben minden-felé szárazság és hévség uralkodik vala, még-is a' gabonának arra nem rend-kivül való fok helyyeken; sőt Debretzen körül kezdett alább szállani; hól a' rosnak köbli 14 mártás, az első egyes búzának 19 — 20 mártás — a' tiszta búzának 9 r. forint. — Azonban a' szarvas marha minden-felé óltsodik, minthogy nem mindenütt lehet ezeket ki-tattani. Ha az Isten békességet ad, a' Ló ollyan óltsó leszén, melyhez hasonlót alig látunk; mert így azok a' fok 1000 Tábori Szekerek mellett lévő hámos lovak, a' gyalog Tisztek fok 1000 lovai mind el-fognak adatni, minthogy az élés drága. A' békességhez pedig nagy a' reménység; noha tegnap is 2000 Jégerek indulának Bétsből Morva-felé. — A Belgium-felé 12 Batalion gyalogok, és a' *Vurmzer*, *Esztérhúzi*, és *Hadik Húszár* Sergej ki-vagynak rendelve.

Budáról azt írják: „ hogy az egész Országból ki-rendelt Députatio szorgalmatosan dolgozza a' Diplomát; hogy a' jövő héten ezen munkának végét reménylik — annakutánna majd többet fogunk hallani. — Zemlinből Aug. 1. napján az iratik: „ A' Serviai Szabad Sereg még-is *Hafsdan Pasa Paldnkánál* fekszik, és ottan tseté-patéja vagyon a' Törökökkel. Tegnap az itt fekiütt *Grefen Húszár* ösztállya Belgrád-felé indult; hogy az ugy neve-

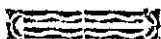
zett tzigány mezejére szálljon. Ezeket fel váltja egy Sqvadrom *Czartorinszki* vasfása. Tegnap mint egy estvéli 9 óra tályban egy szörnyü égi háború támoda itten Zemlinben, a' midön egy menkö az itt lévő Sz. *Ferentz Szerzeteseinek* Tornyokba ütve, minthogy a' Torony, Templom, és az egész Klastrom nagyobb részént fából vala, tehát egy néhány szempillantások alatt mind ezek az épületek lángba valának borúlva, és egy óra alatt a' fundamentomig ugy le-égének, hogy a' Templomból és Segellyéből alig menthetének ki valamit — de tovább a' tűz nem terjede. — Minthogy már itt ezen Szerzet Templomát, Klastromát el-veztette, kétség kívül Belgrádba fog költözni.

Egy Augullusnak 3 dikán ki-hirdetett rendelése szerint meg-engedte ő Felsége, hogy ennek-utánna a' szokott Harmintzodnak meg-fizetése, és a' ki-fabott rendnek megtartása mellett szabad legyen a' Magyar dohányt ki-vinni és azzal kereskedni.

A' Palatinátusi Válofztó Fejedelem, mint a' Német Birodalom-béli Tsászárnak képét viselője, vagy *Vitzse*, Magy Nemes Besenyői *Beöthy* Imre Urat, Rom. Szt. Birodalom-béli Grófságra emelni méltoztatott. — E. II-dik *Leopoldnak* a' volt ugyan szándéka, hogy a' Néápolisi Kir. Udvarnak egész Fiuméig mennyen eleébe; de mivel a' nevezett K. Udvar, egy tegnap előtt ide Bétsbe érkezett *Staféta* szerint, még ezen hónapnak 16-dikán fog Néápolisból útnak indulni; ez szerint tehát ő Felsége, szüntelen szaporodó foglalatoságai miatt, csak Bétsi Násztadtig fog menni, és a' nevezett K. Udvart Septembernek 9-dikén vagy 10-dikén ott el-fogadván, onnan mind közönségesen *Laxenburgba* utoznak, az hol 3 napokig fognak mulatni, és az alatt *Ferentz* és *Ferdinánd* fő Hertzegeknek számokra, a' már tudva lévő 2 Néápolisi K. Hertzeg Alszonyok-is el-fognak jegyeztetni. — A' Néápolisi Udvarnak itt való mulatása alatt, 3 vadászatok tartatnak, és egy uj *Enekes-játék* fog mutattatni. Ezen

Ezen tzerémoniakra a' Saxoniai Hertzeg *Antal* és Hidvesse is meg jelenik. Midön mind ezeknek vége lészén, Septembernek vége felé, minden Vendégeinek társaságokban fogja a' Király, *Fránkfurt* felé venni úttyát, mellynek alkalmatofságával 3 hetekig lészén távól Béistöl: Frankfurban pedig a' Koloniai Válofztó Fejedelmen kívül, *Albert* Hertzeg, Hertzeg Alszony Feleségével edgyütt, jelen lészén. — Ma u. m. Aug. 13-dikán 30 's egy néhány szekek meg is indúltanak a' Királyi-bága'siakkal Fránkfurt-felé, mellyeket ezen napokban többen is fognak követni. —

F. M. Gr. Kollorédó a' következendő tudostttáft tette a' napokban a' Morva-országgi nagy tábornál közönségsé: — „ Boldogul nyugovó Feldmarschal Báro *Laudon* ö Excellentiája engemet halála előtt egy napokkal magához hivatván, noha kínos nyavallyában kinlódott, kért még-is meg-illetődött és forró sziv-béli indulattal, hogy ha a' leg-hatalmasabb Felségnek tetuzeni tanálna ö Excellentiáját a' világiak közzül ki-szollítani: tehát ne tsak minden Generális, Stábális és fő Uraknak, hanem közönségesen az utolsó köz emberig mindeneknek adjam a' *Maga* nevébe tudtára Barátságokért, Szeretetekért, oly fok rendben való táborozás-tsata és Vezérsége alatt ö Excellentiájához meg-mutatott bizodal-mokért 's közönségesen minden Magával meg-öfztott vezedelmekért 's tábori nyomorúságokéri Minnyájoknak tartozó szives és határt nem ismérő háladatos köszönetét, mellyet ö Excel. Minnyájoknak a' *Maga* halálos ágyában ajánl, és szivébe méjjen bé nyomvá Magával az Örökkévalóságra el-vinni kíván: egyszersemind kéri ö Excell. valamint a' Generális Urakat, ugy az egész Táborot közönségesen, hogy azon szeretetet és vitézséget, mellynek *Maga* oly fok rendbéli alkalmatofságokkal szemmel látó bizonyosága vólt, nem tsak továbbra-is fenn tartsák, hanem minden lehető módon szélesítsék, és az Austraiai fegyvernek ditsöfségét óltalmazzák. Midön
éu

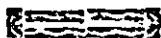

én ezen réám bízott dolog iránt való kötelességemet le-térfzem, 's Nagyságtokat ennek, a' Magok alatt lévő Generálisok és Sergek között való tovább ki-hirdetésére kérem: ugyan ekkor bizonyos vagyok egyfzersmind, Minnyájoknak ezen minden leg-kisebb motsok nélkül való ditsőséggel el-enyészett nagy Vezérhez való közönségesen esmeretes indultatások által, az iránt-is, hogy egy Regimentis külön-külön vagy akár mellyik Sereg, ő Excellenzijához való, Izeretetének utolsó meg-bizonyítását meg-nem tagadja, hanem mindenik a' maga tábori Eklésiai közönségében egy innepi halotti Műsét fog tartatni; valamint a' közelebb következő Vasárnapon az itt lévő Anya Templombanis ugyan ez fog véghez vitettetni és ki-fizolgáltattatni. *Nájtischdán Jul. 20-dikán. Gr. Kollredo.*

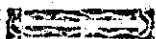
A' múlt Szeredán Aug. 11-dikén közönségesen tétette a' Bétsi fő Hadi Kantzellária, a' B. Devinstól, Tzettinnek a' napok rendje szerint való ostromlatása 's meg-vétele iránt, be-küldetett tudofittását; melly Jul. 11-dikén kezdve, az egész dologhoz képeest tsak summáson, így következik. „

Jul. 11-dikén egy föld kamarát készítetnek a' mi Minázóink a' várnak azon oldala alatt, a' melly felöll az ellenség hozzánk leg-közelebb volt, és azt a' Má'sa puska-porral meg-töltvén és fel-vetettvén, az által a' vár oldalán nem tsak 8 ölnyi meg-hágható törést tsináltak, hanem az Ellenségnek ott lévő nagy számú ágyuzó készületeit-is az áerbe fel-vettetett földel el-borították. — Jul 12-dikén a' Mináknak készítése meg-szűnés nélkül folytatott. A' Minázók oltalmazására egy ágyuzó töltés készített: a' vár oldala pedig, noha az első szüntelen esett, szakadatlan ágyuztatott. — Jul. 13-dikán ki-jött az Ellenség szokása szerint a' térségre fü kászálni: de nem közelített hozzánk annyira, hogy ágyuink el-érhették volna. A' mi-énkek azonban, hozzá látván az ostromhoz, ezen a' napon 1 embert el-vesztetnek magok közül. Jul.

— Jul. 14-dikén tovább vitték jobb és bal-felé a' Minázók a' magok munkájokat: a' meg-törött vár oldalára pedig 4 tizenhatszáz fontos ágyukból szorattanak a' gollyóbírok. Dél után nagy számmal jött ki az Ellenség, a' miéinkeknek csak távolról való meg szemlélésére. Estve, 4 el-fogatott Törökök ki mondták B. *Devinsnek*, hogy a' várban lévőek el végezték volna magokban, hogy a' Segítségekre meg-érkezett Törököket kérnék arra, hogy haladék nélkül ütnének a' miéinkekre, különben, meg-lehetne, hogy ha a' mi Bombáink által, az ő még el nem routatott kevés víz tsatornáik is el tanálnának romolni, ők tovább a' várban meg nem maradhatnának 's a' t. Ezen napon 3 embereinket vesztettük el. — 15-dikben semmi nevezetes dolog nem történt. A' miéinkek hozzá láttanak a' magok munkájokhoz: a' Törökök pedig ki-jöven a' várból, löttének egy néhányat a' mi vigyázó házainkra, de minden haszon nélkül lévén azok, csak hamar visszafizá tértenek a' városba. Ketten közzülünk ezen napon sebet kaptanak, egy pedig meg-öletett — 16 dikban is a' Vár-törés tágoztatott, a' Sántzok tisztítottak és méjjittettek, a' leg-belsőnek oldala Spanyol Sorompókkal meg-rakatkván, egyéb munkáink éjjel-nappal folytattattak, és a' főbb kő-fal alatt egy 3 ölnyi által-járó út áfatott. Dél után, a' várbélieknek kívülről táborozó segítségé, ujjanton 400 fejekkel szaporodott. — 17 dikben minden módon közelitettek a' miéinkek a' várhoz: az ágyuknak tüzei igen jól szolgáltanak, annyira, hogy 3 órák alatt a' vár közepin egy torony, és ugyan egy más bástya forma torony, féligre a' közepe tályáig öszve omlott. Az Ellenségnek Serge, melly ismét ujj segítséget kapott, táborát egy kevésbé hátrább a' *Kladusi* dombokra szállította. Közzülünk meg-sebessedtenek ezen napon 8-an, 1 pedig meg-öletett. — 18-dikban valamint a' Mináknak kézfiztése, ugy szintén az oszromló Sántzoknak ásása, és azok közzül a' szélsőnek, Spanyol Sorompókkal való meg-rakatása az ellenségnek apró

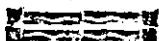

puskából való sűrű lövöldözése, és kövekkel való hajgálása között-is, oly szerentsépen folytattalott, hogy a' miénkek az alatt 1 meg ölettetnél és egy meg felsittetettnél többet el-nem velttettek. — 19-dikben is ilyen formán közelítvén a' várhoz a' miénkek, edgyet közzüllök meg öltének a' vár-béliek. — Jul. 20 dikán következő rendel véte-tett-meg a' vár. A' Törökök szokások-szerint ek-kor-is ki-jöttek, hogy eleséget szerezzenek lova-iknak számára: az alatt a' miénkek mind a' várnak törésére szorgalmatosan agyuztanak, mind pe-dig a' Mináknak keljittéséhez hozzá látának. Dél után 5 óra tályban ki-rendeltettek B. *Devins* ál-tal a' Gr. *Gyulay* Szabad Sergéből 7 köz-emberek 1 Strázamesterrel edgyütt, és ugyan tsak 2 mago-kat önként ajánlott köz-emberek a' *Prájsz* Rege-mentyéből, kik az Intsineréktől a' vár-törés felé keljittetett búvó-síntzokon a' vár-töréséhez közelit-vén, magokat gyujtó szerzszámokkal edgyütt mind a' két rend-beli vár oldalának törésén a' városba bé-lopván, az ott lévő rakás fát meg-gyujtották, midön az alatt a' Komendérozó Gen B. *Devins* a-latt Adjutánkodó Májor *Viese*, a' *Dájtsmáister* Re-gementyéből egy néhány önként vállalkoztak a' várnak főbb kapujához ki-küldvén, ezek hirtelen tett larmájok által a' vár-bélieknek figyelmeteléseket két-iségsé tettek, és onnan az hol leg-inkább vigyáz-niok kellett volna, el-vonták. Ugyan ekkor a' Bombiknak a' Városnak hátulsó részébe való há-nyatása is olyan jó móddal esett; hogy fél óra a-latt az egész vár lángba borúlván, a' vár béliek, kik már vizektől is meg-soltztattak volt, minden bátorságokat el-vesztették, és a' hátulsó kapun ki-rohonnván, segítő táborjok-felé kezdettenek szaladni, de innen is rész-szerint a' miénkektől vizsza kerget-tettek a' várba, rész szerint pedig öfve-lövöldöz-tettek. — Hogy az Ellenségnek félelmét a' miénkek annál jobban használhassák, haladék nélkül ki rendel-tettek egy néhány önként vállalkoztak, hogy a' vá-ron, az hol az öfve lövöldöztetett volt, bé-ron-tsa-

tsanak, egyfzersmind pedig Oberstl. Gr. *Gyulay*-is parancsolatot vett, hogy Szabad Seregének 1 Kompaniajával az hátulsó kapun bényomúllyon. — A városra rohanóknak első vezetője volt Májor *Viese*, ki erre magát önként ajánlotta, melléje pedig magát Agyuzó fő Hadaagy *Gallot* önként társul ajánlotta. A Szabad Seregbélieket vezette Gr. *Gyulay*, ki a vár-faláról egy nehéz kő által meg sebésítettetett. Jelen voltanak ezeken kívül Oberstl. Gr. *Brándás* 2 Tzuggal a *Dútsmájszter* Reg. ből, a *Kinszki* Könnyü-lovasainak Oberstiere H. *Likhtenstáin* az önként vállalkoztakkal. — Segítségére rendeltetett ezeknek 2 Kompania a *Schröder* Reg. ből, 2 pedig a fő H. *Ferdinándéből*. — Májor *Viese* alattavalóival a vártörésén szentsélesen béhágván, mindenek, kik a várba táplattanak rész-szerint kardra hányattanak, rész-szerint pedig fogságra téttenek. — Ez alatt az ellenségnek lovasai a mi Sergeinknek bal szárnyára, gyalogjai pedig a jobbra ütni szándékoztanak: de az elsők a Szabad Sereg-béli Húszárok által, az ő Májorjoknak *Kne'sevitsnek* vezérlése alatt, az utólsók pedig a mi Gyalogjainknak ágyuzásaik által visszafordítottván, minden össze tapásnak vége szakasztatott, és az egész helység a miénkeknek hatalmába esett. — A nagy tűz's némelly puszkaporos házak miatt, mellyek közzül csak ugyan 2 fel-is lobbant, nem tartották a miénkek tanácsosnak azonnal a várba belé szállani, hanem az ellenség felől egy töltést és egy vigyázó házat készítettének, arra az esetre, hogy az ellenséget illendő módon fogadhassák, ha kedve tanálna érkezni a miénkeknek az új szálláson való meglátogatására; mellyet ő csak ugyan nem tselekedett, hanem más nap reggel Sátor-fáját fel szodni kezdvén, egy órányi meszizeségre magát hátrább vonta.

A különbömböféle módon megkevesedett vár-béliek közzül, tanáltanak a miénkek 144 férfiakat, kiket fogságra téttenek. Ezek közt van maga a *Desdár* vagy Vár Kapitánnya *Agha Ali-Begh*.

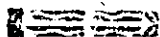

Begh Besirevits, kit mingyár a' bé rohanáskor 14 ed magával, a' Sántz ásók fő Hadnagyja *Piringer* a' fő kapu mellett való Kazamába fogott meg, 's még 2 Aghák u. m. *Szusztrib* és *Mohemed-Besirevits*, és egy Lelki Pásztor *Akhmeth*. — A' nevezett *Besirevitsnek* mondása szerint a' Tzettin lakófoknak száma előbb valami 1200-ra ment-fel, ezek közzül fogságra estenek 144 en, el-szaladtának valami 60 non; el-kellett hát ezereen esniek: a' ki-vülről való tsatákban-is többre lehet az ő el-es-teknek számát 1000-nél vetni: és így többre került a' Törököknek Tzettinnek oltalma 2 ezer meg-öletteknél. A' Tzettin meg-vételének napján ölettenek-meg köz-züllünk 10 en, sebet kaptanak 33-man; mind ed-gyütt pedig a' vár ostromlásának kezdetétől fogva meg-vételéig, vesztehek-el köz-züllünk 51-en, sebet kaptanak 229 en: ez utólsók között tanáltatnak, a' már fellyebb nevezteken kívül, Kapitány *Fuhrman*, Hadn, *Quosdánovits*, *Miháilovits*, *Oliévátz* és *Cher-sák* a' Gr. *Gyulay Szabad* Sergéből. — A' Sántz-
 lók közzüi ditsértetnek, *Szaboranszky*, *Artzolin*, *Soos* 's a' t. — A' magokat ezzel az alkalmazot-sággal jól viselt Tisztek közzül, az előttünk ismê-retesebb nevüek lehetnek, a' fellyebb meg-nevezte-ken kívül, ez következendők: — Gen. Májor *Pa-hárnik*, Májor *Ceriny*, Kapitány *Fuhrman*, ki In-tsinér Májor *Cerinynek* meg-sebefsíttetése után, *Bi-ánkhy* és *Martonitz* nevü Hadnagyoknak segitstô-gek által a' munkát igazgatta, 's a' t. — Ő Fel-sége igen kedvesen vette mindeneknek itt meg-mu-tatott hívségeket: különösön pedig Májor *Viesonek* a' *Mária Theresia* hadi Rendjének kitsiny Kerekez-tjét, minden köz embereknék pedig a' B. *Devina* kérésére 2 napi ingyen gá'sit rendelni méltoztatott.

Külső-országai Hírek.

Stokholm Jul. 17-dikén. — A' Királytól Stokholmban meg-érkezett Kurirnak erősítése szerint, azon könnyű hajós Serge az Oroszoknak, melly Jul. 3-dikén a' Svenkzundi ki-kötő helyben a' Svédektől meg-verte, 230 külömb-külob-főle nagyságú hajókból állott: a' Svédké pedig csak 190-ből. Ezzel az alkalmatossággal el-vezették az Oroszok 693 darab nagyobb és kisebb ágyujokat: a' Svédektől pedig Jul. 3-dikán el-foglaltanak volt éppen 600 darabokat. A' Südermanlándi *Károly Hertzeg* alatt, 20 első nagyságú hajók állanak még a' Svéaborgi ki-kötő-helyben készen, mellyek az Oroszok közzül épségben menekedtenek ki egyéb aránt, hanem az Arbótz-fákban és vitorlás kötelekben valottanak némü-némü kárt; az azokon lévő katonák közzül pedig majd semmi nem veszett el. — Ezen tudósítást a' Svédok magok vizsgálalásokra, közönségsé tehetik: sőt Stokholmban a' 9-dik Jul. történt győzedelmekért, a' Királynénak nevéjében *Te Deumot*-is egész örömmel énekeltenek: csak ugyan az Oroszok ezen győzedelemtől más hangon beszéllenek, a' mint egy következő

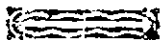
Reváli Jul. 16-dikán költ Levélből ki-tettik. — „Nékünk — így szól ezen Reváli tudósító — annyin vagynak itt a' Svéd fogjaink, hogy helyet-is alig tanálhatunk már számokra. Jul. 9-dikén és 10-dikén ugyan, némü-némü győzedelmet vettünk rajtunk a' Svédok: de olly drágán, hogy talám magok sem kívánnák többször ilyen módon győzedelmeskedni. Ezen egész történetet leg-felnyebb-is csak ollyba gondolhattuk, mint a' melly áhál mi, ha nyertesek lettünk volna, nagy szerenésenket csináltak volna; így pedig, ha nyertesek nem voltunk-is, leg-alább semmit sem vesztettünk. A' mi könnyű hajós Sergünk, még mindenkor megfűel a' Svédoknak: melly tsekély pedig a' mi kárunk, mellyet itt vallottunk, ahhoz képest, a' mellyet a' Svédok Jul. 3-dikán vallottanak? azonban

ők Svéaburgburghan most-is bé-rekesztelve tartanak, és az egész *Báltikum* tengeren mi vagyunk az Urak. „

Páris Jul. 29-dikén. — Nem lehetetlen, hogy a' Frantzia változásoknak is, még olyan vége ne lehessen, mint többnyire minden erőltetett dolognak szokott lenni: leg-alább az *ápektuok* igen halmályosok, 's kevés jó ki-menetellel bizhatták az ujj Polgárokat. Az egész Párisi nép ujjantán felkezdett zudulni: mellynek oka csak az, hogy a' nép bizonyos öszve esküvésnek akadott nyomába. Ezen egybe esküvésnek, az ujj *Constitutzion*nak elrontása lett volna egyenes tzéllya: és minek-utánna az egész dolog meg-visgáltatás alá adatott volna, világosságra jött, hogy: — már az ország ujj *Constitutiojának* idögen ország' segyvere által lejerdő öszve rontatása, ki volna dolgoztatva; — hogy ezen munka bizonyos Frantzia fő emberek által, a' *Sárdiniai* Udvarnak és az *Artoisi* Crósnak, mostani *Artois* Uramnak, ajánltatott volna; — hogy ezen dolognak kiváltképpen való részelsei General *Maillebois*, *Savardin*, és Sz. *Priest* Urak volnának 's a' t. — A' tzéllya a' Nemzeti Gyülésnek már most az, hogy a' nevezett 3 Urak, törvény elejébe idéztessenek. — Mind ezen dolgok iránt pedig *Minister Montmorin* a' Nemzeti Gyülésnek bővebb és tökéletes világosságot szolgáltatott, megmutatván azt; — hogy Hertzeg *Conde* ezen egybe esküvésnek feje, a' *Turini* Királyi várban mulatna; — hogy ezen Hertzegnek minden kintse egybe gyűjtve magánál volna; sőt Párisból-is pénz gyűjtett hozzá; — hogy ezen Hertzeggel még más Hertzegek-is fognák magokat öszve tsatolni, ha jjszágaikat régi szabadtságaik szerint *Alsátziában* nevel birhatnák; — hogy Anglia éppen más tzélből kszülne az hadakozásra, és nem Spanyol ország ellen; — hogy a' *Sárdiniai* Udvar-is számos hadi Seregnek készítésében szorgalmatoskodik. — Jul. 26 dikán bizonyos emlékeztető irást adván-bé Nemz. Gyülés elejébe annak egy *Dupont* nevezett tagja,

tagja, megmutatta hová tzeozzanak minden ké-
 születei az Anglusnak, mellyeket a' Spanyol ellen
 való név alatt tészen. — „ Tsak fogás — így szól
 a' nevezett Deputátus — a' *Nootkai* kereskedés
 iránt formált kívánsága az Anglusoknak. Az Anglus
 kadat készít a' Spanyol ellen: de miért? — nevet-
 léges dolog azt gondolni, hogy ezt a' *Nootkai*
 tengerben a' Kalifornia mellett fel-állittandó kereske-
 déseért tselekedje; az egész dolog nem ér annyit,
 mint a' mennyibe, egy hajónak fel-készítése kerül.
 Egyéb tzeilyának kell az Anglusnak lenni. No-
 vemberig akarja az időt tsak szóval való perleke-
 déssel húzni halasztani, azért; mert mindenünnen
 a' tengerekről akorra gyülekeznek háza sok ezer
 hajós legényei. Tudják azt az Anglusok, hogy
 más időkben, midőn ők hadra készültenek, akkor
 azt soha a' Frantzok bé-húnt szemekkel nem néz-
 ték, hanem ők is fegyverhez nyultanak, mihelylest
 amazok akár másoda fogás alatt, hadi mozgáso-
 kat kezdettenek: most pedig éppen ellenkezőt gon-
 dolnak: nem hitethetik el azt magokkal, hogy a'
 Frantzoknak új Constitutioji nékiek meg-engedhes-
 sék, az Anglusok készületeihez hasonlót tenni. Nem
 lehet azt gondolni, hogy egy olyan el-adósodott
 Ország mint Anglia, egy bakatella dologért, a'
 millyen a' *Nootkai* kereskedés, utolsó erejét kotz-
 kára tenni szándékozzék: elébb Spanyol-ország-
 ra réa ütven, annak és a' több tengeri Hatalmas-
 ságoknak akar a' tengeren törvényt szabni, hogy
 annak utánna könnyü szerrel a' Frantzokra ro-
 hanván, az ország új Constitutioját fel-forgat-
 hassa. — — *Az említett Dupont nevü Deputátus*
szószafon megmutattya ezen írásban Frantzia-or-
szágának veszedelmes állását, és az Anglus Politiká-
jak ezer mesterségeit, 's következő tanácsokat dá-
ellen: — hogy ha szinte hadat nem izennének
a' Frantzok az Anglusok ellen: tsak ugyan min-
den hadi készületeket tégyenek-meg, melly által
idatokra adattatik az nékiek, hogy azt a' Frantzok
meg-nem fognák engedni, hogy az Anglusok mit-
sen más tengeri Hatalmaságokat el-nyomhassanak
's rajtok

's rajtok uralkodjanak; — hogy, ha szintén el-
 tenek volna-is a' Frantzok már a' magok kézfiz-
 teikkel, midőn ellenben az Anglusok csak nem-
 gészízen kéfizen állanak: mindazonáltal vagyon
 a' Frantzoknak módjok a' magok segítségére. H-
 fietni fognak az Anglusok, hogy a' Spanyollal
 ló hadat; még a' jövő Tél előtt el-kezdhefés
 fegyverkezetsék-fel a' Frantzok minden prédáló ha-
 jójikat. Angliának közel vagyon 7-ezer kisebb
 nagyobb kereskedő hajója a' tengeren széllyel; me-
 lyeken majd 25-ezer hajós legények tanáttatnak
 Ezen hajók a' Tél felé szoktanak haza takarodni
 Igen jó fog hát lenni, ha a' Frantzok azzal fenye-
 getik az Anglusokat, hogy ha ők a' Spanyolt eg-
 olyan semmiségért, mint a' *Nootka* kereskedés-
 haddal fogják meg támodni: tehát a' Frantzoknak
 minden prédáló hajóji-is ki-fognak a' tengerre
 ledni, az Anglus kereskedő hajóknak és hajós le-
 gényeknek el-fogdosására. Egy szóval ostoba gon-
 dolat volna, azzal akarni a' Frantzia Nemzetet
 meg-vakítani; mintha az Anglusnak a' Frantzia
 szabadság tettzésére volna; mintha az ő haszna
 pen nem ellenkezőt kívánna, 's hogy az Anglus
 Frantzokat-is meg-támodni nem szándékoznék.
Nootka körül való kereskedés annyira tsekéllyesség
 hogy egy halászó tsonaknak fel-kézfiztését meg-nem
 érdemli. — Már most bizonyos, hogy Frantzia
 ország-is kapkod minden-felé, hogy mennél na-
 gyobb erővel álhalson a' tengerre-ki. A' Nemzeti
 Gyűlés-is kéfissel járult a' maga Prézesse által a'
 Királlyhoz az iránt, hogy az ország tengeri erejé-
 nek helyre állittására, a' leg-szükségesebb kézfiz-
 leteket meg-téttetni parantsolná: sőt némellye
 tanáttsa szerínt, perbe akarja hívni a' külső o-
 gokkal való minden ügyes-bajos dolgoknak
 Minísterét-is, ezen az okon: hogy ő a' Szom-
 Hatalmaságoknak Frantzia-ország ellen való
 dékait tudván, semmi jelentést mind ez ideig
 Nemzeti Gyűlésnek nem tett. Azonban a' Fran-
 nép azon vagyon, hogy a' fegyveres házak meg-
 ta

tatván, az egész ország béli minden szabadsággal élők között fegyverek oltsátsanak ki; mert így 14 napok alatt, 200-ezer Frantziák lábára álván, és a' széleket el-foglalván, nem lehetne semmit-is a' szomszéd országoknak mesterkedéleitől tartani.

A' Stokholmi leg-ujjabb tudósítások még mind a' Királynak Jul. 9kén a' *Nafzszau* Hertzegen az Oroszok edgyik fő tengeri vezéréen vett győzedelmével vagynak tele. Jul. 19-dikéig, így szoll egy tudósító, már 7-ezer Oroszok estenek fogságra, kik között többen vagynak 2 száznál tsak Tisztek. Agyujok is vagyon már a' Svédeknek kezébe, jó rélyt nyöltzadfel száz. A' Svenkzundi szigetek között meg-szűnés nélkül üldözik a' Svédok azon Oroszokat, kik ott rész szerint Tsonakokon, rész szerint úzás által el bujkáltak. Maga a' *Nafzszau* Hertzeg; midőn a' maga Vezéri hajóját keresztül lövöldözteve lenni látta volna, Tsonakra ülven, a' nevezett szigetek közzül edgyikre szaladott, és onnan menekedett által az Orosz szároz földre. Az hibák; melyeket a' Hertzeg ebben az Oroszokra nézve szerentsétlen ütközetben tett, a' következők: — előbbször a' bátorsága az Hertzegnek mérték felett való volt: már nem is képzelte hogy meg veretethesék. A' szél, mikor az Oroszok a' Svédekre ütöttek, olly kemény volt, hogy az Oroszokat egészízen a' Svéd partokig hajtotta: mikor pedig a' Svédeknek hátat adni kéntelenek voltak, vízfőzra felé nem jöhettének; mint-hogy egyenesen szembe fűtt vellek. A' másik hiba ez volt, hogy midőn hajóját kéntelenített az Hertzeg el-hagyni, nem hogy más hajóra ült volna, és onnan az ütközetet tovább-is kormányozta volna, hanem magát egy szigetre vonta: mely által az Oroszok rendjeket még jobban el-vezítvén, tökéletesen meg-verettenek. Itt a' Svédeknek sekvése olly vezedelmes volt, hogy ha az Oroszok győztenek volna, a' *Nafzszau* Hertzeg egyenesen Stokholm alá vezérlette volna, a' maga Sergét, annyival is inkább, mivel a' Svédok' nagy hajós

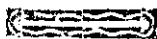
Ser-

Sergének megmaradott része, a' Svéaborgi ki-
helybe vagyon bé-szorittatva. Még-jegyzésre mil-
tó, hogy a' Pétervári Orosz tudósítások még em-
dolog iránt nem érkeztenek meg, és az eddig va-
lók mind Stokholmiak. Ujjanton ismét Szerentsélek-
nek hirleltetnek a' Svédek az Oroszok ellen a' há-
rozón letteknek lenni. Ez szerint Gen. Majerfeld
800 Oroszokat és 16 ágyukat az Oroszok meg-ve-
szett Sergéből ol-fogott, és az utáni Pétervária fel-
nyomult elő.

Tzettintől még némelly tudósítások azt jegy-
zik: hogy annak meredék kö szálak között va-
ló erőlségét, csak az képzelheti, a' ki szemével a'
várat kívülről látta. A' benne lévő Kazamatokba
bele tér könnyű szerrel 6 száz ember: 2 rendbeli
vártal vagyon körül véve, és a' kettő között egy
3 öl szélelségű Sántz. Nevezetes régiségek is talál-
tattanak benne: ugy mint a' többi között; egy
ágyu, mellyen a' Pálfi Familiának tziemere és neve
olvastatik; mellytől a' Tzettini ágyuknak régiség-
re lehet itélni: ugy szintén Tzettinen kívül egy Te-
mető-sír ilyen irással: — *Hac igitur in fassa re-*
quiescunt Nobilis Georgii ossa, dicti Gergvich Kabi-
niensis. Hunc tumulum fecit suis impensis M:
C. C. C. C. C. A' Tzettini Basa 120 elzindos:
— elég vén d. —

Költ Bétsben 13-ik Augustusban 1790.

Sz. 8.

Momus, Nagy Sándor és Demokritus az Elyseumban a' Békák Kerületében.

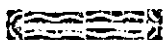
Tehdt egy Gunyaló, Vakmerő, Békás Ujság

(*prout venit. —*)

Nagy Sándor! Te halhatatlan emlékezetű Világ-Bíró Sándor! ki már végtére az Hóldbah lakó embereken is győzedelmeskedni kívántál! Ki sok száz ezer hozzád hasonló — ha ember vóltál — emberek' vérek' ki-ontásával semmit sem gondoltál — ki a' leg-kedvesebb Barátodot is meg-öltöd — ki senkitől, még a' nálladnál győzedelmesebb Haláltól is meg-rettetni nem akartál — ki azt vélted, hogy az egész Világ csak éretted teremtetett; ugyan felelj nékem! tettélé annyi hasznot életedben, mint az a' Svájtzér Tehén, mely egy borjút és egy szegény munkás Páralztnak 3 gyermekeit táplálja tejével? azonban senkit halálra nem öklelt. Most szóly!!! — *Dem.* — ha! ha! ha! — Ládd Nagy Sándor! be *Kitsiny Sándor* vagy te most a' hóltak' országában, hól a' pulztittásnak — hól a' vérontásnak sem helye, sem árra nintsen; hól a' te fegyvereid által meg-öletett — nálladnál a' felső világon sokkal hasznosabb, ellenségeiddel — vagy inkább Felebaráttiddal, egy Sátorban, minden rang, minden Királyi hatalom és Korona nélkül heversz! *Dem.* ha! ha! ha! — Az első Világban minden emberek fel-fegyverkezve valának, és szüntelen való harczat folytatának; — de kikkel? a' magok felebaráttjokkal? — Nem, hanem a' magok ellenségeikkel, kik a' Fene-vadok valának; és éppen ezért is állottanak vala kezdetben az emberek társaságokba, falukba, Városokba, Vármegyékbe — s idővel Országokba, hogy magokat egy-lyivel egy lélekkel és erővel a' veszedelemtől óltalmazzák, egy másnak költsönös segítségét nyujtsanak; nem azért, hogy egy mást öljk, vágják, ug-

T t t

nyol-

nyolják, pusztítsák. — Minekutánna az emberi Nemzet ellenségei a' vadak el fogytanak — minekutánna a' fegyver még-is az emberek kezében maradt — minekutánna a' *Pándora* pikálíse a' felső világon esmeretesebbé lett — minekutánna a' böltselkedni szeretők úgy itéltek, hogy a' leggonoszabb dolgok-is a' felső világnak tökéletességére szolgálnak — minekutánna a' *Nagy Sándorok*' nevei szlopot és örök életet nyertének — ládd *Sándor* mi lett a' felső világból!! — A' Nemzetek egy másra támohtanak, orizágokat pusztítottanak, öltének, vágtnak, rablottanak — és ezt joságos tselekedetnek képzelték. — Ha a' világ tsak esztendeig mind *Nagy Sándorokból* állana — mi lenne a' világból? mit falatoznának ezek esztendő múlva? — Szükséges a' fegyver; de tsak az óltalomra és a' belső tsendesség' fenn-tartására, hogy ki ki káposztát, dolhányt és murkat ültethessen. — Szükséges a' fegyver; de tsak azért, hogy az országával fött borsót ki ki tsendesen eháse-meg a' maga honnyában — hogy a' Gonosztévőktől tsendesen alhassék ki ki nyoszollyájában. — Látodé *Sándor!* amaz el-halaványodott mutskos Lelket? Ez egy Pesth Vármegyei hires gonosztévő vala, kit ez előtt 2 hónapokkal akasztának-fel Pesten másodmagával. Ennek neve *Rajkó* vala — egy olyan Gonosztévő — a' kitől való félelemnek miatta már 3 Vármegyebéli tsendes és munkás lakások rettegnek vala — ki a' halálos hajó húzásbéli fogságból-is magát ki-szabadítván, véghetetlen károkat okoz vala. Az ilyenek ellen való a' fegyver. — Szabolts Vármegyéből hozta az Elyseumba maga egy Gonosztévő a' hirt, hogy ezen a' Környéken mostonában sok tolvajságok esyén, *Szabolts* és *Bihar* Vármegyék, a' Hajdú Városokkal edgyet értvén, számos nép rendeltetett-ki külön külön tsomókba; minden gyanus erdöket, pusztákat és tseréket körül fogtnak, 's a' mely lappangókat kaptanak, azokot a' *Kálloi* és *Debretzeni* tömlöztzbe szállították. Ládd *Sándor!* már az ilyenek ellen jó a' fegy-

fegyver — de te nem az ilyenek ellen hartzoltál, Máig-is a' te maradékid azok, kik a' belső tsendiséget fegyverrel és vérrel zavarják! kik a' Nemzetek' vérét szomjuhozzák! — Ama vérés Belga lélek-is most érkezék ide a' felső világról. Egy 3-dik Augusztusban költ Levelet hozott *Limburgból* magával. Nézd meg a' felső világon mint folynak a' dolgok:

„Tegnap a' Pátriotáknak száz főből álló Táborjok *Herve* mellől fel-kerekedvén, meg-szállának *Olnéhez* nem messze. Ezen bátorsággal színyártig teli lévő Tábor útközethez készíti vala már magát, midőn más nap jó reggel az Ausztriai *Márcs* 50 Királyi Húszárokkal és 25 gyalogokkal ellennek mozdulván, nézd! — mit tselekvének ezen Vitézek? ellent-állánaké? nem — el-szaladának!! egész vakmerő bátorsággal szaladának — a' magok jó-szágaikat; fegyvereiket és 3 ágyujokat hátra-hagyván, minden Tisztostól edgyütt csak nem mezittelen ugy szaladnak vala, mint a' kik a' szaladásnak Lelkétől vezéreltetnek. A' Húszárok közzüllök fokokat le-aprítottanak, és el-fogának. Az egész Környék, ezen *Adám* csak nem mezittelen fiaival el-telvén, a' Húszárok, kik már most *Hervéig* érkeztenek, nyomba követik vala őket. *Dem.* ha! ha! ha! — „*Limburgból* Aug. 4-dikén azt írják, hogy 50 Húszárok 800 Zenebonáfokat hajtottanak ki a' mi Tartományunkból. A' Pátrioták Tábori Papja *Brofius* egy dobra fel-álván eleget inti vala a' népet, hogy magát óltalmozná — de minden szalad vala, a' kinek csak lába vala, és már most egész *Limburg* Tartományja üress a' Pátriotáktól. Azonban 8000 lakások vagynak *Leopold* mellett fegyverben; tehát már *Luxemburg*, *Limburg* belső tsendiségben lenni mondatik. — *Masrikhtból* pedig Aug. 3 dikén azt írják, hogy a' Királyi Sereg már ezek ellen-is ki-mozdúlt. Hátha még a' Tseh-or-szágból ide rendelt Seregek meg érkeznek — mi leszel *Van der Noótból*? *Jobb tsendesen unni, inni,*

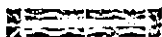
T t t a

ds

és nyugodni. Mint a' Vander-Nodt Sergével szaladni !!

A' Fegyverrel, hazafiui vérrel, belső zenehozával kerefett Frantzia-orzági rendelésekről azt gondolodé *Sándor*, hogy már ezek meg-gyökereztek? Oh nem!! Aug. 1-ső napján azt írják Parisból: „Már 4 napoktól fogva tudja a' Nemzeti-gyűlés, hogy *Lionban* és a' *Szövőai* széleken mindenek támodásra gyuladoztak, sőt a' mondatik, hogy, *Heitzeg Kancé* 26-ezer fegyverrel a' széleken volna, és hogy az egész Nemesség és Papság hozzája szaladna — Kardinál *Rothon* el-hagyta Frantzia országot, Német törvény és általam-alá adta magát — és kereli julsát. Azt beszélik, hogy egész Párisban és Frantzia-országban lángal ég a' tűz — és bizonyosan amaz — országokat, Nemzeteket vesztett vesztéelmes Hazafiak között lévő haború fogna támodni. — De még több: azt kiáltozzák Párisban, hogy az Anglus a' Spanyollal öfve-beszélt volna, hogy ők készittség a' hadra magokat egy más ellen, 's midőn készen volnának, öfve-vetett erővel ütnének Frantzia-orzágra, hogy 'a Király a' maga előbbeni julsába helyre állittsák. (de még többet-is beszéllenek) Erre nézve minden Frantzia ki-kötő helyekben nyakra főre dolgoznak és készülnék a' hadra. — *Fayette* Ur 12-ezer Nemzeti fegyverest rendelt *Lion* felé, Szt. *Prieft* keményebb őrizet alatt vagyon, és meg-győzöttettek róla, hogy *Májlébois*nak meg-eskütt társa lett légyen. Frantzia-orzágnak felinél nagyobb része *Aristokráticus*. Minden hegygyel tövel fel-fordúlt itten. Látodé *Sándor!* mit tsinálnak a' te fiaid, millyen a' fegyver? Ez a' mindent nevető *Demeter* neveti, hogy a' Közönséges-Társaságban edgyik ember Grófnak, a' másik Báronak, a' 3-dik Nemas. embernek születik — hát azt miért nem neveti? hogy edgyik méh Anya-méhnek, a' másik viasz-tsináló méhnek, a' 3-dik mézet hozó méhnek, a' 4-dik Herének születik? Látod ezek mind így szükségesek. Így állhat fenn a' méh *Republica*, 's a' más emberi Társaság!

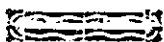
saságok is : mindeniknek maga házna van ennek. Végy fel csak egy sereg katonát, egy Regimentet — megálhat-é ez Tiszt nélkül, és másoktól való függés nélkül. Ki vezérli, tanítja 's igazgatja ezeket, ha mind köz-emberek? Ki bünteti a' hibáikat, ki jutalmaztatja az érdemeiket? Kel hát a' világon Rangnak és Tisztviselési gráditsoknak lenni az emberek között, valamint az óra kerekei között, hogy az egy mástól való függetlenség miatt meg-ne álljon ez a' nagy óra, vagy zenebonáson ne ülsen. Ha 10 katona nem lehet már 2 Tiszt nélkül egy fő Káplár 's egy Fráter nélkül — ha egy Regimentnek Tisztjei majd csak nem többre kerülnek, mint a' köz-emberek — ha még is az hadi Tiszt maga nem hadakozik, hanem csak másokkal hadakoztat — ne mond, hogy ezek ingyen eszik a' Király kenyérét — ha ez olyan szükséges, hogy más-képpen egy hadi-sereg-is fenn nem állhat — ne gondold hát, hogy a' Grófok, Bárók, Nemések, kik a' nép között Tisztviselők, örállók, igazság ki-fizsgálók, gyakran a' Király személyét-is viselik — éppen ne gondold, hogy ezek nem volnának szükségesek, és hogy egy közönséges társaság en-nélkül fenn állhasson. — Párisba bé száll nem ré-giben egy Magyar Gavallér egy vendég fogadóba. Kérdi a' Vendég-fogadóstól: vagyon-é itt egy szolgálga, ki engemet ide 's ide vezetne? Uram! felel a' vendég-fogadós — itt szolgálga egy fints. — Ez a' Nemzet egészben Ur, még csak a' neve sem él itt a' szolgálának. — Nem olyan szolgálga, mond a' Gavallér — ki nékem szolgálom legyen, hanem csak egy olyan betsületes ember, ki nékem fizetésért egy kis szolgálatot tenne. Itt az Urnak senki szolgálatot nem tézen; mert ez a' Nemzet senkinek sem szolgálga! — Nem szolgálga képpen — mond vég-re a' Gavallér — hanem barátságból és egy jó ajándékért tselekeszi talám valaki velem, hogy ide 's ide vezessen. Már jó ajándékért barátságból Uram mindent tselekeszi. Ekkor hül el a' mi Gavallérunk, hogy Frantzia-országban a' napzá-

mos-is olyan Ur, mint az, a' kinek dolgozik, és hogy ez nem fizetésért dolgozik, hanem barátságból — pénzért. *Dem.* ha! ha! ha! — Ládd *Sándor* az ilyen Ország, melly vagy mind Urakból, vagy mind Szolgákból áll, tsak olyan, mint az az Ország, a' mely mind *Nagy Sándorokból* állna. Minden tsak ölné, pusztította; és senki sem szántona, vetne. Szükség hát minden testnek, hogy egy jozon feje legyen, és ennek parantsolataira halgató, egy mást meg-értő szorgalmatos tagjai; és edgyiknek nagyobb tisztessége légen, mint a' másinak. A' jobb kezen lévő kis-uj viselhet briliántos gyűrűt azon kívül, hogy a' nagy láb-ujj irigyelhesse tőlle azért, hogy ő is ujj; még pedig nagy ujj, 's ama kitsiny — a' kéz keztyűt, a' láb botoskört, vagy tsizmát — a' has emélszfen — a' láb hordozza az egész testet, 's a' fő mindezeket vezérelje; egy szóval midön mindenik tag, a' maga Rangja és hivatala szerint teszi a' maga külömb külömb kötelességét, akkor áll jól az egészséges test. — Mikor a' Paraszt szánt vet, mikor a' Nemes-ség törvényt tanul, a' Pap prédikál és a' Szentségeket szolgáltatja, a' Prokátor a' Perre fülel, az Afzfonynak orsó 's főző kalán a' kezibe, a' Kotsis lovaira vigyáz, a' szolgálga engedelmes szó fogadó, az Ur okos és bölts — egy szóval, mikor minden tagjai egy Közönséges Tárfaságnak a' magok rangjok szerint kötelességeket tselekszük, a' Fő-re, a' Tisztviselőkre és a' Törvényre engedelemmel fülelnek — böldeg az a' Tárfaság. — Vallyon így van-e most Frantzia-országban? hól a' főss-halat áruló Kófa, Királynéja ellen nyelvel, a' szolgálga azt mondja: ő olyan Ur, mint az első Hertzeg — hól sem fő, sem láb, sem kéz nintsen, tsak az egy emélsztő has — és a' hól minden tag ellenkező tselekedeteket kezdet gyakarolni? Koránt sem. — Ládd *Sándor!* ennek mind te, és a' te vitézségedet szomjuhozók az okai; mert a' háborgós *Nagy Sándorok* tették ezen szép Országot 's Nemzetet a' 11 esztendős tengeri háborúban adóssá 's szegényé

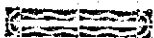
nyé — hogy már most mindenik Urrá akar lenni — e' szülte azt, hogy a' Papoktól jószágaikot elszedték 's t. egy szóval e' szülte, hogy ezen pallérozott Nemzet emberi természet ellen való tselekedetekre vetemedett, és egy másnak vérébe keverte, fegyverét — e' szülte azt, hogy most ezen Ország csak nem olyan, mint a' felháborodott Tenger, hól a' fel-fúvalkodott habok egy másti tsapdofsák.

— De ne retteny meg *Sándor*! Eppen ma érkezék ide az *Elyseumba* egy Frantzia Ur véres fővel, ki nékem azt beszéllé, hogy ő egyenesen a' Nemzeti gyűlésből jön, és azt az örvendetes hirt hozá, hogy a' szél-velzes Tengeri háborúknak letsendésítő Istene *Neptunus* már rendelést tett ezen háborgó Tengernek letsendesedéséről. Azt mondá, hogy egy néhány Hatalmosságok Követeket küldtetének volna a' Nemzeti-gyűléshez, és azt izenték volna, hogy egy más között a' tsendéséget állítsák helyre, a' Parlamentumat állítsák-fel, mint az előtt vólt, és a' magok koronás Királyyoknak hatalmát tovább ne piszkálják, hanem azt hadgyák fertetlenül. Mit felele erre a' Nemzeti gyűlés *Sándor*? *Te Nagy Sándor*, az az a' leg-vakmerőbbik ember vóltál az egész felső világon, ugyan mit szóllottál volna erre? Tudodé mi ebből a' következés? az, bár pökjél nékem *Momusnak* szemébe, hanem az — hogy a' Frantziák idegen erővel fognak arra kényszeríteni, hogy köztök barátságból — de minden pénz nélkül — Szolgák-is, Urak-is, Törvény-is, tsendéség-is légyen; és hogy ezen nagy Testnek minden tagjai a' magok kötelelségeket rangjok-szerint tselekedjék, barátságból-is — pénzért is — *pro ut venit.* — *Concordia res parvae crescunt, discordia maximæ dilabuntur!!!* — Ládd *Sándor*!! hogy én egykor az Istenek' gyülekezetében az igazat mindeniknek szemibe mondtam, a' felső Poéták azt költötték róllam, hogy *Momus* a' tsúfolódásnak és gunyalódásnak Istene; mert, jól meg-jegyezd! a' felső világon sokszor olyanak kell lenni a' szemnek, hogy a' három szegeletü helyett

Iyett kereket kellett látni, különben hamar vakká teszik a' szemet. — Mi itt az Elyseumban most azzal nem vagyunk kéntelenek; mert itt azon kívül-is minden dolog mezittelen.

Látván Nagy Sándor, és meg-győzöttetvén föléllé, hogy bizony Momus nem a' gnyalódásnak és rágalmazásnak Istene volna, hanem mind igazat beszéltene, meg-tsokolá Momust, és karan fogva elé-fétálának egy tó mellett — a' mosajgó Demeter nyomba kifirvén őket. — Ez a' tó éppen az a' nagy Békás tó vala az Elyseumban, a' hová minden felső világbéli Békák le-fzoktak takarodni. Itt már Momus hijában beszéle Sándornak; mert tsak egy szót sem lehet vala befzédjéből érteni. Kr! Kurty! Rukh! Rukh! Kilsőbb és nagyobb hangon ugy kiálálnak vala a' Békák, hogy nevető Demeter alig tartoztathatja vala magát a' mosajgástól. Azonban oda érkezik egy kiss jádzó gyerek, egy követskét vet a' Tóba, 's hát minden Béka el-halगत. Ezt én Momus eddig-is tudtam, hogy a' Békának tsak a' nagy Cleptses szája, 's azonban el-halगत, de hogy ezek még-is ekkor olly szörnyön lármáztak, egy kitsiddég boszorkodtam-is — nem is réájok — gondolván: a' Béka Béka, hogy kiáltson, azért van az a' nagy leptses szája! Azonban el-mosajodik nagy hahatával Demeter, 's kérdem tőlle mit nevet? Hogy ne nevetnék Uram Momus! ki az ördög álhatná azt nevetés nélkül!! — mit? nem lád' ama sereg Békának — mindeniknek két akkora lakat van vetve a' szájára mint maga az egész Béka! Lád' Demeter! mond Momus — nem nevetésre való dolog az? Ezek mind Kolosvári, és Komáromi Békák voltanak a' felső világon. Ezekről panasz jött a' felső világról, hogy ezek leg-leptesebb szájú, leg-irigyebb Békák voltanak, és ha ezeknek, szájokra ollyan nagy lakatok nem vólnának vetve, egy Béka sem maradhatna itt meg az Elyseumban, nem hogy mi érthetnők egy más szót. Itt Démokritus nagy hahatával el-nevetvén magát, némely itt fétáló Alfszonyok, kik azt vélik

lik vala, hogy *Demeter* őket neveti, borzos szemöldököt vetének *Démokritusra*; de *Démokritus* mentegeti vala magát, hogy ő nem őket nevetné — hanem azokat a' lakatot érdemlett leptses szájú Békákat. — Én *Momus* azonban tudakozom vala ezeknek az Afzszonyoknak neveiket — de edgyik sem méré meg mondani, mivel, a' mint az után érttettem, ezek az egész tiszteletre méltó Afzszonyások valának azok, kik a' *Magyar Kurirról* a' felső világon azt költötték volt nem régen, hogy neki az első Felesége egy 50 ezer forintos özvegy vén Suszterné volt, 's most azért van pénze — a' másik azt költötte volt, hogy ennek az ujság-írás meg tiltatott, és 5000 forintal adós; — 's attól féltek, ne hogy meg-irjam a' M. Kurirnak a' felső világra, ki ottan ottan Levelezek vele az *Elyfumból*.

Felső-világbéli Tudóstások.

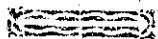
Béts. — A' Felsőges Udvar kívánt egészségben legyen. Ő Felsőge csak ugyan indul 20-dikban, és a' maga kedves vendéginek *Fiuméig* eleikbe mégyen; már Gr. *Brigidót* *Trieszbe* előre el-küldette, hogy készületeket tegyen. Ez alatt *Forentz* fő Herzeg fog helyette all-írásokat tenni, ki már nyavallyáiból fel-gyogyult. — Bétsbe váratnak a' M. Ország Députátusai minden órán. — A' Tábornál minden Tíztségbéli elé mozdulások, Contractusok, Ló-vásárlások és eliségéli rend-kivül való költözések meg-szüntenek.

Egy Lembergi 6. Augustusban költ Levélből azt olvassuk: Mind a' 2 Szabad-Sergek, mind a' *Kerneré*, mind a' Gr. *Odonellé*, mellyek a' Verbunktól meg-szüntenek vala azért, mivel katonájok száma tellyes vala, ismét parantsolatot vettenek, hogy még egy Bataliont állittsanak-fel, még psdlig sietve. Tegnap azért trombita és dob szónál kezdének ma-gint a' Verbunkhoz. — Titkok titka. Innen-is a' múlt héten 2000 Jäger indula Morva felé.

N. B. Azt írja vala a' *Nájpidi* Író a' 800 Belgákról, hogy mint az *Ádám* mezittelen fia, úgy szaladnak vala a' rájok-ütött 50 Húzárok előtt. Egy későbbben érkezett Levél így magyarazza ezen történetet: „A' Húzárok virrat előtt éppen akkor ütének a' 800 Belgákra, midőn minyájon alvó ágyokban hevernek vala, és így az 50 Húzárlármájára fel-serkenvén, minthogy a' Bugyogohoz gágyát nem szoktak vitelni, az egész Tábor egy egy térdig érő ingben szalad vala fegyver nélkül, úgy hogy a' Húzárok nem tudják vala, nevelséké, vagy kergelsék ezen Paraditsomi Tábor. A' Belgák az egy ingeken kívül mindeneket itt hagyták a' Húzároknak.

Egy Hazabéli Ujság Levélből ezt olvasom: „Minekutánna a' Pruszszus Udvarral a' mi Udvarunk békelséges edgyezést tett *Rójkhenbakhban*, következő punktumak küldöttettek hozzánk: 1.) Auszria meg-tartya magának a' Török *Horvát*-országot az *Unnág*, *Serviában* tsak *Belgrádot* a' *Rújával*, *Orsovát* és *Ersébeth* várát. *Oláh*-országot az *Olt* vizéig, és 18 milliom Piástert. 2.) Pruszszia jót áll (garántirozza) Auszr. Belgiumnak régi törvényeit és szokásait, melyre nézve Auszria ellene nem léfzen, ha Pruszszia *Dántzigot* és *Thornt* meg találja nyerni. 3.) Ezek a' 3 Hatalmofságok: Pruszszia, Auszria és Orosz-ország egy egy-mátt óltalmazó frigyet kötnek, úgy, hogy ha edgyiket egy más 4-dik Hatalmofság meg-támodná, segítségül léfzenek egy másnak, és a' mellyik ezt nem akarná tselekedni, az el-vefzti a' frigyet. Ezen punktumokat mik nem egészfzen hiszfzük, tsak azért iktattuk ide, mivel már Hazabéli Ujságban találtuk, 's nem-is lehet az efféléknek addig hinni, míg az Udvar maga a' békelséget, 's ennek punktumait közönségesé nem teszi. —

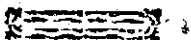
Ezt-is Hazabéli közönséges Ujságból olvasom: — „A' Görög Nemzet-gyűlése ezen hón. 26 dikán léfzen *Temesvárt*, melyre már minden készületek megtétettek. Ezen Nemzet, hogy a' maga Fejedelméhez való

való indúlattját ki-mutathassa, ugy iratik ezen Pofoni Ujjságban, 100 ezer forintot ajánlott volna önként ő Felségének, és midőn a' szükség fogja kívánni, ahoz a' mostani 70-ezerből álló Nemzeti Sergekhez, 30000-et önként ajánl. E' sem egészen igaz előttünk; azért erről is bővebben máskor. Ezeket azért iktattuk ide, hogy a' Kurir *Deresse* felett ne láttassék más böltselkedni.

Minekutánna az Auszriai Ház a' *Rájkhombakhi* Jul. 27 dikén al-iráissal-is meg-erősítettett edgyezés után, a' jelen való Török háborunak további folytatásától el-állott volna, tudtára adta a' Berlini Udvar az Orosz Tsászárnénak is ott mulató Követye által, hogy ha az Orosz Udvar, a' Pruszszus békefséget munkálodó közben-járást, el-nem akar-ná fogadni; tehát a' Királyly kénytelenítettetni fogna a' Törökkel kötött alkujának bé töltésére lépni. Kívánva várja minden a' Tsászárnénak, a' Pruszszus Királylynak ezen maga ki-jelentésére teendő feleletét, 's különösön pedig, hogy mi formálog fogja az Auszriai Udvar az Orosz Tsászárnénak feleletét el-fogadni. Némellyek azt jegyzik meg ezen dologra nézve, hogy a' Pruszszus Udvar az óltától fogva fogja olly erősen pártját a' Portának, miólta bizonyos kezd lenni az iránt, hogy Anglia, Hollandia és Lengyel-ország *Dantzka* és *Thorn* várainak el-foglalását nem akarják meg-engedni a' Királylynak. — Az Oroszok utánna járnak a' magok dolgoknak. *Akkirmant* es *Bendert*, mig idejek vagy on ronttyák, 's ugy itélnék némellyek, hogy nekünk-is ugy kellett volna *Chotzimmel*, *Berbirrel*, *Schabattzal*, *Dubitzával* 's *Belgráddal*-is tennünk, mihellyt a' reménség azoknak meg-tarthatása iránt el-veszni kezdett, 's minek-előtte ama politicus *In Státu quo*, ezeknek le-ronthatását késővé nem tette: melly szerint jelen-való állapottyokban adatnának, az hirek-szerint vizsgálva, a' Töröknek,

Külső

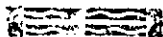

Oláh-országból *Tihá* mellől azt írják Jul. 24-dikén a' többek között. „ Gen. *Krády* a' *Turni Basa* tol Jul. 16 dikán egy Levelet vévén, kéréte t b n n e, hogy engedne által 100 Parasztoakat a' Törököknek az hozzántartozó kerületből, széna tsinálásra. A' Generális réá állott a' *Basa* kívánságára ilyen fel-tételek alatt: hogy a' Parasztoak kész pénzel fizettessenek, a' több körül-bé lévők pedig a' magok mezei munkájokban bátorságba hagyassanak, 's ezen idő alatt egyéb ellenséges pusztítások is meg szűnyenek. A' dolog éppen ellenkező képpen történt: a' többek között ezen idő alatt esett azon 2 Húzfároknak és 1 Aruautának el-fogatatása is Jul. 20-dikán (kiknek szerentsétlenségéről a' közelebb költ Kurir bővebben emlékezett vólt) kik az elejebbe adatott rendelés ellen igen távol menvén a' vigyázáton, az utánnok leselkedő ellenségnek kezébe akadtanak. Ez az az Arnauta, kit a' *Turni Basa* olly kegyetlenül meg-bennittatva küldött vólt Gen. *Krádhoz* tsúfoson vizsgálja. Az e' féle bosszúság tételeken a' Gen. felindulván Jul. 21-dikén az *Ólt* vizének mind jobb, mind pedig bal partyain bizonyos Sergeket indított le a' Duna felé. Jobb felől rendeltetének 300 *Toskána* Húzfárok Májor Bátor *Szenthereszty* vezérlése alatt, és 200 *Szavoja* Dragonyosok az Oberst *Janthálé* alatt. Ezeket követte maga a' Gen. 2 osztály Gyalagokkal a' *Splényi* Reg. ből, kiket Oberstl. *Adorján*, és 2 Osztállyal a' *Nádasy* Reg. ből, kiket Gr. *Sális* vezetett. Meg-érkezven ezen Sereg a' Duna mellé, és a' többek a' szakadályos helyek közt rendbe álván, az Húzfárok magokat a' Duna partról mutaták, hogy a' Törököket által tsalhassák, sőt *Girla* nevű falut is egy malommal, kazal szénákkal, 's más házakkal edgyütt fel-égettenek; de mind ezek által is a' Törökök keresztül nem tsalattathatván, a' mieink minden puska szó nélkül a' Táborba vizsgálja jöni kéntelenítettének. Azok, a' kik ugyan tsak Jul. 21 dikén estzaka, az *Ólt* vizének bal partyán indultanak-le, u. m. 300 *Szavoja* Dragonyosok, 50 Húzfá-

Hétfárok, ugyan ennyi Szabad Sereg-béliek és 2 Oltzály Gyalogok az 1-ső Oláh Reg. ből, Oberfil. Báy és Májor *Kaballini* vezérlések alatt, szerentsé-
 sűbek voltak; mert alig érkezének meg 2 órányira azon helyen, az hol nappal a' mi *Udai* táborunknak 1 Káplárból 6 köz Dragonyosokból és 6 Szabad Sereg-béliekből való külső vigyázó Sergets. kéje szokott volt állani, hogy azonnal 200 el-bujt Törökökre hökkentének; kik a' végre küldettenek volt ki *Turnból*; hogy a' mi reggel oda vigyázatra ki menő egy néhány embereinket körül vevén, elfogják. Oly módon is állották volt körül a' mi vigyázóinknak szokott helyeket, hogy csak egy is azok közül a' Törökök kezéből ki-nem menekedhetett volna, ha reggeli ki-érkezéseket ezen éjtszakai történet meg nem előzte volna: így pedig a' lett vége a' dolognak, hogy a' mi Lovasaink véletlenül, réájok tsapván a' Törökökre, 28-tzat közzülök özve vagdaltanak, az *Ismaili* Agát pedig *Dély Basát* egy társával edgyütt fogságra hozták; közzüllük edgy is el-nem vészett.

Külső-országai Hírek.

Svéd, Orosz, és Frantzia Országok mind nagyobb nagyobb mértékben kezdik a' Közönségnek figyelmettségét magokhoz vonni. — Az Oroszok és Svédok meg-ölthatatlan gyűlölségeket, szüntelen való vér-ontással gerjesztik egy-más ellen. A' *Nafz-szau* Hertzeg az igazgatása alatt meg-veretett Orosz hajókat a' *Friáriksháni* ki-kötő helyhez vissz-fra vezérelvén, rész-szerint jövittattya, rész-szerint Kronstadtból ujj-hajókkal 's ujj néppel pótolgattya, hogy mennél hamarább lehet, a' Svédok Kirallyával ismét szembe szállhasson. Ugy láttzik, hogy a' *Rájkhembakhi* edgyezések, nem sok változást okoztanak meg eddig az Orosz Tsázárnénak Svétziára nézve el-nézett plánumaiban: mely szerint bizonyosnak erősítettik lenni, hogy a' szározon Prúvizus Sereg, a' tengeren pedig 10 Anglus hada-

kozó hajók vólnának útba; kik a' Tsászárnét aká-
 rattya ellen-is egedelmesebb gondolatokra fognák
 ingerleni. — A' Izározon ujjantán 350 Gyalogokat
 és 70 Dragonyosokat a' Svédok közül körül vé-
 vén az Oroszok, 4 órányi mérges tsatázás után
 kéntelenítettének a' Svédok fegyvereiket le-tenni:
 kik közül 67-köz-emberek, 2 Kapitányok és 2
 Hadnagyok fogságra esvén, a' többek mind egy
 lábíg fel-áldoztattanak. — A' több Elzokról érke-
 zett tudóltatások, tsak a' már egy néhány izben
 elő számláltatott tengeri tsatáknak vízfzonozásai in-
 kább; melly -szerint most ki maradhatnak — hogy
 a' Frantzoknak ügye igen terhes lévén, meg-tet-
 tzik egy Párisi Aug. 3 dikán költ Levéltől, melly
 a' leg-hitelesebb külső Országi Ujtság Levelekben
 következő szomorú hangon peng. — „Ezen
 napokban 2 veszedelmes irások adattanak által a'
 Nemzeti Gyűlésnek. Egyiknek Titulusa ez volt —
Oda vagyunk! — a' másiknak pedig ez — *A' Fran-
 zia-orzági és Brábántziai Revoluzio.* Nevezetes,
 hogy mind ketten ezen könyveknek Iróji ismérte-
 sek: a' dolgok pedig olyanok, hogy akár-kiben
 irtodzást indíthatnak. Például szolgálhatnak az el-
 sőtől a' következő néhány sorok. — „Tudjátok-
 meg minden idejü 's rangú Polgárok! hogy a' Nemzeti
 Gyűléstől véghez vitetett eszközök, nem fognak benne-
 teket a' veszedelemtől meg-oltalmazni. Oda vagytok
 örökösön, ha olly bátorsággal fegyverhez nem
 nyultok, mint a' millyennel Jul. 14-dikén és Oktob.
 8-dikén a' múlt esztendőben Frantzia-orzágot 2
 versben meg szabadtottátok. Szaladjatok Sz. Klud-
 ba, ha még időtök vagyon; hozzátok-el onnan a'
Királyt és a' *Doufint* magatok hatalmatok alá; ő-
 rizzétek-meg őket szorgalmatosan; és kényszerítsétek
 arra, hogy minden eshető következtések iránt állya-
 nak jót (felellyenek) Fogjatok-el minden Minis-
 tereket, tegyétek azokat az ő alatta-valóikkal ed-
 gyütt fogságra. Vessétek minden szem-ügyeteket
 Generál *Fayettére*, foglaltok-el minden ágyuzó
 készüléteket, Puska poros házokat, malmokat, olt-
 szá-

szátok-ki az ágyukat vidékek szerint. Szaladjatok ha még időtök vagyon: külömben számtalan Legio ellenségek fognak rátok rohanni: — — ellenségeitek fognak titeket ölni, vágni 's a' t. „ — Irtozás ezen írásnak minden jövendőléseit említeni. — — Köszölzül vagyon a' Frantzok dolga. — *Nekker*-is bútsuzik v. talám már el-is bútsuzott a' Nemzeti Gyüléstől.

Azon Protessátziok között, mellyekkel a' Frantzia Nemzeti Rendnek némelly tagjai, a' Nemzeti Gyülésnek, midőn az a' Nemesi minden igazságokat el-törölte, ellene mondottanak, meg-jegyzésre méltok *Mirabaunak* némelly következő szavai. — „ Én született Nemes-ember vagyok, melly elsőséget az én Nemzettségem sem a' Frantzok Királyának, sem pedig a' Nemz. Gyülésnek nem köszönhet. Ezt az én Nemzettségem ez előtt 500 esztendővel hozta Florentziából. Ezen *Nemesség* az én Elejimnek szolgálattok és vérek által erősített-meg 's vált természetessé. Én nem reméllem, hogy magam nemtelenné tehessem, hanem hogy úgy fogok meg-halni mint igaz Nemes-ember: a' Frantzia Törvény adó-hatalomnak pedig tettett meghatározni, hogy ne legyek az, a' mi vagyok, hogy ne légyek Nemes. A' Király meg-erősítette ezen végezést, 's már nekem-is alája kell magamat annak adni. De nem áldozhatom fel azoknak, kiktől ide küldtettem, 's kiknek biztossok vagyok: leg-kedvesebb tulajdonnyokat u. m. Nemességeket és Titulusaikat; mellyeket eddig, a' Gyülésben jelen nem lévén, nem óltalmazhattam: de meg-bizattatásomat, köteletségemet, betsültelemet és az ezekért le-tett hitemet gondolván meg-bántodni, ha azon Végezés ellen nem protestálnék, a' melly azt a' Nemességet törli-el és bennünket tölle meg-foszt, melly a' mi hazánkhoz mutatott Izólgalatainknak jutalma. Nekem azt erősítik, hogy a' Nemz. Gyülés semmi Protessátziot meg-nem halgat: én ez szerint a' magamét; egy olyan Arkhivumba tészemle, melly hozzá éppen illendő, és számára nyit-

va is vagyon, u. m. minden Frantz Nemes-embernek szivébe öntöm ki jelen-való Protestátiomat: ez egy olyan különös tulajdonság is, melyet gondolatom szerint, semmi-féle Decretum, semmivé nem tehet.

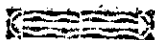
Tudósítások.

1.) Meg-halálozván *Bojtzai Huttman Klebs* Mihály ugyan a' nevezett Bányász Helységben Bojtzában, némelly vagyonyai maradtanak, mellyeknek árra 305 R. for. 16 kr. betsültetik: semmi örökölsei pedig vagy testvérei nem ismértetnek: mely szerint törvényesen hirdettetik és adatik mind azoknak, kik a' nevezett *Klebs* meg-maradott vagyonyaihoz valami jussakat formálhattya, tudokra; hogy magokat a' fellyebb említett helységbéli Bányász Hivatalnál, a' folyó esztendőben Oktob. 15-dikéig jelenteni el ne mulassák: külömben azontúl semmi jussokkal meg nem fognak halgattatni. — *Erdélyben Zalathnán* Jul. 13-dikán.

2.) Ha valamely ifjú, ki iskolai tanulását elvégezte 's a' *Magyar, Déák, Tit, Nemet* nyelveken szollani tud, azonba a' Frantzia nyelv megtanulására is magát ajánlja, Praktikánsi nevezet alatt, Könyvárosi hivatalom folytatásában való segedel-mül, hozzám jöni szándékozik: igérem magamat arra én is, hogy nem csak szabad asztalt, ahhoz tartozó fűtéssel, gyertyával, fogok számára szolgál-tatni; de azon fellyül a' többi Polgári inasok minden szükséges házi szolgálatot körülette el-fognak végezni, úgy hogy ez szerint csak ruhájára lesz magának gondja. Két esztendő után pedig már öltözetére 's egyéb szükségeire is esztendőnként 200 R. forintokat úgy igérek, hogy hűségét 's szorgalmatosságát tapasztalván, fizetését meg jobbitani kötelességemnek tartom. — *Strohmájér Ignácz Antal*, Könyváros.

Költ Bétsben 17 dik Augustusban 1790.

Sz. S.

B E T S.

A' Felsőges Udvar kívánt egészségben vagyoh. — Felsőges II-dik *Leopoldné* Afiszonyunk tegnap délután, a' Szakfizoniai *Antal* Hertzegnek, és ennek Hitefsének, a' Felsőges II-dik *Leopold* első szülött Léányának *Therésának*, *Stokherauig* eleikbe ment, és ezen kedves Vendégeivel edgyütt estvére szereztsésen bé-érkezének Bétsbe.

Itt közönséges hir, hogy a' Frantziá Nemzet a' maga eddig Bétsben mulatott Követjét visszahivatta légyen — Tegnap, tegnap-előtt, és a' múlt étzaka meg-érkezének Nemes Hazánk Országgyűlésének 52 Députátusai Bétsbe ő Felsőgéhez, kik ugyan Diplomát nem hoztának, hanem a' Felsőséget az Ország' gyűlésére hívják, a' mint hallatik. Ma, u. m. 20-dikban kívánt vala ő Felsőge vendége cicibe indulni, de minthogy ezen Hazánk Députátusai meg-érkezének, itthon maradt, és ma dél-előtti 11 óráta adott magához való menetelt.

A' Députátus Urak Rangsok és Nevek-szerint e' következendők: „

A' fő Rendek részéről: Gr. Kolonits László Kaptal Ersek Ur ő Exja. — Gr. Bothyáni Ignátz az Erdélyi Püspök Ur ő Exja — és Püspök Konradé Ur ő Nagyságr.

Az Ország Bárói közzül: — Gr. Pálfi Leopold Ur ő Eja. — és Gr. Bothyáni Josef Ur ő Eja.

A' Mágánok közzül: — Hertz. Báltány, Vas Vármegyei fő Ispány. — B. Ortzy László Abauj vármegyei — Gróf Erdödy Josef Posagai. — Gróf Kázimir Eszterházy 'Sollyomi — Gróf Eszterházy Ferentz az öregebbik — Gr. Hadik.

A' Bárók közzül: — B. Ráday Gedeon az ifjabb — B. Jeszenák.

Az ifjabbak közzül: — Gr. Károlyi Josef — Gr. Erdödy az ifju — Gr. Barkotzy János.

A Stdtusok részéről. A Királyi Tábláról: — Prothonot, Atsél, és Assessor Gónyi Urak.

Horvátország részéről: Bedekovits és Skerletsz Urak.

A T. T. Edgyházi Rend közzül: Arady Eltergomi Kánonok — Herjány Nyitrai Kán. és n. Prépost. — Solnay Velzpremi Kán. — B. Fiser Egri Kánonok.

A Vármegyei részéről: Jozernyitzky Nyitrai Deputátus. — Horvát Sopronyi Dep. — G. Illyés-házy Trentségi D. — Somjits Szaladi D. — Inkey Sümegi D. — Somogy Velzpremi D. — Darvas Jozsef Pelli D. — Jankovits Polegái D. — Fáy Abaujvári D. — Rhedey Szathmári D. — Vay Szabolcsi D. — Petrich Gömöri D. — Meltzer Borsodi D. — Almásy és B. Podmányitzky Hervei Deputátusok. — Lonay Ugotsai D. — Gen. Gr. Fekete Aradi Dep.

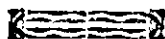
A Jelen nem lévők közzül: Boros Lajos, Májláth Jozef, Tarodi, Kazintzy, Bartzy Miklós.

A K. Városok részéről: Murgavits Budai — Makosing Antal Bartfai — Bányai Katsai — Szombathi Debretzeni — Barbarits Krisfai. — Egy néhányon el-nem érkeztenek.

Mikor ma már el-érkezett volna a' 10 óra, minden Députátus Urak gyűlnék vala Gr. Kolonits Kalocsai Ersek Ur ő Excellenzijához; mivel innen indulának edgyütt-bé az Udvarba, és mind Gála Hintókban. Már ekkor annyi vala a' nép az úttzákon, hogy a' Deputátusok Hintóinak ember köfal között kellett vala menni — és holdog ember a' ki ekkor itt nem forgott, mert tsak annak ép az oldal-bordája. — 20 Magyar és 20 Német Gárdák tsináltak vala útát benn a' Palatán. — Tsak ugyan ma dél után indul ő Felsége Vendégjeinek es lejekbe. — *többet máskor.*

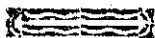
Buda. — Ezen hónapnak 12-dikén egész Ország-gyűlés tartaték, mely reggeli 9 órától fogva egész délutáni 6 óráig tartá. — 13-dikén megint el-kezdődék a' gyűlés reggeli 9 órakor, és dél utáni 5 óráig tartá. Ezen gyűlés emlékezetes arról, hogy az *Unitus Görgög* Püspök Urak, u. m. a' Munkátsi Püspök Mált. *Batsinszky* András U. o. Excellentiája. — a' N. Váradí Püspök M. *Rwabanth* Ignátz Ur — és a' Krisiumi Püspök M. *Ragatich* Ur a' fő Rendek Tábláján a' *Probitusok* iekében ülének. — 14-dikben megint egész Ország-gyűlése tartaték; mellyekről ezután bővebben.

A' két Hazából, de nevezetesen a' Hegyaljaról hozzánk útalított minden Levelek azt erősítik, hogy 50 eszendők alatt még olly bőv Szürettyek nem vólt a' Lakásoknak, mint az idén reménytelenek, mivel a' gerezdek már is tsak nem földig lehúzták, sok helyeken a' szőlő veszőket. A' hosszú szározság után már most gyakor elsőzések szoktanak némelly helyeken jární, melly a' szürettyek reménységét nem különbben táplálja. Ebből szármozott az, hogy már most a' bor minden-felő kezdett óltsodni. A' Búza, Zab és Arpa nagyobb résziben Hazánkknak olly mértékletesen termett az idén, hogy a' kik 5 vékát vetettek, alig kaszáltak 15 vékát sok helyeken belőlle — így hát mit fogunk falatozni? mit fogunk vetni? A' Zab ritka helyt látott farlót az idén, még a' Kaszáló sem vassag rendet vágott belőlle. Sok helyeken szerentsések vóltanak azok a' Gazdák, kik zöld korában le-kaszáltatták, és szénát tsináltak belőlle. A' Miskóltziak örömett oda adják Barmaikot felibe ki-tartani a' télen; de feliben-is ki fogja ki-tartani? mikor sem *Pálnak*, sem *Péternek* niats mivel, tsak bort nem ád néki enni és inni. Ezekből láthatni, hogy a' hús és a' bor az idén óltsó, de a' kenyér, és a' jövő tavasszal a' marha olly drága fog lenni, mellyen szemünk szájunk el-hül.

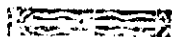
A' Lengyel-orzági Levelek hitel-felett való dolgokat, vagy leg-alább olyanokat hirdetek ezen Közönségestársaság felől, mellyek talán soha bé-nem tellyesednek, vagy még eddig a' körül-állásokkal igen erősen ellenkezni láttatnak: U. m.; — hogy a' Pruzszusfal eddig fenn tartott barátságok hidegedvén, ismét az Oroszsal kezdenének tartani; hogy ök-is Moldovának és Oláh-orzágának senkitől nem függő tartományokká való léteit, szintugy mint az Oroszok munkálódni kívánának: hogy az Oroszok *Chotzimot* magoknak megakarnák tartani, és az Auszriaiaknak belőlle való kijöte után, ezeknek helyekbe szándékoznának bé szállani; hogy *Bender*-felé sőt *Bender* el-foglalására Lengyel Sergek készülnének; hogy *Varsofba* egy nagy Orosz Generál volna meg-érkező-félben; hogy ugyan innen a' *Svéd* Követ készülné. Egy szóval, hogy Lengyel-országban mind musika, mind tántz ellenkezőre változott volna. De, noha az egész Europai körülállások tsak nem olyan változók naponként, mint az Aprilisi idő járása, még-is mi ezen híreknek tsak annyit hiszünk, mint annak, hogy a' *Svédek* nem régiben az Oroszoktól egy *Monocerosfi* (egy szarvú állatot) nyertének, és 28-a fogtanak-el közüllök.

A' *Párisi* Nemzeti-gyűlésben Juliusnak 31-dikét azt-is meghatározta vala a' Frantzia gyűlés, hogy békefégnék idején állandó és 'Soldat fogó katonái 154-ezernél többet ne tartson; de azonban fél millióm mindég fegyver mellett nyugodjék. Ezen 154 ezerből, 110-ezer gyalog lágyen, 31-ezer lovas, 10 ezer ágyuzó és Intsinér, és ezek a' Sergek az eddig volt lábön áljanak — minden Obesternek 12 ezer Livra légyen elztendei fizetése.

A Bétsi fő Hadí Kantzellária Aug. 18-dikén következő hadi-történetet hirdettette-ki. — „A Törökök két helyeken, u. m. Florentinnál és Kalé fáton fellyül Tsetatenél, a' Dunán Oláh-országba kerefztül jönni, 's a' miénkekre edgyfersmind két felöll réájok ütni szándékozván, ezen tzéllýoknak elérhetésére már Jul. 27-dikén egy néhány Izázan a' mi partyainkra a' környül-állásoknak előre való meg vizsgálása végett, által-jötte nek; de ekkor minden proba nélkül tértenek vizfsza. Jul. 28-dikán 500 Spáhik jötte nek ki kémlélődésre Tsetatéig; ezeken kívül nagy Sereg Spáhik és Jantsárok gyülte nek öfzve Florentinnál, kikhez a' Séráskier *Jusuf Bafa* maga-is meg-érkezvén, sok előre öfzve szerkeztetett hajókon és tsonakokon, Sergének 2500-ból álló részét előre által-küldötte. — Fegyvertármester Gr. *Klerfe* el-várván, hogy a' Tsetatéig jött 500 Spáhik vizfsza mennyenek, már népjével készen állott, és még azon napon u. m. Jul. 28-dikán, F. M. L. Báró *Venkhdim* és Gen. Májor Gr. *Likhtenberg* tárfaságokban, 4 Batalion Gyalogsággal és ugyan annyi Osztály Lovasokkal, Florentin felé meg-indúlt, olly tzéllal, hogy az előre küldött Török Seregre réa üfsön. — B. *Venkhdim* és Gr. *Likhtenberg* az alattok való Sergekkel a' Florentini szigetnek 2 ódalaival által-ellenbe rendeltettek. Mihelyt az ellenség a' miénkeknék közelítését észre vette, azonnal az hajók felé kezdett szaladni: de Gr. *Klerfe* jobb felöll *Erdödy* Húszár Kapitány *Szaler* Urat, bal felöll a' *Vurtemb.* Drag. Oberflájdinántyát *Festenberget*, segítségül pedig ezeknek a' *Jordis* és *Károly* Reg. böl 2 Batalionokat ki-rendelvén, maga-is a' még hátra lévő népével az ellenséghez közelitvén, olly bátorsággal ütettett a' Törökökre, hogy mig magokat az hajókig vizfsza vonhatták, nagy részint meg-ölettenek, rész-szerint pedig a' hajókhoz meg-érkezvén, a' vízbe fülladtanak, 2 tsajkák pedig a' rajtok lévő Sergekkel edgyütt el-süjvedtenek. — Az el-fogatáknak és Kémeknek vallás-tétele-szerint 350-re

men.

megyven a' meg-öletett Törököknek száma. Köz-
züllünk esenek - el a-n, meg-sebesítettének ugyan
annyin: ez utolsók között tanáztatik *Vurtemb. Drag.*
Hadnagy Czék. — Ez meg-esvén a' miénkek előb-
bi helyekre Jul. 31-dikén visszfa érkeztenek. „

Tsernovits 3. Aug. — Kedves jó Bardám!

Az el-múlt éjjelaka 12 és 1 óra között annyi-
ra havazott, hogy a' föld egészen meg-fejeredett
de nem tartott semmit; hanem azonnal el-olvadott,
és egy selette vastag ködöt vont maga után. It-
t a' Gabouának arra ez: — O, Tiszta Buza 1
Köböl 6 for. 30 kr. — Tavallyi termés 4 for. 30
kr. — a' Ros. 3 for. — a' Törökbuza 3 for. —
az Arpa 1 for. 30 kr. — a' Zab 2 for. — A'
Bornak árra: Budai Bor egy Oka vagy Kupa 48
kr. — Ausíriai, melly Bétsben 16 krajtzáros, itt
48 kr. — Krentzinger Bor 1 for. — Magyar-or-
szági közönséges Bor 1 for. — Máslás — egy Bu-
tella 2 for. 30 kr. — Tokai Bor, de még nem a'
jova 6 for. 40 kr. — Moldovai úrmös 20 kr. —
Moldovai közönséges de már ez rosz 20 kr. — Erdé-
lyi Bor 30 kr. — A' Ser 4 kr. — Szilva Pálin-
ka nintsen, azért mikor valaki hoz, selette jó árra
van, mert okkája el-megy 1 for. — A' marha
árra: — 1 pár jól fel-hizott ökör 21 arany. — 1
Tehén 6 arany. — 1 Remunda Csikó 16 's 19
arany. — 1 Juh $\frac{1}{2}$ arany. — 1 Ketske 3 for.
— 1 két esztendős jó húsba való Sertés 2 arany
— 1 pár Dántzigi kövér Sertés 20 arany.

Az itten álló Ország Commisáriátusfa szoross
parantsolatot veve tegnap, hogy a' Provisio ugy
tételsék Bukorefi felé az eleségre nézve, mintha min-
den nap 20-ezer emberrel szaporodnék az Armá-
dia — A' Békelességről itten is sok a' beszéd, de
senki sem levelezt még. e' felől a' Török Tsázzár-
ral, a' jelek mindazáltal olyanok, hogy kéntele-
nek vagyunk belöllök békelességre való következté-
vönni; mert, az 6 heti fegyver-nyugvás publikál-
va

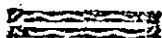
va van, a' Muzsikák leg-kisebbit sem mozdúlnak, hanem az ellenségtől 20 mért-földnyinél távolabb helyben nyugosznak, azokon kívül, a' kik Fok-sánnál vagynak Gróf *Suvarov* alatt. — Lengyelország mind eddig olly tsendes mint egy leg-erősebb békesség idejébe, és az egy máshoz való által járást semmi sem akadályoztatja. Az ide való Remondirungs Commendáns Kavallér Ur ismét által méne ezen napokban Tatár-országra, hogy onnan 9000 ifju Csikókat kihajtatson.

A' *Tzettini Táborból* — A' Tzettin szereztes meg-vételének hírével Bétsbe küldetett Oberstlájkinint *Vicse*, Jul. 31-dikén a' táborhoz szeretsésen vizsgálva érkezvén, minden itt lévő köz-embereknek a' 2 napi jutalom fizetés ki-olztatott. Ennek felette ezen kevés számú nép közzül 8-tzan kaptanak arany emlékeztető jutalom pénzt, ezüstöt pedig 13-man; mellyet nénellyek meg jegyzésre méltónak lenni itélnek azért, hogy Belgrád ostromának 's meg vételének alkalmatóságával olly sok nép között csak 3 arany és egy néhány ezüst jutalom pénzek olztatának ki. Különös parantsolattyaóól ő Felségének a' *Sróder* Regementtye-béli egész *Smid* Kompániának, az ostromban tett különös érdeméért, ezen jutalom rendeltetett, hogy 6 Káplárok-nak négy-négy for. — 39 köz embereknél két-két for. — 98 köz-embereknél pedig egy-egy forintok adassanak. — Az ostromnak ideje alatt Tzettin mellett készült kajbák a' Kom. Generál parantsolattyaóól fel-gyujtatván el-égtének: minthogy Aug. 1 ső napján 90 Törökök a' *Kladusi* Török táborból magokat ezen kajbák közzé lopván, innen egy heted magával vigyázaton lévő Káplárunkra lövöldöztenek, 's egyfersmind egy 1 köz-embert és 2 lovakat meg-is febesitettének. — A' *Viháts* felé vezető utak izorgalmatosan készítettnek.

*Óláh-ország*nak, *Kusmir* nevezetű helységéből következő *Tudósítás* érkezett hozzánk:

(*Had. Tört.* 202, 203, 204, 205-dik lap.)

„A' *Kalajáti* Verekedés után, *Florontin* alá 22 Tsajkákat, 's 2 Kompokat szállított apródonként az

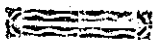
Ellenség, mellyeken néhány száz Gyalogjait Jul. 26-dikán a' *Dundán* által tette. Ezek, az ott állott *Boyer* szabad Vadász-Seregét meg-támodták, 's azt, mivel nállánál felesebb számmal voltak, azonban a' Tsajkákban lévőek-is derekafsan kezekre dolgoztak ágyuikkal: visszsa kergették. Ezt látván Gen. Gróf *Lichtenberg*, 3 Osztály *Erdödy* Húszárokból, és a' *Josdis* Regimentjéből álló Seregével, ellene indúlt. De már ezeknek nem akart szemekbè nézni az Ellenség; hanem, meg elégedvén azzal, hogy az említett szabad Sereg' kunyhóit fel-gyujthatta, visszsa lódúlt. A' meg-nevezett Generál Ur mindazáltal egész virradtig ott maradt: a' midön látván, hogy az Ellenség tsak nem akar alkalmatosságot szolgáltatni a' viadalra; visszsa tért előbbeni helyére. Nem tett le azonban az Ellenség, győzedelmeskedni kívánó szándékáról; erre nézve, dél felé (27-dikén) az előbbeniéknél számosabb Gyalogokból, 's már Lovasokból-is álló Népet szállította Partunkra; melly rész-szerint *Vrata*, rész szerint pedig *Szlatsa* nevű helynek indúlt. Az utóbb említett helyből 50 embereket hajtott-el, néhány szarvas marhákkal edgyütt. — Hamar el-kezdődött a' Viadal. Mert a' Tábor előtt vigyázó *Erdödy* Húszárjaink, addig-is szembe szállottak vele, míg B. Szörényi Fő-Strázsamester Ur, *Erdödy* Regbéli Osztályával, segítségekre küldetett volna. Akkorra Gen. Gr. *Lichtenberg*-is *Obruszinben* termett; honnan, F. M. L. B. *Wenkheimnak* jó számú Seregével edgyesülve, a' régen ki jegyzett tsata-helyre indúltak. A' *Károlyi* Reg. je 2 négyszegben ment középeben, mellynek bal oldalát *Erdödy* Húszárjainak, 's *Württemberg* Dragonyosainak egy része; a' jobbat pedig 3 *Erdödy* Húszár, és 1 *Württemberg* Dragonyos Osztály fedte, a' *Jordis* Reg. jével edgyütt. Hadi-Tármester Gr. *Klerfe* Tudósítáll vévén a' dolognak miben léte felől, maga-is ide érkezik *Caraulból*, 's parantsolja az előre lévő *Gödör* Kapitány Urnak, hogy hajtson rajta az Ellenségen; *Zatureitzky* Kap. Urat pedig segítségére rendel:

deli: kik-is az eleibek hagyományos szerint tellyesít-
 vén vitézi kötelelségeket, tsalulás Szomszédinkat
 a' posványnak szoritották. A' nád közzé bútt Jan-
 tsárok erősen kezdetek tüzelni Húszárjainkra; ket-
 tőt közzülök el-is ejtettek, négyet pedig meg-sebe-
 sítettek: de mihelyest ágyuink el-érkeztenek, azok-
 nak hathatós tüze által, szaladásba hozódott az
 Ellenség; 's igen szerentsésnek tartotta közzüle ma-
 gát, a' ki hajóra kaphatván, életét meg menthette.
 Sok hátra hagyott lovai kerültek diadalmas Sere-
 günk' kezére. Kerültek volna kétség kívül magokis
 ha a' hir nem érkezett volna, hogy *Kalafát* felől,
 nagy számmal nyomódnak ellenünk; mert ez azt
 okozta, hogy a' Haditármester Ur kéntelenített
 Vitégeinket a' Duna partról vízfsza húzni, kiket
 olly tzéllal állított volt oda ki, hogy a' fetében
 hajókra nem kaphatott Törököket keleptzébe ker-
 tenék. — A' tsata délutáni 5 órától fogva, est-
 véli 10 óráig tartott. — A' Töröktől hozzánk ál-
 tal szökött Parasztnok azt beszélik, hogy 3 Tsajká-
 ja süllyedt-el az Ellenségnek. Egy *Lefogott* Tö-
 rök' vallástétele szerint pedig, oda lett még azon
 kívül egy Kömp, mellyen ő 28-ad magával
 volt, 's úzás által szabadította magát, a' mint
 mondotta, a' vízbe való vesztéstől. — Más nap
Obrufinbe gyülekezett az egész Sereg; de mivel
 nem mutatta magát többé az Ellenség: maga a'
 Hadi Tármester Ur, némelly részeivel a' Seregnök,
Csetate felé vette útját; egy részt *Obrufinben* ma-
 rasztott; a' többeket pedig előbbi helyeikre vízfsza
 térítette. — Éppen most (Jul. 3-dikán) jön egy
 Paraszt *Florentinból*, 's azt beszéli, hogy az Ellen-
 ség 300 embert vesztett, és hogy gollyóbisaink fok
 házaiknak falait meg-lyuggatták *Florentinban*. —
 A' *Bedoni* Basa mindenüvé vízfsza botsáttatta az el-
 fogott Parasztnokat, hogy a' terméft bé-takarít-
 sásfák. „

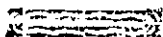
Austr.

Külső országi Tudósítások.

Austr. Belgium. — (*Stants Kél.* 98.) *Aakhon-
böl Aug. 8-dikán:* „Eppen most eskü értésünkre,
hogy az *Auszriai* Sergek magokat *Herve* Várofsá-
ból, és az egész *Limburg* Tartományából vissza-
húzták. Meg-látának ezek tegnap reggeli 4 és 5
óra között egy 600 főből álló *Brabántziai* Serge
ellenek jöve; melyre ők, noha az ellenek jöttek-
nek száma sokkal nagyobb vala, leg-ottan rá üt-
nek, és minden bizonynal vissza-is verték volna,
ha egy nagy *Tábor Lüttikhi* seregveresek, kiknek
számok egy néhány ezerre számláltatik vala, meg-
nem érkeztenek volna, kik a' *Brabántziaiakkal* ma-
gokat ölvé-kaptsolván, végtére az *Auszriai* kato-
nák kénytelenítettének vissza-térni; és az *Olnánál*
ezen hón. 3-dikán, ezektől el-vett ágyukat-is itt
hagyák, népjeikből pedig igen keveset vesztének-
el — sőt, a' mint a' *Nóividi Újságból* értjük, csak
9-et. — Már a' *Pátrioták* Serge bé költözött *Lim-
burgba*. Midőn innen az *Auszriai* katonák a' zene-
bonás Pártosokat ki-kergették vala, a' *Limburgi* la-
kalok egy nézik vala az *Auszriai* katonákat, mint
az ők szabadítottokat; ezeknek tisztséget tevének;
sőt mindenekben segítették őket, és mellettük valá-
nak; már most féld, hogy a' Pártütököek erőt
veft Serge keményen ne bányék ezekkel; a' mint
hogy a' *Nóividi* Lévelek szerint *Herve* Várofsában
némely házakot fel-is prédáltak. — Már most az
Auszriai katonák megint csak *Luxsenburg* Tartomá-
nyában vagynak. — Minekutána a' *Brabántziai*
Pártosok által fogságba tétetett Hertzeg d' *Urfel* a'
Flándriabeliek által ki szabadított, 10 ezer *Flán-
driaiakat* mondatik a' Pártosok ellen vezérelni,
melly Sereghéliek *Vonkról Vonk*-követőinek nevez-
tettek. A' *Brabántziai* Pártosoknak pedig fejek
Vaudernót és *Vanajpen*; kik ellen már most a' *Vonk*
követői, d' *Urfel* Hertzeg alatt, keményen vitéz-
kednek, és nem csak *Flándriában*, hanem ezen 10
ezerrel *Brüszizel* körül-is *Koradont* akarnak húzni,

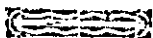
a' *Gentből* Aug. 6-dikán érkezett tudósítások szerint, nehogy *Vandernót* és *Ajpen* a' kapu sarkától bútsuzzanak, 's *Brüszfelből* el-illantsanak. — Azonban; azt írja *Lukfenburgból* egy Magyar Hadi Tiszt, (H. T. 205) hogy a' Pártosok katonáinak száma háromszorosan is nagyobb, a' miéinkénél, 's ők nagy részént erdős, tserés és dombos helyeken fekszenek; azért is igen bajosan lehet hozzájuk férni. Oda hadják ugyan ottan ottan bátorságos helyeiket és maroknyi Seregiskénk ellen indulnak szerentse próbálni — de miért ilyen bátrak? — jól tudnak egy ingben fél mézittelen szaladni. — A' Pártosok közül 3-dik Augustusban el estenek a' miéink áltai Kapitány *Ellier*, és Hadnagy *Mertens* Tábori-Pap *Brofiussal* edgyütt, kit éppen akkor találta egy gollyóbis, midőn inté a' népet, hogy hiven vitézkedjék a' Vallásért. Itt egy átaljában nagy volt a' Pártosok' veszedelme, és fél mézittelen szaladása. — Ezen isatában egy *Blánk* nevű Gránátéros éppen akkor tsapá-el egy Pattantus Pártosnak a' jobb kezét, midőn az ágyut el-akarja vala sütni, melly télekedetéért emlékeztető jutalam pénzt kapott. — A' *Lukfenburgi* Hadi-Tudósítás által különösön ditsértetik a' többi között *Furmzer* Hadnagy *Zay* Ur. — *Májor* *Gr. Kolonits* Ur pedig itten beteges. — *Brüszfelből* Aug. 7-dikén azt írják, mely valósággal a' nevezetesebb ujjságok közé tartozik: hogy a' Pruszus Király azt írta légyen *Brüszfelbe* a' Pártosok Tanátsának, hogy *Leopoldot* Auszr. Belgiumnak fő Hertzégjének és Törvényes Urának lenni esmeri. E' mellé az-is oda vagyon téve, hogy *Brüszfelben* minden órán 3 Külső Udvaroknak Ministerei jelennek meg, kik itt a' Pártitök zenebonáját fogják le-tsen-desíteni. Ebből igaznak tettük előttünk az, a' mit a' *Berlini* Levelekből olvasunk, hogy tudnillik a' Pruszussal való Békességünknek edgyik puuktuma szerint a' Pruszus és a' mi Udvarunk egy másnak minden Országait és Tartományait, költsönösön garántérozták.

Olasz-országból írják: — „Az Apostoli Felség Leopold a' Toskánai fő Hertzegségben lévő fő és más Püspökökre azt bizta, hogy a' magok Kerületjekben edgy egy Pásztori Levelet botsátánának-ki, melly által a' már rég zenebonáskodó népet mind a' valláshoz, mind Fejedelmekhez és a' Státufokhoz való engedelmeségre tanítanak és serkengetnék — és így a' közönséges tsendeségnek helyre-állítását edgyütt munkálódnák. — A' Párisi fő Püspöknek Pásztori Levele már a' Sajtó alól ki is jött, mellyet minden Lelki-Pásztori Levelek Remekjének lenni mondonak.

Frantzia-ország. — „A' Frantzia Király (a' mint a' Bétsi Udvari Német Ujjság Levelekből olvashatjuk) egy fogfájástól okoztatott hideglelésbe esvén Sz. Kloudban fekszik, és már jobban kezdett lenni. Azon fenyegetődző idegen Hatalomságok ereje ellen való szorgalmatosságok és nyughatatlanságok a' Frantziáknak, melly már egy néhány napoktól fogva nem tsak a' Párisi népet, hanem a' Nemzeti-gyűlést is egészfzen fel-mozdította vala, mind a' Külső dolgokra vigyázó Ministerhez, mind magához a' Nemzeti Gyűléshez tett izenetek és Levelek által le tsendesítettnek mondatik lenni; és már mindenek ujra tsendeségben lenni tartanak. — Azonban Juliusnak 26-dikán a' Párisi 48 Hivatalak, vagy Tisztiszékek, a' Nemzeti-gyűlés ujj végezése szerint el-kezdődtek, és ez után két napok alatt, a' valóságos Polgárok bé-irattak — és a' Nemzeti-gyűlés folytatja a' maga el-kezdett munkáját.

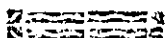
London. — Az Anglus Parlamentomnak minden eddig volt Tagjai helyett mások vállofztatván, már most ezen ujj Parlamentom kész. Aug. 10-dikén kell vala ezeknek öfzve-gyűlni; de a' Király a' Gyűlést Oktob. 10-dikére halasztotta. — Azt erősitik az Anglus Levelek, hogy a' Svédek veszedel-

Delmes tengeri tsatájoknak Stokhalamból érkezett hire egy rendkívül való Státus Tanáts gyűlésre szól-gáltatott alkalmatosságot Londonban, és leg-ottan pa-rantsolat adaték a' Tengeri vezérséghez. Ez Aug. 2-dikán gyűlést tartá, és leg-ottan parantsola, hogy mingyárt 8 első-nagyságú hadakozó hajók, és bi-zonyos számú Frégaták induljanak a' *Báltikum* Ten-gerre segítségül; a' hová a' Hollandusoknak - is *Kingszbergen* alatt lévő hajós Seregek induló vitor-lákra kélzittetének; mellyek az Anglus hajós Sereg-gel edgyesülvén, jó szolgálatot tehetnek. — — A' *Notha* nevezetű Tenger-öble felett való Per-ről az Anglus Követ *Fitz-Herbert* Ur, a' Spanyol fő Minister Gróf *Florida Blánka* Urral Madritban ugy végeztenek, hogy a' Spanyol Udvar az el-foglalt Anglus hajókat vissz-a adja, és a' kárt e-gélfizen meg-fizeti. Ezt az Anglus Udvar szivesen veszi; de ez után-is a' nevezett Tengeröblebéli ke-reskedés julsáról le-mondani nem akarván, mire me-gyen ezután a' Per, meg-haljúk. Elég az, hogy mind az Anglus, mind a' Spanyol máig-is nagy ha-di-készületeket tesznek, és tsak alig — ha valami bé-pints álortázva a' készülettel.

Török-ország. — Konstantinápolyban egy-más után 2 örvendetes hírek érkeztenek-meg. Előbb a' *Török és Algiri* szövetséges hajós Seregek Orosz Obersteren *Lámbro Katztzionin*, Máj. 16-dikán a' Görög-orzági szigetek között vett győzedelme. A' Török Tengeri Vezérnek hir-adása szerint 4 Orosz hajók estenek fogságra a' Törökök kezébe: 2-tő el-süjdedt: a' többeket pedig magok az Oroszok é-gették-el. Ez meg-esvén, a' Törökök az Oroszok-nak *Zéa* szigetén lévő éies százakat el-foglalták. A' Török vezérek, minekutánna azon szigeteket, mel-lyeket az Oroszok tollök el-foglaltanak vólt, u. m. *Zéa*, *Tino*, és *Andros* szigettyeit, ezen tsata után ismét vissz-a kapták, miuden féle kegyetlensége-ket véghez vittének a' lakosokkal, okúl adván, hivségtelenségeket: meg-ölettenek लोकokat köz-züllök, a' többek között लोक fő Nemefeket, és az oda való Püspököt-is, fel-akasztatták. — —

Tsak

Tsak hamar ezen hir után, meg-érkezett a' Törököknek Gysurgysovnál a' miénkeken Jun. 8-dikán vett győzedelmek-is, melly Konstantzinápolyban ugy hirdettetett-ki, hogy a' Törökök 4 ezeret öltének-meg a' *Köburg* táborából 3 százat pedig fogásra tettek. Ezen kívül el-foglaltanak 21 ágyukat, 15 Mo'sár-ágyukat, sok szekereket és bágá'siát — A' leg-nagyobb hajós Serge a' Törököknek Jun. 18-dikán evezett-ki a' tengerre. — Jun. 6-dikán 2 Svéd fő és igen híres Intsinérek indultanak a' Török táborhoz, kik azt a' tsatákban igazgatni fogják. Ugyan ezen tzeleből, és ide indult Pruszszus Oberster *Goltz*-is Konstantzinápolyból, ki egy darab időtől fogva mulatozott a' Török Udvarnál. Ezen Pruszszus Obersternek számára a' Porta 15-ezer Piállereket rendelt úti-költségére 's készületeinek meg szerzésére; valamедdig pedig a' Török tábornál marad, minden napra 100 Piállereket fog fizetésül kapni.

Német-ország. — A' Lüttikhiak vakmerőbben láttatnak magokat általmazni a' Német Birodalomtól ellenek küldetett Sergek ellen, mintsem remélni lehetett volna. Már most a' nevezett Német Sergek egész erővel meg-indultanak feléjük. Bilsennél keményen ágyuztanak egymás ellen, de tsak távolról, és minden kár tétel nélkül. A' *Lüttikhi* Városok közül *Hafset* az első, mellyet a' Német Sergek nem sokára bé-keríteni és ostromlani fognak.

Lengyel-ország. — A' Korona' Kintsére vigyázó Kommisszióznak számadása szerént, az 1788 dik elztendőnek első Sept. étől fogva, ezen folyó elztendőnek utolsó Juniusáig, 63,756,405 Lengyel Forintokra ment a' Jövedelem; a' Költség pedig 60,067,747-re: következés-képpen még 3,694,638 Forint maradt meg a' Korona' Kintsés-Házában. — A' *Lithvánini* Kintstartó Hivatal is hasonlóképpen fog számot adni a' Rendeknek.

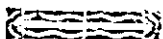
A' *Porta*, nagy kívánlagát jelentette, a' *Lengyel* lakkel való új Frigykötésre; minekokáért meg ed-
gyez-

gyeztek benne az Ország' Rendjei, hogy a' *Konstantinápolyban* lévő Követjeket, Gr. *Potockit*, arra meg-kivántató hatalommal fel-ruhazzák.

Hogy a' *Görög* Valláson lévő, és ugyan azért az *Oroszokhoz* mindenkor különösen szított Tagokat annál szoroffabban egyesithesse a' *Lengyel* Testtel az Ország' Gyűlése; azt végezte, a' Király' javallására, hogy az egyesült *Görög* Ekklesiának *Kiövi* Ersekje ezentúl mindenkor Tagja legyen az Ország Tanátsának; melly Méltólagra senki sem léphetett ekkoráig, ha csak a' *Római* Hitnek Sorsosa nem volt. Néhány *Katholikus* Püspökök most is ellenzették ezen Ujjitást: de egy *Naruszevitz* nevezetű, igen tanult 's józanon gondolkodó Püspök hathatósan meg-mutogatta, hogy említett Határozásával, az *Egyenességnek* 's *Okosságának* kívánlágát tellyesítette az Ország' Gyűlése. — Erre már *Sobiesky* János-is törekedett; 's ezen igyekezete egy is azok között, mellyek az ő emlékezetének különő tiszteletben való maradását elközik.

A' *Lengyel* Ország' Gyűlésének Közhaszonra intézett szorgalmatoskodásai között méltán említést érdemel az is, hogy kebeléből bizonyos Személyeket rendelt ki, a' kik az Orzágnak leg nagyobb tapasztalású Kalmárjaival együtt közre-tanátkoznának, a' belső Keréskedésnek minél jobb lábra lehető állításáról.

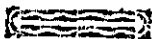
Pétervára. — Innen a' közönséges Levelek által olly tudósítási vélszünk, hogy az *Oroszok* és a' *Törökök* között a' *Fekete* tengeren egy eleven tsatára került a' dolog. Az *Orosz* hajós Seregre; melly 10 első nagyságú hajokból, 6 Frégátákból, és 13 kisebb hajokból az all Tengeri Vezér *Ujehakov* alatt a' *Jenikallei* Tengeröblében áll vala, a' *Kapután* *Bassa* alatt 36 Tengeri hadakozó hajokból 's fok más approság hajótskákból álló hajós-fergével, *Juliusnak* 19-dikén éppen 12 óra tályban ütének a' *Törökök* részjé. A' tsata egészszén délutáni 5 óráig tartott; melly idő alatt egy néhány-
szor

szor kezdettének uj tsatához a' Törökök, de min denkor vizsgálva-vertettek, míg végre kéntelenítették hátrálni, melly hátrálás az eslvének el-jöve telével szereantséltették. Ezek itt számos népet vesztettek, és egy hajójok minden népestől edgyü fel-vertetett; sőt a' több hajójokban-is nagy kárt vallottanak. A' Muzka hajók ellenben olly kevés kárt vallottanak, hogy más nap megint szélnek erőszett vitorlákkal keresik vala az ellenséget de minthogy ez a' *Roméliei*, vagy talám a' Konstantinápolyi partokig húzta vala magát, meg nem találhaták. — Ezek mind kegyelnies tudósítások !!

Itt van még egy megjegyzés Frantzia-országról.
„ A' Frantziáknak minapi rendkívül való fel-zer dülések nem minden ok nélkül valónak tethetnek, és noha ezen zenebona láttatott-is valamit tsendelésnek de még-is ennek azok már is következései, hogy a' magok fegyverceiket rendkívül szaparitják — azokat a' Ministereket 's más Tisztvifelöket, kikre gyanujak vagyon, hogy a' külső Hatalmofságokhoz folyamódnak, fogságba teszik; azokat az Hertzegeket 's más nagy Urakat, kik innen el-szaladtanak, jószágok' örökös elvesztése alatt hívják vizsgálva. A' széleken nagyobb vigyázatot tartanak, és fél millió fegyveres Hazasiakat kívánnak jó rendbe tartani. Tengeri hadakozó hajós Sergeiket szorgalmason készítik, hogy akár mely történetre készen légyenek.

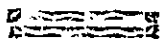
Költ Bétsben 20 dik Augustusban 1790.

B E T S.

Meg-irtúk vala, hogy Felsőges II-dik *Leopold* a maga útban lévő Kedves Vendégjeinek elejébe indulván, a maga Királyi Városában jelen nintsen, de minden órán váratik, kedves Vendégjeivel edgyütt.

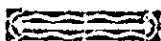
Minekutánna az Országnek, a F. Udvarhoz küldött 52 ki-rendelt Személyei a múlt Pénteken, a Kolotsai Ersek, Gr. *Kolonits* Ur ó Excellentziája szállásán öszve-gyűlve, 10 és 11 óra között a Felsőges Udvarba kívánának mind edgyütt az ó Felsőgétől adott Audentziára menni; elé állának 30 Gála hintók, mellyekről ki-tett légyen rendelést? nem tudhatjuk. Elég az, hogy a Députátus Urak közzül lenki is a maga fogadott szekerén nem me-ne az Udvarba, hanem ezen szekerek tendre elé-álván, az egy mást minden utzákon élre vert sok-ság között bé-menének a Députátus Urak az Ud-varba, hól a fő őrizeten álló katonaság ki-álván, fegyverrel köszönti vala ezen Követtséget. A Királyi Udvarban a Hintókból, szép rendel a grá-dits végén le-izálván, az Uniformában Kalpagoson és Tarlajos Kardal igen drága köntösben öltözött *Deputátus* Urak sokasága fel-takaradék a Királyi Palotába, hól már a Felsőges II-dik *Leopold* készen várja vala. Már előre meg-vala jelentve, hogy ó Felsőge előtt térdei fejet ne hajtának, hanem 3-szor meg-hajták magokat ó Felsőge előtt, mellyet ó Felsőge-is vizsontagalván, a Kolotsai Ersek el-kezdé a maga beszédét, Deák-nyelven, és eleibe adá ó Felsőgének azokat a dolgokat, mellyek az Orzágtól réa bizattanak vaia. Erre ó Felsőge-is Deák Nyelven ezi felelé: — „*Invitationem Statutum grato accepimus Animo; ac erga Litteras Statutum, Scriptam resolutionem, Statibus expediendam nobis reservamus.* — Innen ó Felsőge elől az Ország Követjeinek díszes Serge, háromszori maga-
K x x meg-

meg hajtása után meg indulván, a' ki-vont fegyve-
 res 2 rendbeli Tisztosok parádé sorja között, egy
 más szobába menének a' Királynéhoz, ki hasonló
 képpen Deák nyelven ezt felelé nékik: — „*Invitationem Statuum gratiosè acceptamus.* — A' ki-
 kott 3 szori fő hajtás után innen Ferentz fő Her-
 tzegehez megint más szobába menvén, a' Fő Hertze-
 ezen szókat mondá. — „*Invitationem Statuum
 quemadmodum gratanter accipimus, ita quid quid ad
 promovenda Regni Commoda, Et Conslabilienda Jura
 Conferre poterimus, id intermissuri non sumus.* —
 Innen egy 4 dik szobába mennek, hól Ferdinánd
 Károly, Leopold, és Josef fő Hertzegek valának,
 kik közzül az Öreggebbik Hertzeg ezt felelé: —
 „*Invitationem Regincolarem grato animo accipimus.* — A' 3 Hertzeg Kis-Alszonyok megint egy
 5-dik szobában lévén, végre ide tere a' Députátus
 Urak' díszes Serge, hól a' nagyobbik Hertzeg Kis-
 Alszony a' szeme eleibe tartott jegyzőjéről ezt
 olvásá-el: — „*Invitationem Statuum grato animo
 acceptamus.* Ezek alatt, midőn mint egy 5 fertály
 óra tölt volna, meg-fordulának a' Députátus Urak'
 és hasonló pompával, ugyan azon szekereken,
 már sokszor nevezett Ersek Ur szalására vitzsa te-
 rének. — Meg-jegyzésre méltó az-is, hogy mivel
 az Udvari gyásznap éppen utolsó napja vala ez,
 és többnyire ezen Députátus Urak' Serge szines Uni-
 formában vala, azért a' Hadi-Tisztek' gyásznap
 szerént karjaikra fekete fátyolt kötöttek vala. A'
 Királyi Városok részéről küldöttek közzül tsak a'
 Debretzeni Deputátus Ur vala Uniformában, t. i.
 a' N. Bihar Vármegyeiben, a' többi mind tisztelet-
 ges Polgári Magyar köntösben valának. — Szom-
 baton az Augusztána és Helvetica Vallású Urak' kü-
 lönösen ebédre valának a' F. edgyesült M. Kan-
 tzelláriusza Gr. Pálffy Károly Ur ő Excellenzijá-
 nál hivatalosok; Vasárnap pedig a' F. Királyi Ud-
 varban 80 személyekre terítettvén egy alztal, va-
 lamint a' már tudva lévő Deputátus Urak', ugy a'
 F. edgyesült Magyar Kantzellária fobb Tagjai és

Tanátsófsai egy Fejedelmi ebéddel tiszteltettek-meg. Az ebéd alatt le-jöttek vala a' fő Hertzegek és Hertzeg Alzfzönyök-is ezen asztalhoz, és beszélgetnek vala, külömbb külömbb Députátus Urakhoz: Ebéd után minyájon fel menének a' Királynéhoz kéz-tsókolásra, és ugy oszlanak-el. — Hétfőn megint ebéden valának fő Kantzellárius Gr. Pálffy Károly Ur Excellentiájánál a' R. Katholikus Députátus Urak közönségesen, és már Hétfőn sokan visszais indulának Bétsből Buda-felé. Mely sok külömbb külömbb féle beszédre, tolyongásra és figyelmetességre szolgáltatott légyen alkalmatosságot ezen Követség; alig lehetne ki-írni. — Ezen Ország Követtséget rész-szerint az-is okozhatta, a' mint Budáról értjük; (H. T. 219.) mivel Jul. 29-dikén mind Ország-Birájához, mind pedig a' Király jelen-létének képét viselő Urhoz; az edgyestül M. Kantzellária fő Kantzelláriusza Gr. Pálffy Károly Ur ő Excellentiája Levelet küldött volna; mellyben azt tudakozá az ő Felsége parantsolatjából; hogy mi volna az oka? hogy ő Felsége még mind eddig is az Ország-gyűlésére nem hivittatott; holt háza Törvénye, hogy 2 hónapnál tovább ne tartson az Ország Gyűlése; mivel ez alatt az idő alatt, a' Haza Törvényeinek értelmek szerint; félbe kellett szakadni a' Törvényes dolgok folyomatjának; most pedig mingyárt 2 hónapja lészén; hogy a' Státusok és Rendek öszve-vagynak gyűlve; s még el sem kezdődött jó formán a' Diéta. — A' mi pedig a' külömbb külömbb vallásbéliek között esett vetélkedést illeti, mely ezen Ország-gyűlésen nem kevés időt foglalt el, a' Hazafiúi sziveknek örökös edgyesíttésére, kégyelmesen így mondatik ő Felsége gondolkozni, a' mint ezen hozzánk érkezett; és szoról szora ide iktatott Deák legkrajzolják:

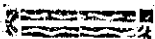
„ In id suam Majestatem omnino benigne pro-
cedere, ut Jura Evangelicorum, *Augustanæ* et
Helveticæ Confessionis, per fundamentales prio-
rari Leges et Pacificationes; signanter Viennen-
sem Anni 1648; et Lincensem 1648 Stabilita, ad

„ animorum unionem perpetuo firmandam, et
 „ Comitibus declarantur, atque in illarum Confirma-
 „ tate Lege Publica Confirmantur. Una tamen
 „ tiam Clementer cupere, ut Græcorum non Uni-
 „ rum quoque condigna habeatur Reflexio. “
 az az : *Magyarúl* : Kegyelmesen arra hajlik ő Fe-
 sége, hogy az Evangelikusoknak, u. m. az *Augu-
 stina* és *Helvetica* vallást tartóknak Törvényei, a
 Régi-időbeli Fundamentális Törvények és Békesség
 Kötélek szerint, nevezetesen az 1606-ban *Bétsben*,
 és 1646-ban *Lintzben* kötött Békességek szerint meg-
 állítván, a' sziveknek örökös edgyeztetésére, eb-
 ben az Ország-gyűlésében ki fejeztelsenek, és azok-
 nak voltak szerint, közönséges Törvénnyel meg-
 erősítetttsenek. Egyszersmind azt is kegyelmesen ki-
 vánnya ő Felsége, hogy a' nem edgyesült Görö-
 gökről is illendő és méltó meg- emlékezés légyen. —
 — Ezen ígéket szoról szora küldötték vala Bétsből
 és Bétsben mi hozzánk; mennyiben légyen ezen
 dolog igaz? azt mások jobban tudhatják, mint mi;
 kiknek egy Fejedelemi Levelébe, vagy akarattjába
 belé-kukkanni ritka szerentse.

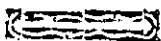
A' múlt Vasárnap tartaték itten Bétsben *Szt
 István* Királynak innepe, azért az itt lévő Députá-
 tus Uraknak nagyobb része a' Magyar Templom-
 ban jelenvén meg, hól ezen napon, a' meg-
 Szentnek tiszteletére, mindég különös Isteni tiszte-
 let szokott tartatni. Innen mind edgyütt az *Olava*
 Templomba menének.

Ezekben a' napokban, *Velenzén* keresztül, egy
Kurir érkezék *Konstántinápolyból* a' *Lengyel* Kö-
 vettől, a' Bétsi *Udvarnál* lévő *Lengyel* Követhöz,
 mellyet ez azonnal *Varsóba* küldé. Azt mondják,
 hogy ez a' *Kurir* egy nagy patsétes *Levélben* azt
 a' hirt hozta volna, hogy a' *Török* a' *Lengyel*
Frigyet kötött: sőt hogy ezen *Levélben* volna az
 egész *frigy* kötésnek formája. — Az *Anglus* a' *Spa-
 nyollal* tökéletesen meg-békélleték, mely már *Lan-
 donban* is, az onnan jött *Levelék* szerint, ki-
 gyon hirdetve. — — A' *Frantzia* Követ, a' múlt
 Szomb

Szombaton, bizonyosan elment Bétsből visszra. — Némellyek hiszik, hogy már meg határozott dolog legyen az, melly szerint Belgiumba egy alkalmas hadi-test küldetik, melly fog állani 6 Regement Gyalogokból, 4 Regement Lovasokból, 4 Kompánia Tyrolí vadászokból, és 6000 Horvátokból.

Erdélyből N. Enyedről: „ Itten Augustusnak 1. s 2. dik napjain az Alsó-Fejér Vármegyei Státusok gyűlést tartván, az első napon mint egy 400. on, szép készüllettel és rendel gyakorlották magokat ló-háton, még pedig úgy, hogy az itten jelen lévő Hadi-Tisztek-is egész meg-elégedéssel nézik vala ezeket. — Maros Vásárhelyt-is hasonlóképpen gyakorolván magát a' Nemesség, edgyet közzüllök a' Lovak öltöze rontottanak. Azt is irhatom bizonyosan, hogy Szászfehesben és Szászvároson a' Szások Magyar Oskolat állitottanak-fel, hogy a' Magyar nyelvet tanulhassák, és az ezt tanító Magyar Mesternek 150 R. forint fizetést 's t. rendeltenek. Költsön esik; de még-is hogy a' Szások ezt tseleklék, méltók a' ditséretre — jó az előre való nézések — és ezzel mutatják-meg, hogy ők a' Hazának édes fiai kívánnak lenni. Adja Isten, hogy minden Hazánkban lévő idögen Nemzetek Anyai-nyelvünket tudják, Nemzeti köntösünket viseljék, hogy így végre minnyájon az egész Hazabéli Lakók egy Név és Nemzetbéliek lévén, már valahára azon veszedelmes egy másfal való ellenkezést, gyűlölséget izzadhassuk-ki — és a' mi Szomszédjainkot, Felebarátinkot azért, hogy ők más nevet viselnek, vagy más vallásbéli értelemben vagynak, borzos szemöldökkel ne nézzük. Ez a' lok név — és tsupa név — völt örökké a' mi veszedelmünk !!!

Buda 18. Aug. — Az 1790-ben Kis-Alszony Havának 12 dik napján tartatott Ülésben Statufok és Rendek Tanatskozások tzélya volt Koronázandó Fejedelemnek le-hivása; régen ohajtatták volna a' Statufok és Rendek ezen buzgó kívánságokat tellyesíteni, és azon Fejedelmet, Kinek Igazság Szeretete felől tökéletes bizodalommal vannak magok között látni. De 25 esztendőök forgása alatt Ország-Gyülese nem tartatván, 's az alatt a' Hazának Törvényes alkotmánya farkából meg-mo-dítatván, azon lérelemeknek, mellyek kiváltképpen az utolsó Országlás alatt érdeklették a' Hazát, er-voslása, és jövendőre az Ország állandóbb, 's bá-torságosabb meg-maradásának fel-keresése, 's meg-állítása, olly hosszvas Tanatskozásokat kívánt, hogy tartván az Ország Rendei attól, ne talán az Haza boldogulására szükséges K. Kötésnek 's Di-plomának Pontyai, 's azokhoz tartozó Törvényes Czikkellyek meg-határozva nem lévén, idő előtt való le-hivását a' Fejedelemnek hosszvas és ked-vetlen várokozás követné; illendőbbnek itélték buz-gó Kivánságokat, mind addig tartoztatni, míg bi-zonyosabb tzelra intézhetik Felséges meg jelenésének ki-kérését; most tehát a' midön már ezen munkának tetemes része, a' Mixta Deputatio által meg-készí-tett volna, 's rövid idő alatt, tellyes ki-dolgozá-sát reménleni lehetne, úgy hogy egyedül az egész Orzágnak itélése, 's határozása alá botsátathat-nék; ehez járúlván az is, hogy a' Békelesség Szerzés icánt való, Törvényes Julsait a' Nemzetnek előb-beni kívánságára az Orzágnak a' Fejedelem né-melly részekben meg-esmérvén, a' mennyiben még ez eránt az Ország Rendei hianofságot tapasztal-nának, azt leg-alkalmatosabban lehetne a' Fejede-lemnek személlyes jelentéiben pótolni, 's folya-matba hozni: Közönségesen meg nyugodtak abban, hogy a' Fejedelemnek a' Hazába való meg-jelené-se, különös válofzított Követyei által az Ország-nak kérettefsen is, hogy pedig ollyas történet, a' mellytől való tartozkodás eddig hátráltotta ezen Száq.

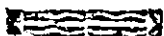
Szándékát az Országoknak elöl ne fordullyon, szükségesnek vélték a' Statusok és Rendek a' Királyi Kötés iránt való munkát, minden úton, 's módon sürgetni; e' végre leg-alkalmasabbnak találták, elébb ugyan, a' *Mixta Deputátionak* munkálkodását sijngetni, az után pedig előre el-végezni azt, hogy azon munka nem szokás szerint a' két Tábla által különösen, hanem *Mixta Sessziokban* vizsgáltsion: De a' *Mixta Sesszioknak* tartása eránt, a' midőn a' Státusok és Rendek szándékokat az Első Táblával közlötték volna, fok Kérdések támodának.

Azon közben elöl fordult a' N. *Gréven* Regimentbéli némely Tiszt Uraknak állapottyok, hogy tudniillik: némellyek közüllök fogságba vitettenek, némellyek pedig mind az itt lévő *Divisionál*, mind pedig az All földön lévő Seregnél üldöztetnének, tsak azon okból, hogy: az Ország eleibe Könyörgő Leveleket bé nyujtották, a' mellyben sérelmeik enyhítése végett esedezének, hogy: a' Magyar Regimentekben a' főbb Tisztségekre tsak Nemes Magyar Ifjok tételsenek; hogy: Békeférségnek idejében a' Magyar Seregek az Országban maradhasanak; és hogy: a' katonai gyakorlások Magyar Nyelven menyenek végbe.

Ezen dolgot a' T. Státusok szivekre vévén kiváltképpen Gróf *Festets* Oberllájdinánt Urnak esetet, a' ki azért: hogy ezen *Inflántiának* készítésében munkálkodott volna az Ország-Gyüléséről, a' hól mint Magyar Mánás Királyi Levél mellett vala, el-hivattatván, felelet alatt tartoztattni hirtetett.

Ehez képest el-is végezték a' Státusok, hogy ő Felségének ezen állapotot mindjárt különös Levél által meg-jelentsék, sőt hogy az ő Felségéért küldendő Deputátio a' Fejedelemmel ezen dolgot sür-gelse.

13-dikban tartatott *Ülésben*, ismét elöl vétetvén azon katona Tiszt Uraknak állapottyok, és az
más

más közönségesen lett meg-határozás szerint a' T. Státufok sürgették, hogy ő Felségéhez irántok küldendő Levél bortsajtáson. Mellyet is meg-jelentvén a' T. Első-Táblának, és itt a' dolog helybe hagyatván, azon Levelet ezen Ulésböl el-is küldötték; mellynek Párját a' mint vagyon ide rekeresztjük *Sub A.*

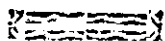
Azonban Nagy Méltóságú Gróf Országunk Fő Birája a' többiek eránt is, a' kik még azon Tiszt Urak közzül, vagy itt a' Divisionál, vagy pedig másutt is üldöztetnének, a' T. Státufok Végezéséből azonnal rendeléseket tenni bátorságos maradvok végett el-nem mulasztotta.

14-dik *Napján tartott Ulésben.* Ujjabbi Tanácskozásra fel-véteget azon fokszor említett Királlyi Kötés Levélnek az *Mixta Sessziokban* lejendő meg-visgálása, az mellyet-is a' T. Státufoknak Tagjai a' T. Első-Táblánál elébbeni okokra nézve sürgették, de a' Fő-Rendek tovább is akadályoztatván ezen kívánságát a' Státufoknak és Rendeknek e' miatt a' Fejedelem, le-hívásánál végső meg-állítása ismét el-haladott,

16-dikban, ismét Tanácskozásul véteget azon fokszor fent forgott Kérdés, a' T. Első-Táblának Rendei tellyes bizodalommal lévén, hogy a' Fejedelem ha hiyattatni fog, azonnal meg-jelenénd, ezen Történetre pedig nem éppen illendő volna annak hosszvas várakoztatással unalmat tenni, nem találván a' Királlyi Kötés Levélnek szjetetésére alkalmatosabb módot, mintha az a' *Mixta Sessziokban* fog dolgoztatni, a' fent említett bizodalom Fejébe meg-állapodtak abba, hogy e' folyó hónapnak 22-dik napján azon munka minden halofzatá nélkül a' *Mixta Sessziokban* fel-vétefsen, és minden szorgalmatossággal szjetefszen. Ezen tehát az egész Ország Rendei meg-állapodyán a' Levél, mellyben mind a' Békefség szerzésbe való Jufsainak el-inté-zése végett, mind egyéb mostani Környülállások-
sze.

szerint való dolgoknak bé-sejezései, a' Fejedele-
nek le-jövétele kérettetik, el-készítvén, mint *Sub*
B. B. olvasni lehet, ennek bé-nyújtására Követek
neveztettek.

A.) Sacratissima Regia Majestas! Legiones
quædam Hungaricæ id a Nobis petierunt, ut Leges
de Milite Hungaro sæpius jam latæ renouentur, et
Vigori suo reddantur, petitionem hanc factam, non
nullis Officialibus culpæ dari, eos Libertate Priva-
tos, Inquisitioni subijci, et Legionibus transferri,
tum ex Publica Fama, tum ex recurſu Nobis in-
ſinuato intelleximus. Licet ipsa adjuncta veritatem
ſecundent, Nos tamen plenam Fidem non damus.
Nihilominus Officii Noſtri eſſe duximus, de hoc
M. Vram demiſſe interpellare: Nam ſi fama hæc in
Populo divulgata fuerit, neque ulla ratione ſeu fi-
des, ſeu ſuſpicio animis Regnicolarum euulſa, id
Publicæ rei lummopere damnosum eſſe poſſet. Idcir-
co M. Vram Oramus, dignetur ea Mandata dare,
ne quiſquam Præſectorum Militarium quempiam
Officialium, qui ad Comitia Supplices Libellos por-
rexerunt, aut ad Cottum Congreg. ſcripſiſſerunt,
ſeu Pæna aliqua afficiat, ſive ulla ratione infectetur,
neque unquam recurſus iſte pro aggrayante Circum-
ſtantia, in Cauſis illorum habeatur, imo pro actu
Innocente, cum omnibus Accessoriis declaretur; il-
lud enim acerbiffimum dolorem adferret, et maxi-
mum Seruitutis Genus eſſet, ſi pro Crimine quali-
cunqve titulo haberetur, quod ſive Civium aliquis,
ſeu Miles, qui dum Vitam pro Patria offerendo,
præcipuum ei Officium præſtat, Jure Civitatis ſe
non exemit, nec Generali Lege, quæ omnem ad
Diætam qverulantem, ſub ſalvo Conducto eſſe vult,
excludit, Leges in Favorem ſuum latas invoçet.
Nam, ſi Militare tantum Delictum admiferunt, pro
eis intercedere, et per id Diſciplinam Militarem,
à qua Salus Reipublicæ pendet, quocumque Facto
noſtro, nolumus. Conſidimus in M. Vra, quod hanc
noſtram demiffam Interceſſionem, pro Teſtimonio
Fiduciæ Benigne acceptura ſit, et Benigno Reſponſo
Status

Status et Ordines Regni hujus Consolatura. Qui se Gratiis, et Benignitati Mattis Vrae devovent. Datum Budae Die 13^a Aug. 1790. Humillimi Capellani, Perpetuique Fideles Servi Status et Regni Hungariae, Partiumque adnexarum ad Generalia Regni Comitia Congregati.

E. B.). Sacratissima Regia Majestas!

E Benigno Majestatis Vestrae Rescripto sub 30^a Julii emanato, intellexerunt Status, & Ordines, curae futurum Majestati Vestrae, ut Leges, quoad Pacem cum Turcis ineundam sancitae, ubi Tractatus Turcis Confectionem pro scopo habens, suum sumplerit initium, effecum sortiantur.

Quemadmodum hanc Partis Jurium Suorum Legibus Conformem Allectionem, Status & Ordines debita Veneratione suscipiunt, novumque hoc praebet argumentum, quanta apud Majestatem Vestram, modo debite de iis informetur, Legum sit Sanctimonia: Ita ex adversa Parte, Summo cum dolore intelligunt Tractatum Pacis, nec Exordium adhuc legitime summere potuisse, quum iis quae in Sensu Legum praevis agenda requiruntur, manus nondum admota habeatur.

Quare ut Tractatus Pacis circumstantiis Regni ita exigentibus, in sensu Legum inchoari possit, complurium Legum Tenoribus id exposcentibus, ut Negotia, Hungariam quoque modo tangentia, tam intra, quam Extra Regnum per Hungaros tractentur, utque Rex in Rebus, securitatem hujus Regni tangentibus, Hungarico Consilio utatur, necesse est, ut collatis inter Matrem Vram et Regnum Consiliis, ad ea, quae e salute Reipublicae fore videbuntur instructi ad Pacis Tractatus quantocius dimittantur Lega i.

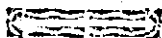
Nullibi Negotium hoc melius, quam hic Congregatis in unum Statibus & Ordinibus pertractari posse res ipsa loquitur, cum et inter Status & Ordines numerentur illi, qui Majestati Vrae hac in re,

a Consiliis esse possuat; et in quantum Negotiorum horum pars Secretiorem agendi rationem exposceret, facile hoc scopo necessaria ad hoc Individua seligi possent, sed & circumstantiis exigentibus, si Gloriæ, & Honori Gentis, ac Majestatis Vestræ Contrariæ formarentur Præensiones, Status et Ordines Regni illico præsto forent, qui ad tuenda Regni Coronæ Jura, efficacibus simul, ad reprimenda inimeorum molimina, Majestati Vestræ adesse possint mediis.

Cum proinde per Fideles Status & Ordines, circa Puncta Inauguralis Diplomatis, eo jam Res deducta sit, ut ejusdem avitæ constitutioni, Legibusque innixis Conditionibus, et quas Fideles Status & Ordines pro perenni Regni, ac Augustæ Majestatis Vestræ Domus securitate necessarias, justas, ac Proficuas censuerunt, una cum Articulis ante coronationalibus, easdem uberius declarantibus, usque auspiciatissimum Majestatis Vestræ adventum, a Parte eorundem Fidelium Statuum, & Ordinum ultima manus imponenda speretur, tam pro uberiori hoc in Puncto Tractatu, terque et amplius felici Majestatis Vestræ Coronatione, post Subscriptum Diploma Regium, et Juramentum præsitum, in Termino, qui mutuo Majestatis Vestræ, et Statuum, Ordinumque Regni Consensu constituetur rite peragenda, quam quoad ea, quæ desideratam omnium Votis Pacem tangunt, è ré profecto fore; si Matris Vestra Augusta, sua Præsentia Confessum hunc Diætalem condecorare; Fidelesque suos Status & Ordines consolari dignaretur.

Optassent quidem Status & Ordines ut Conditiones Diplomaticæ, Jura Regis, & Regni diserte declarantes, ac utriusque Partis felicitati in omne ævum propicientes, Cicynus parare, Majestatemque Vestram Smam, eo Celerius ad Diætam invitare potuissent.

Difficultatibus interim ob Comitiam tanto Tempore dilata, et ex Cardine motam Regni Constitutione.

tionem, in ipso opere se se evolventibus distenti, non nisi improbo labore separatis Partim, Partim usque ad Felicem Majestatis Vestrae adventum, ut fundate credi potest terminandarum spē jam affulgente, ad invitandam Majestatem Vestram se procedere posse existimarunt.

Et quemadmodum sincero corde Majestatem Vestram Præsentem venerari anhelant: ita firmam Ipse sibi faciunt, eandem alienatam Majestatem Vestram, quæ Populis hastenus sibi cocreditis, Justitiæ, & Clementiæ uberrima dedit specimina; etiam Hungariæ, Primo inter Coronas suas Regno, quam largissime edituram, unaque benigne acquieturam, ut si adhibito licet omni Possibili conatu, usque desideratissimum Majestatis Vestrae adventum, Opus Diplomaticum ad suam consistentiam perducere haud pollet, exindeque eandem Majestatem Vestram diutius isthic morari contingeret, Casum in hunc, Status, & Ordines in plena libertate captum opus continuare, et consummare valeant, quo sic auspiciatissima quoque Majestatis Vestrae Coronatio, non nisi post plenarie perfectum, consummatum, & subscriptum Diploma, acceptatosque ante-coronacionales Articulos suscipiatur.

Convincetur sic Orbis Universus, Gentem Hungariam, Constitutioni suæ indivulso nexu adhaerentem, ubi primum de ejus securitate certa est, et hoc pacto, nova illimitatæ erga Principem Fiduciam argumenta consequitur, seu in tenerrimo erga Regem suum amore, seu illibata Fidelitate nulli Gentium esse secundam. Qui in reliquo Gratiis, & Benignitati Mattis Vtræ SSmæ Nosmet humillime Commendantes, cum omni submissione perseveramus. Datum ex Sessione nostra Diætali, Die 16-a Mensis Augustii 1790. Budæ celebrata, Mattis Vtræ SSmæ, humillimi Capellani, ac Seryi, perpetuoque Fideles Status & Ordines Regni Hungariæ, Partiumque eadem adnexarum, *Diætaliter Congregati.*

Külső-országai Tudósítások.

Frantzia-ország. — A' Párisi Levelek szerint, a' Frantzok Királya Aug. 8-dikán már meg-gyógyult volt tökéletesen. — Elő-sordulván Júl. 29-dikén a' Nemzeti Gyűlésben azon kérdés, hogy vajon a' mostani környül-állásokhoz képpesi Frantzia-orzágnak Spanyol-orzággal való Familia-Béli edgyezései, tovább is meg-tartassanak-é, vagy pedig nem; annyiba határozódott-meg a' dolog, hogy egy 6 személyekből álló Commissio rendeltessék, melly Frantzia-orzágnak minden más Országokkal való kötéseit és edgyezéseit meg-visgálván, tégyen a' Nemzeti Gyűlésnek irántok illendő jelentést. — Ugyan ezen alkalmatossággal a' Külföldi dolgoknak Ministère *Montmorin*, azon emlékeztető irását közlötte a' *Máltai Rendnek* a' Nemzeti Gyűléssel, mellyben az említett Rend, Frantzia országban való örökségeinek meg-tarthatását 's jussait kérte. Ezen végre-is a' Nemzeti Gyűlés egy különös Commissiot rendelni, és a' dolgot annak által adni olly móddal meg-határozta, hogy ezen Commissio magához, valamint a' Papi, ugy az Katonai, Tengeri, és a' Penziokra ügyelő Commissiókból, minde-nikből ezek között kettőt-kettőt magához vévén, minden környül-állásokat, nem tsak azokat pedig, mellyek a' *Máltai Rendet*; hanem a' *Lajos — Karmel — Lázár — Mihály és Szent Lélek Rendjeit* is illetik, jól meg fontalván, azok iránt a' Nemzeti Gyűlést illendőképpen tudósítsák. Ezen Commissio mellé, a' Diplomáticának 2 tagjais ki-rendeltettek. — A' nevezett Minister *Montmorin* Aug. 2-dikán elejébe terjelztvén a' Nemzeti Gyűlésnek, hogy az Anglusok készületei a' Spanyolokat arra indították, hogy Frantzia-orzágot a' Királyi Familiák' köté-seikre emlékeztetvén, az illendő segítséget az Anglusok ellen kérnék; ennek el-igazítását-is a' Nemzeti Gyűlés a' Diplomática Commissiora bízta. ■

Svédzia és Orosz Országok egy más ellen, szótózon és tengeren edgy arat készülnek. Tsak u-
gyan

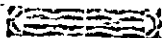
gyar: némellyek úgy vélekednek, hogy többször nem fogna az Idén már köztök tengeri tsatára kerülni a' dolog: azonban a' szározon tsakadatlanul folynak a' tsatak. Közelebből az Oroszok, a' Szavoláxi Pasusnál 1 Kapitányt, 1 Hadnagyot, és 1 Zászlótar-tót, 50 alattok való Dragonyolokkal edgyütt a' Svéd-ek között el-fogtanak. — Már majd bizonyosan meg vagyon határozva azon kár-vallásnak nagysá-ga, melyet az Oroszoknak a' Svédok Jul. 9. dikén a' *Svenkzundi* ki-kötő helyben okoztanak: közön-ségesebben azt erősítik, hogy ezen kár-vallás 60 nagyobb rend béli könnyü hajókból, 260, el-foga-tott Orosz Tisztékből és 6000 Orosz köz-katonák-ból áll. A' Svédeknek Királya minden Országai-ban találtató Kormány-Izékeknél ki-hirdettetni meg-parantsolta, hogy valakiknek nap-számofokra szük-ségek vagyon, magokat jelentvén, annyi Orosz fog-jokat fognak nyerni munkára a' mennyit kívánnak: e' mellett pedig nem kívánja a' Királys, hogy tsupán tsak a' magok költségeken tartsák a' Svéd-ek a' nekik által adatott Orosz fogjokat, hanem minden fogollyért az Ország Kassa-jából is különö-sön nyoltz — nyoltz Svéd *Stübert* fognak nyerni napjára.

Török ország Konstantinápolyból Jul. 22. dikén ezt írják — A' Török Udvar minden nálla lévő Idegen Követeknek ki-hirdettette, azon győzedelmet, melyet a' *Rudschuki* Basa Gysurgysonál az Au-стриai és Orosz öfve-foglalt fergeken vett. (pedig az Oroszok között semmi sereg ezen veszedelemben je-leu nem völt). A' nevezett Basa, így szoll tovább ezen tudósítás, az Austriaiakat és Oroszokat a' ma-gok Lágerekben támogta-meg, és 4000-et között-lök meg-ölvén, néhány százat pedig fogságra té-vén, egész ágyuzó Sergeket 's készületeiket el-fog-lalta. A' melly Kurir ezen hirt Konstantinápoly-ba meg-vitte, a' leg-nagyobb győzedelmi szokot tzerimoniával, és ahoz való módon fel-öltözietve kifértetett-hé a' városba: a' nép előtt pedig ennek

alkal-

alkalmatosságával közönségesen ki-hirdettetett, hogy nem sok idő múlva meg-fognának a' nép előtt mutatni mind azok a' győzedelmi jelek-is, melyeket a' Török Sergek, az említett Gysurgysovi győzedelmében nyertének, 's a' többek között sok elesettke-rezfény Generáloknak fejei fognának a' városon meg-hordoztatni 's a' t. — A' Porta észre vévén, hogy az Auszriaiak miatt *Viddin* vérszedelembe fogogna, parantsolt *Jussuf* Basának, a' volt Nagy-Vezérnek, hogy egész erejével őltalmára nyomúllyon ezen városnak, és *Mavrojéni* is 10-ezered magával foglalja magát ő hozzája. — A' mi *Mavrojényit* illeti, ő a' maga 10-ezerivel *Viddenhez* meg-is érkezett, de nem szerentsésen, mert hárman tselédjei közzül, 40-ezer Aranyait és sok más egyéb kintsét ellopván, el-özötkenek. — Ugyan *Konstantzinápolyból* írják még ezt-is, hogy az *Anzora* Basa 4000 Lovasokkal érkezett-meg *Konstantzinápolyba* segítségül, és onnan tovább vette úttyát a' Nagy Vezér táborára felé. Az említett Basa, maga költségén állította fel ezen 4000 Lovasfágot. — A' Porta a' Szérrallyi Tisztéknek őrzői közzül 4000-et kényszerített a' tengeri hajókra szállani, mivel különben a' tengeri katonáknak száma elégséges nem lett volna: ugyan ezek közzül a' Nagy Vezér táborához is hasonló számmal rendeltettek. A' Szultánné Annya-is 500 katonákat állított-fel a' maga költségén, 100 Piástereket számlálván-ki mindeniknek személlére. — Ezekből az tettzik-ki, hogy a' Török Udvar erősen készül. — Nem tsak az szározon, a' Nagy Vezér táboránál, hanem a' tengeren-is igen sok idegen Tisztek u. m. Svéd 's más Országbélek vettek a' Törököknél szolgálatot: kik tsak ugyan minnyájon jó ízivvel oda hagynák ezen gazdag kényeret; mivel valamint a' *Konstantzinápoly* mellett lévő tenger szorosnak partyain, ugy az hajókon-is a' tengeri katonák között *Pestis* kezdett uralkodni. — Az a' hír terjedett-el az idegen Tiszteknek a' nagy Vezér táborához való meg-érkezésével, hogy éppen akkor egy Kurirja érkezett volna oda-meg

Polem.

Potemkinnek, ki sokkal engedelmesebb fel-tételeket ajánlott volna ez úttal a' Portának, hogy sem ez előtt, és hogy ezen hír, a' Török nép között is igen nagy örömet okozott; mivel az elés minden felől szükülni kezdvén, a' népnek semmi kedve tovább a' háborúhoz nintsen. Annnyira rá úrt a' köz-nép a' Törökök között a' hadnak további folytatására, hogy nem tsak a' Miniszterek, hanem az egész Diván sőt maga a' Császár-is igen mós-kos irásokkal kezd gunyoltatni.

Utolsó jegyzések.

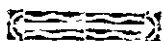
Az Oláh-országi Aug. 3-dikán költ tudósítások szerint, még akkor ott igen keveset tudanak a' bé-kefégről, leg-alább még semmi kezdeté az edgyezésnek nem volt: sőt ugy reméllettenek, hogy mi-nek előtte ez meg-eshetnék, a' Nagy-Vezérral könnyen fegyverre kerülhetne a' dolog, ki is Gysur-gysovnál a' Dunán által tévén Sergeit, a' miéinket tól leg-felleyebb 7 mérföldnyire fekszik. A' nagy Vezér táborá 80-ezer fejekből áll: rézükéről pedig H. Koburg alatt 15 Batalionok; és 10 Osztályok táboroznak, nem mészze pedig hozzájuk 6 Batalio-nok állanak, kik; és még ezeken kívül 8-ezer Ors-zok *Suvarov* alatt, ha a' szükség kívánni fogja, magókat H. Koburgal öszve foglalják minden órán. Bukerestből sok Bojérok takarodtak Erdélybe bé Brásóba. — A' mi Belgrádba és körül-bé lévő Sergeink jól meg-tekintvén a' dolgot, fülelni és vi-gyázni kezdettenek; minthogy nem mészze Vajlo-dnál nagy Török Sergek kezdik magókat mutagatni.

Költ Bétsben 24-dik Augustusban 1790.

Mi az ujjság Bétsben?

Mi? Erre nem könnyű a' felelet — itt bizony semmi nevezetes nintsen. — Mit tsinál hát ilyenkor a' Kurir? — hazudni szégyelli — szót szaparítani nem okos emberhez való — hízelkedni tsalárdot-pletykálkodni Vén-afszonyt illet. Hogy telik-bé hát az árkos? mert ennek török, szakad, meg-kell lenni. — Ugy, hogy iszunk, mint a' tsap, 's jó példát adunk Olvasóinknak. — Tegnap előtt vala *Ludovika* — az az, a' mi Felsőleges Királynénknak neve napja, — hogy ne ittunk volna hát ezen kegyelmes Afzszonyunkért két 3 pohár bort! — Tegnap *Sámuel* napja vala — mit tselekedtünk volna jobbat? ittunk a' *Sámuelekért*-is u. m. 2 P. 2 D. 2 I. *Sámuel* Urakért; sőt az *A* — tól fogva a' *V* — ig minden *Sámuelekért*. — Ma *Rufus* napja — igyunk a' Veres emberekért-is. — Te pedig *Deres* ballagj az üres Táskával, 's tsak azt vidd, a' mit vihetz.

Már el-múlt egy hete, hogy *Mária Klementina* fő Hertzeg-afszonyt, ki most éppen a' 13-dik esztendőben jár, a' *Nápolyi* Királyi Korona örökös Hertzegjével, ki maga is éppen most 13 esztendő, ki-hirdették, és minden órán hittet fogják el-kötelezni egymást a' házofsági életre. — még pedig ugy, hogy sem a' Hertzeg ide nem jő Bétsbe, sem a' Hertzeg Kis-afszony Nápolyba. — Hát, hogy eshetik meg a' Lakadalom? Az esküdtetés léfzen *per*

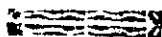

Procuracionem, az az : A' fő Hertzeg aszszonyka edgyik fő Hertzeg Testvérjének meg-fogja a' bal kezét, 's ennek személlýében jegyetsét képzelvén, le-teszi vele a' hitet — 's meg-van az egész histo-ria — 5 esztendő múlva pedig, ha az Isten élteti ő Hertzegséget, meg-lészen az öszve kelés is.

Minek-előtte ő Felsége II-dik *Leopold* a' maga kedves Vendégeinek elejébe *Númba* indúlt volna, egy maga tulajdon keze-irását mondatik ki-böszöttnak lenni, melyben kegyelmesen azt rendeli, hogy a' fő Hadi Tanáts ennek-utánna egy valóságos — ugy nevezett — Hadi Collégyomból áljon. Az alatt mig' ez meg- lenne - is, F. M. Gr. *Vallis* Mihályra bizta ő Felsége a' Hadi-tanátsnak Présidiumát mind addig; mig ez más lábra fogna állani, annak-utánna pedig, minekutánna ezen ujj Hadi Törvény-szék fel- áll, ennek örökös Présesse fog nevezetni. Ajánlja ő Felsége ezen munkában a' szorgalmatos Gazdaságot, melly- szerint ugyan kinek kinek a' magáé meg- adassék, de a' szükségtelen költségek el-töröltesenek, vagy leg- alább meg- kifsebbittelse- nek. Ezután mind azt, valami tsak a' Hadi Tanáts- széken történik, kívánnya ő Felsége tudni; melyre nézve ezután minden Tanáts gyűlésben egy egy fő Hertzeg jelenik- meg, ki ő Felségének min- dent, valami tsak ott történi, fel-fogja adni. — Ezen Hadi- Collégium következő Férfiakból fog álla- ni: u. m. az Idő szerint való Présesből F. M. Gr. *Vallis*ből; a' Lovas Seregnek vezére *Tige*, Fő- Ha- di- Fegyvertármester *Browné*, Feldmarsal Lájdinánt Gr. *Vartensleben* és *Czsovíts*, 's megint a' Generál Májo-

Májorokból, kiket ő Felsége még meg-nem kívánt nevezni, minthogy ezek közül talán még Obesteri rangal lehet valamelyik, a' mint vélekednek, és még ennekutánna fogna Vezéri rangra lépni. A' többi Tagjai ezen Hadi Collégyomnak az eddig vólakból telnek-ki. 's t.

Ugyan ezen irásában ő Felsége következő fő Vezérségeket; következő fő Vezéreknek adott által: — A' Tsch. országi fő Vezérséget által adta a' Lovas Sereg Vezérének Hertzeg *Hohenlohnak* az Erdély-országi utóbb vólt fő Vezérnek. — A' *Morvait* Fő-Hadi-Fegyvertármester *Klerfénének*. — A' belső Auszriait Fegyvertármester Gróf *Kollorédó* Venzelnek. — A' Magyar országit Feldmarfál Hertzeg *Koburnak*, kinek segítségül meléje adták a' Lovas Seregnek Vezérét Gr. *Kinzki* Jofefet. — Az Erdély országit adta a' Lovas Sereg Vezérének B. *Barkónak*. — Az alsó Auszriait Feldmarfál *Bottónak*. — Az Auszriai Belgiumit Feldm. B. *Bendernek*; — kinek a' Lovas Sereg Vezére Gr. *Vürmzer* mellette leszen mind addig, míg a' jelen való belső nyughatatlanság le-nem tsenededik, ki az után kéttség kívül Gallitziai fő Igazgató fog lenni. — Generál Májor Hertzeg *Vürtemberg* (a' meghólt kedves *Erfébeth* Hertzeg-afszonyunknak Testvére) Feldmarfál Lájdinántá tétetett, és *Luxemburnak* Komendánsává. — A' múlt héten vala a' *Mántovából* érkezett Députá usoknak is Audentziájok ő Felségénél. Ezeknek minden kérések tsak abból áll, hogy engedné-meg ő Felsége, hogy ők ennekutánna többég a' *Alájlánci* Kormányozás alatt

ne legyenek, hanem legyen magoknak tulajdon Törvény-székek, mint hajdon, a' II-dik *Joséf* Uralkodása előtt. Erre ő Felsőge kegyelmesen azt méltóztatott felelni, hogy ez után *Mántovanak* maga Törvény-széke léfzen, és egyedül Bétsbe fog apellálni. — A' Koloniai Papi Fejedelem *H. Maximilián* is váratik Bétsbe, és a' mint erősítik, *Ferentz* és *Ferdinánd* fő Hertzogeket, a' Nápolyi Királyi *H. Kiss-alfzonyokkal* ő fogja öfzve-adni; és annak-utánna a' *Frankfurti* Koronázásra az Udvarral edgyütt fog indulni.

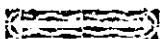
Az Auszriai Birodalmokból már ez után igen kevés hadi tudósításokkal fogunk szolgálni — csak úgy gondolkozunk. — Azonban — tsudílatos! még Augusznak 8 dikán költ Levelek-is érkeztenek hozzánk az Oláh-országi Tábortól, hól még ekkor tsátározó vigyázattal valának Sergeink, és *Belgrádból* is Aug. 16-dikán ezt írják: „Egy néhány napoktól fogva az a' hir támodott itten, hogy a' *Skutari* Balsa egy Táborral, melly 20000-től fogva mint egy 30000 főből állani mondatik, útan vagon *Valjevó* felé *Serviában*. Mi legyen ebből igaz, és miért történnyék ez, kélttség-kivül rövid időn meg-hajuk. — Azonban a' mi részünkről-is olly ellent-állásra való készületek tetetnek, mellyek a' hadnak további folytatására egyenes ujjal mutatni láttatnak. *Belgrádba* ágyuk költöztettetnek: a' még nem egészen kész Sántzokat *Belgrád* körül rontják, nehogy az ellenségnek szolgálatul lehelsenek; étzaka a' Várba senkit bé-nem bótáttanak: a' Szélső-vigyázatokat erősítik. — *Ujj-Palánka* és *Pán-*
tzova

tsova-telé-is ágyuk mondotnak költöző félben lenni, és ugyan ide egy néhány *Sqvadron Czartorinszki* Sergebéli *Vafafok* már meg-indúltanak.

Ennek-előtte az hir támodott vala Bétsben, hogy 6 igen gazdagon öltözött Magyar *Urak* jelenvén-meg az *Udvari Traktérnél Schönbrunban*. 2 — 2 R. forintért ebédelnek vala, és *Budai* bort kérének. Midőn ezt tettenek volna az asztalra, 4 *Kupa Auszriai O*-bort parantsolának, és a' *Budai* bort ebben hivesittik vala 's t. mely 4 *Kupa Auszriai* borért 4 aranyot vett volna rajtok a' *Traktér* 's t. Ezen költemény ugyan már rég hazugságnak tartatik Bétsben; de minekutánna a' *Grätz*i *Ujjság* és ez után a' *Bétsi*' *szárnyáló* *Levelekben* csak ugyan ezen költemény meg-jelent volna, azon *Udvari Traktér Ján Ignátz* *Ur* maga tulajdon *Keze*-írásával és *petsétjével* adott egy bizonyosság *Levelet*, melyben azt erőliti, hogy ezen dolog nálla soha sem történt, és hogy tsupa költemény légyen. — Vigyázni kell hát a' *Hazabéli Német Ujjság*-íróknak, hogy az e' féle hamis költeményeket meg-tzáfolhassák.

Oláh Országból ezt írják. — „A' *Török*, kik *Gysurgysovnál*, a' *Dunán* által költözvén, táborba szállottanak vólt, ismét kezdenek visszafelé takarodni; mellynek ezt az okát gondollyák lenni, hogy *Potemkin* nagy *Sereggel* nyomúl *Ismail* felé, *Suvarov*-is meg-szállotta *Brajlovát*, *Koburg* pedig midőn 9000 *Oroszok* segítségére érkezvén, *ujjanton* nagy erővel indulna *Gysurgyyov* ellen, éppen akkor vette az ellenkező parantsolatot.

Kas.

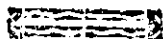

Kafsról írják: — Itt nállunk egy Paraszt Le-
gény az *Alvintzy* Regementtyébe el-verbuválvára
magát, az Attyára, a' ki az el-múlt Szombaton a'
héti vásárra egy szekér búzával jöve-bé, rá akad,
's kéri hogy adjon neki egynéhány forintot utóljára,
ugy-is vagy látja őtet többé vagy soha sem,
mert már ő katona. Egy krajtzárt sem adok Lé-
lek kurva az Anyád, felele az Apja: hirem 's a-
karatom ellen a' mit tselekedtél vedd hasznát, ele-
gen vagytok otthon, kell azoknak-is, az Anyád-is
sír, te miattad, bút keserűséget hoztál az én fejem-
re, eredj lodúlj előllem, nem kellez. A' fiu el szo-
morodva kér ha tsak három forintot-is, azt állit-
ván, hogy ő neki soha sem ad többé, hiszen ele-
get árult ma Kend (mondá) a' búzából, adhat.
De az öreg a' szavát sem akarta halgatni. Adjon
Kend Apa, bizony meg-bánnya kend ha nem ad.
Ekkor még jobban öfzve-szidta senyegetődzéséért.
Fel-tüzesedik az ifjú Recruta, hirtelen meg-kapja
az Apja kezét, 's kiált Káplár Uram! *Recrutám*
van, az eb a — t *Recrutám* van! Mundúrt hamar,
ehen bé-adta a' kezét ne! A' Káplár előtt menti
magát az öreg, hogy az nem igaz volna, és hogy
ő Apja ennek. De a' fiú: Nem vagy illyen szed-
te vette vén-embere, ha katona vagy, füveget ha-
mar az eb a — nak a' fejébe, nem kell ennek hin-
ni Káplár Uram, hazud e'. A' Káplár hitt neki,
's az öreget fel-öltöztetik; 's fél nap katonáskod-
ván 12 forintért nagy Inflántziájára ki-eresztik. Ek-
kor mond a' fia: meg-mondám Apa ugy-é, hogy
meg-bánod, jobb lett volna, ha nekem 3 forintot
adtál volna, most nem kellene 12-töt fizetnek.

Külső országi Tudósítások.

Anglia. — Az Anglus népnek szemei előtt sokkal tsekélyebb dolognak teltzik a' Király Ministereinek 's különösen *Pittnek* a' Spanyol Udvarral kezdett, folytattatott 's nagyobbára el-is végezdött perlekedése, hogy sem a' készülétekre tett költséget meg érdemelte volna. Mi szükség volt erre? — így szollanak: — minthogy a' Spanyol Udvar az Anglus Udvarnak leg-első jelentésére magát önként ajánlotta, hogy a' *Nootka* Tenger-öbölben el-véteztett Anglus kereskedő hajókat visszfa adattya. — Meg-fizetik é a' Spanyolok tett költségeinket? — fel-állíthattuk é, a' *Nootka* béli hajókázásunkat, kereskedésünket és a' halászat béli szabadságot? — Sőt ha mind ezeket véghez vihettük volna-is — meg-fordul é mostani hadi készüléteinkre tett költségünk 100 ezrtendők alatt, az Északi Amériká-nak Nap-nyugóti partjain fel-állítandó kereskedésünk-ből? — A' Ministereknek barátjai erre azt felelik, hogy eleget tselekedett *Pitt* a' Nemzetért ezen dolog által; mert meg-mentette azt azon gyalázattól, mellybe a' Spanyolok által keríttethett volna, és az Anglus Nemzetnek ditsőségét nevelte. — Azonban a' hadi készülétek semmit nem szűnnek; mellynek okául a' Ministerek azt adják, hogy valameddig az Északi háborgások le-nem tensesednének, 's mig a' Spanyol Udvarral való tökéletes végzése az egyezésnek az Udvaroknak utolsó all-írásával meg nem petsétteltnék, addig a' készüléteket-is félbe szakasztani nem lehetne.

Orosz Ország. — A' Pétervári Levelek szerint, következő keze irását küldötte az Orosz Tsálszárné a' *Nafszau* Hertzeghez, a' *Svenkzundi* ki-küthő helyben Jul. 9-dikén izenvedett szerentsétlen meg-verettetése után. — „Én még el-nem felejtettem azt, hogy a' Hertzeg, *Délén* és *Északon* (érti itt a' Tsálszárné a' *Fekete* és *Báltikumi* tengert) 7 versben vólt Győzedelmes. Az a' mit az
Her-

Hertzeg most ki-állott, nem egyéb vőlt, hanem egy kemény szélvész, melly is egy ugy a' tengerhez szokott emberben, a' millyen az Hertzeg, nagy meg-változást nem okozhat. Az Hertzeg Nékem szolgált, most is Nékem szolgál, tovább is Nékem fog szolgálni, hogy az ez úttal szenvedett kárt pótolhassa: melly bizodalommal vagyok 's a' t.

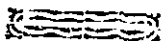
— *Benderből* azt írják, hogy meg-értvén H. *Potemkin* a' Törököknek a' *Fekete* tengeren esett megveretéseket, és Konstantinápoly felé való vízfőzsa szaladálakat, parantsolatot adott, hogy *Otzakornak* kö-falait a' leg-nagyobb szorgalmatossággal rontassanak, míg-nem a' föld színével egyenlővé tétetnek. Ezen időtől fogva a' több erősségek is, a' mellyeket az Oroszok a' Törököktől a' jelen való háboruban el-foglaltanak, hasonló módon rontatnak és töretnek. *Otzakornak* kö-falaiból a' leg-nagyobb és erősebb darab kövek ki-vállogattatván, *Kiuburnhoz* takarittatnák kereltül, az hól *Kiuburn* mellé még edgy nagy erősség fog ezen kövekből épített, melly kettős erősség által, a' *Liman* nevű tenger-öbölbe való ki 's bé hajókázás általalmaztatik ezen túl minden tilalmas hajók ellen. Ezen rendeléseiből 's készülteiből H. *Potemkinnek*, némellyek méltán olyan következtetést húznak ki, hogy ha szinte kéntelenítették is az Orosz Tsáizárné egyéb el-foglalt helyeket 's öszve-rontatott erősségeket a' Töröknek a' Pruszszus Szövetség miatt vízfőzsa botsáttani: Krimiának vízfőzsa adásán csak ugyan nem-is gondolkodik: melly annyival is inkább bizonyos, hogy mind azon Tatórok Krimiában, kik még a' Portával tartani gondoltatnak, bellyebb takarittatnak mint hallatik az Országba, Krimiába pedig *Potemkinnek* azon Tatórjai szállítatnak mint lakófok, a' kik az Orosz Birodalomhoz hiveknek gondoltatnak.

Spanyol-ország. — A' Spanyol Királlyi hajós Sereg ki-indúlt ugyan Jul. 20-dikán a' *Kádix* kikötő helyből a' tengerre; de nem valami **ellen-ség**

ség ellen: hanem az *Atzori* szigetek körül állapodott-meg, az hól 2 hajókra várokozik; mellyek *Peruból* 14 Millio Fiásterekkel vagynak útban *Spanyol* ország-felé. Ezen Királyi Kintsnek kiferésére 's minden történetekben való óltalmára evezett hát ez szerint-ki a' *Spanyolok* hajós *Serge*, a' tengerre. — Tudjuk hogy már 2 esztendőknék el-follyások alatt, valamint előbb *Angliában* ugy az után *Frantzia*-országban-is munkába vétetett, és törvényesen is folytattatott az *Áfrikai* Négerekkel való kereskedésnek el-töröltetése: de olly erősen vagyon ölzve foglaltatva ezen szegény fekete rab szolgáknak baromi forfok, a' meg-nevezett Országok *Amérikai* kereskedéseknek virágzásával, hogy az, ennek meg-~~csökkenésétől~~ való felelem miatt még eddig az ideig sohol az edgy *Északi* *Amérikai* ujj Közönségestársaságon kívül, el-nem töröltethetett. A' jelen való időben már még a' *Spanyolok*-is szivekre vévén ezen dolgot, minden módon azon munkálódnak, hogy a' mennyiben lehet magok részéről ezen nyomorúlt forsu emberekkel való nem emberi bánásnak véget vessenek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frantzia ország. — *Páris* Aug. 10-dikén. Mindenek emlékeznék a' *Párisiaknak* azon motskós tselekedetekre, midön tavaly Okt. 6-dikán a' *Versálliai* Királyi Udvarra réa rontván, a' Királyi Familiát a' Királynénak élte-vefzedelme között, lehet mondani, mint fogjot *Párisba* kiferték. Ezen tselekedetnek, egy bizonyos arra rendeltetett személyekből álló Tanáts, 10 hónapoknak el-follyások alatt végére járván, nyilvánágófsá tétetett most; hogy egy *Miklosnak* öltözött, vagy nagy szakállú embernek neveztetett személyen kívül, ki ezen alkalmatósággal a' Királyné körül 2 Gárdistákat ölt-meg, 's még valami húszig való *Aszszony* ruhába öltözött személyeken kívül, ezen dologban a' *Nemzet* Deputátusai közzül 2 nagy emberek is u. m. az *Orléánsi* *Hertzeg*, és *Gr. Mirabó*-is magokat belé elegyítették. A' fellyebb említett Tanáts, melly a'
Fran-

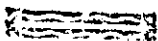

Frantzoknál *Chateletnek* neveztetik, egy emlékeztető irást terjesztett közelebbről a' Nemzeti Gyűlés elébe: mellyben a' többek között azon való örömet jelenti, hogy hofzfas és terhes fárodozása után a' Tanátsnak, tsak ugyan világságra jött az, hogy kik lettenek légyen azok a' személlyek, kik igaz hazafiságból vezéreltetve mentenek Okt. 6-dikán Versáliába a' Királyi Udvarra; kik pedig azok, a' kik rofsz tzéllýokat az hazafiu indulat alatt palástolván, olly dolgokat követtenek-el, mellyekért büntetést érdemlenek. A' bünösöknek ízáma között tanálatván fájdalmúra a' Nemzetnek, annak 2 Députátusai-is, u. m. az *Orlénsi* Herzeg és Gr. *Mirabo*-is: ki-kéretnek már most mindketten, hogy vagy ártatlanságokat oltalmazzák, vagy pedig, ha bünösöknek tanálatnak, ezeknek a' Nemzeti Gyűlés, mint *Törvény-adó Test* pártýokat ne fogja, hanem mint maga tagjainak, az igazságnak segyvere által fizettsen.

Német-orfszág. — A' *Lüttikhiék* közönséges Ujság Levelökben hirdettették. ki minden felé azt, hogy költemény lett légyen azon hír, melly szerint nem régiben 3000 Lüttikhi rendes katonák magokat a' Brábántziai Pártosokkal együve kaptolván azpkkal edgyütt ütöttek volna az Auszriaiakra Limburgba: sot azt-is adják tudokra mindeneknek, hogy ök az Auszriaiakhoz mindenekben olly móddal szándékoznak viseltetni, mint leg-igazabb Neutrálifákhoz illik. — A' Német Birodalomtól a' Lüttikhiék ellen rendeltetett Sergek, ismét vizsgálnyomúltanak a' magok fekvő helyekre, az honnan közelebből *Hajelt* felé ki-mozdúltanak volt: hólott minden azt gondolta, hogy már most továbbis fogják szorongatni az el pártolt lakófokat, mint-hogy lag előbb-is szerantsésen verték volt vizsgál a' Lüttikhiéket. Meg-lehet, hogy a' Birodalombeli Sergeknek ezen magok vizsgál hívását-is a' *Rájkhembakhi* edgyezés okozta; a' mint hogy a' leg-ujjabb hírek szerint, bizonyos punktumokat mondatik a' Prusz.

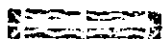
Pruszszus Király a' Lüttikhieknek elejkebe tettnek lenni, mellyek alatt ha az engedelmességre vizsgálta nem térnének, a' Pruszszus Király is 6000 fegyveres Serget fogta ellenek küldeni. A' fel-tételekre való feleletet pedig, 3 napok alatt kívánna a' Pruszszus Király.

Ausriai Belgium. — *Bräszfel* Aug. 3-dikán. A' Brábántziai Státus meg-értvén a' Pruszszusnak Ausriával tett edgyezését, minden meg-indulás nélkül ki hirdettette azt a' nép között: tagadja mind azonáltal azt, a' mit közönségesen *Vandernótról* s ezen Státusnak más több tagjairól hirdettének, hogy a' *Leopoldal* való edgyezést a' nép hirtel nélkül munkába vettek volna alattomban. — A' Brábántziai Berlinbe mulató Agenseknek tudósítása, mellyel ők a' Státust, a' Rájkenbakhba véghez ment dolgok iránt tudósították, ide mengyen-ki rövideden. — „Az Ausriai Udvar réa' állott, hogy a' Töröknek minden tölle el-vett földjeit vizsgálja adja, némelly széleken lévő Városokon kívül, a' mellyeket magának meg-kíván tartani, ha a' Török véle abban meg-edgyezik, hogy ezeket nálla, u. m. az Ausriai Udvarnál, meg-hagyja: ezért ellenben az Ausriai Udvar is a' Pruszszustól azt kívánna, hogy a' Király is edgyezék meg a' Belgáknak az Ausriai Udvarnak hatalma alá való vizsgálta jövetelben: a' mi azonban illeti azokat az országokat, mellyeket az Oroszok a' Törököktől, vagy csak magok erejek által, vagy Ausriának segítségé által el-foglaltanak, noha ezekre nézve az Ausriai Udvar semmit nem ígérhet, könnyen el-hízi azt mindazonáltal, hogy az Oroszok-is meg-fognak elégedni egy kis darabotska tartománnyal, és az abban lévő fő erősséget-is el-fogják rontani, ha a' Törököknek kívánása a' tanál lenni. Sőt még ennél is többre ment a' Bétsi Udvar, és meg-edgyezett abban, hogy Khotzimon kívül mindent vizsgálta enged a' Töröknek, mellyet egyedül, míg a' békelesség tökéletesen meg-fereztetik, meg-fog tartani: azért mivel Khotzimot

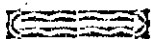

mot az Oroszokkal egybe foglalt erővel vették meg az Auszriaiak, 's ugy edgyeztek-meg edgy-más között, hogy azt a' békefésűnek meg-szeresztetéséig vizsgálja nem fogja adni: mihent pedig az Oroszok a' Törökkel békefésűre lépnek, kötelezi a' Bécsi Udvar magát, hogy ezt-is vizsgálja engedi haladéknélküül: sőt ha az Oroszok békélni nem akarnának, nem fogja őket segíteni. Továbbá a' Pruszizai Udvar-is kötelezze magát erre, így szolnak tovább a' Belgáknak Agensei a' magok tudósításokban, hogy a' Király mindent el-fog követni a' Belgáknak a' *Leopold* váltzája alá való vizsgálja térítésekben. A' Pruszizus Király maga-is akarta ezen dolgokat garantérozni: de az ellenkező fél ezt mondotta, hogy nem volna az szükség, midön már Anglia, Hollándia, és Német-ország garantérozta; mivel Német-országhoz Pruszizia is oda értetnék. Tsak ugyan a' Király el-nem állott azon kívánságától, hogy a' Garantérozó, vagy az edgyezésnek punktumaiét jót álló Hatalmasságok között, személyyesen is befoglaltassék. Már most valamint az Auszriai, ugy a' Pruszizai Sergek-is ofzlanak, de nem fognak fegyverekből ki-öltözni, az az, hadi lábön fognak maradni. A' Pruszizai Udvar minden módon elakarták hitetni, hogy magát a' Belgák dolgában nem elegyithetné, a' nélkül, hogy vizsgálja 's méltóságát az által, a' más Hatalmasságok előtt nem kitsinyitné. *De Mi*, (az Agensek Berlinben) ezen okoskodásnak minden mesterséggel ellene kívántunk állani. Nékünk jó volna meg-betsülni a' Frantzok barátságát. Hasznosabb volna a' velek való szövetségünk, mint a' Pruszizussal, melly utolsó

minden 10 ezteadökben háboruba elegyithet ben-
nünket Német-országban 's a' t., — Midőn a' Brá-
bántziai Státus az Agenfeknek ezen tudósítását ki-
hirdettette, hozzá tette egyszersmind azt is, hogy sem-
mit a' Státus az idegen Udvaroknak együtt való ed-
gyezésekre, nem nézne; — lépjenek ök egymás közt,
éppen olyan kötésekre; a' millyenek nékiek tet-
zenek: ök magok pedig edgyel-is azok közzül sem-
mi alkura lépni nem fognának, ha az előre való
Artikulufok közzül a' leg-első ezen az Artikulufon nem
kezdődne: *hogy a' Belgák örökösön mástól nem függök-
nek fognak maradni.* — A' nép ugyan tsak itt sem min-
denben és mindennek kezd már hitelt adni: sőt a,
mint másfszor-is iratott vólt, szemmel tartatnak a'
Vandernótok, ne hogy bútsuzatlan mennyenek el
Brützelből. — *Limburgból* ezt írják a' folyó hó-
napnak 14 dikén: hogy innem a' pipájokkal üzték-
ki az Húzfárok a' Brábántziai Pátriotákat. Ezen
Pátrioták közzül 2072-ten *Herve* és *Batist* között
táborba szálván, körül sántzolták magokat, és Sán-
tzaikra 10 ágyukat vontattanak-fel. Ugyan azon
napon Kapitány *Asper* az alatta lévő már esmé-
retes 90 emberekkel a' Pátrioták-felé közelítvén,
senki sem kételkedett rajta, hogy a' dolog tsatára
nem fogna kerülni: annyival-is inkább, mivel az
Auszriaiaknak egy 4 száz fejből álló segittsége
éppen alkalmas időben érkezett vólt meg, és ke-
vés híjjával 5 százra szaporodván, a' tejendő pro-
bának jó ki-menetelét lehetett remélleni. 13-dikben
kellett volna meg-esni az ütközetnek, melytől Lim-
burgnak szerentsés, vagy szerentsétlen állapottya
füg

Függött. De szerentsés tsata! — midőn az Auszri-
 aiak táborjokba keresnék az ellenséget, nem taná-
 lának egy Lelket-is: mert még éjszélkor mindenestől
 fogva fel-pakkolván, virrattkor *Fléronnál* tanálták
 magokat a' Pátrioták. Az ő vezérek azzal biz-
 tatta őket, hogy 2000 Lüttikhiék foguának min-
 den órán hozzájuk segítségére érkezni 2 ágyuk-
 kal edgyütt. Az ágyuk ugyan val sággal-is útban
 mondattak lenni: de nem vehették hasznát a' Pá-
 trioták: mivel egy hegyen 2 pipájokba tüzet ütö-
 Húzfárokat észre vévén, annyira szaladtanak, a'
 mennyire tsak láttanak szemekkel. — Ezen ijed-
 tségben a' Lüttikhi kapuk felé vették útjokat: de
 itt-is magok előtt a' kapukat bé-zárva tanálván,
 fő nélkül tévejegtének, mint a' páfzor nélkül vá-
 ló juhok, apró Sergekre el-ozolván. Ezen ijedtsé-
 get egy Húzfár pipa tselekedte: és így 2072 Pá-
 triotákat egy Húzfár pipa kergetett-ki Limburgból.
 Már most a' Limburgiak azt mondják hogy hála-
 adnak az Istennek, hogy egy pipa által ezen Ká-
 nibáloktól, ember évöktől, meg-szabadulhatta-
 nak. Más helyen *Bovigné* mellől-is alkalma-
 sint véres fővel indúltak útnak 's mentek a' Mò-
 sa vizén keresztül a' Brábántufok. — Az újabb
 hírek szerint *Namurra*-is réá ütöttek a' miénkek,
 's azt mondják, hogy 3 órák alatt bé-is vettek val-
 na ezen Vároft. — Tsak ugyan meg-lehet, hogy
 mind ezen hírekben tanáltathatik valami, a' mi
 az igazságnak nem állaná-ki leg-elevenebb proba
 tüzit; — külömben mit? — nem olly dolog, hogy
 a' pipa-is ne tehessen tsádákat, kivált ollyan kö-
 nyü futók közt, mint a' Belgák.

Tudósítás.

Véber Simon Péternél, Pofonyi és Komáromi Könyv nyomtatónál találtattnak más Magyar Könyvekkel edgyütt, im ezen következendők-is:

A' mostani folyó Török háborúra tzelozó Gondolatok, mellyeket Gróf G. J. Magyar Lovas Generális ö Nagysága írt 1789-dik esztendőben, mostan pedig a' Magyar Ifjakkak kedvékért, egyfzermind a' Nemes Bandériumokból a' Márs Mezejére ki-szállani vágyódokért közre botsátatott. 8. *Ezen Hadi dolgokról írt szép és hasznos Könyv, a' most közel jövő Pesti Vásárig kész lesz, és ki ki Vébernél ott Pesten a' Hatvani kapu mellett, Kerékhártó Házánál meg-kaphatja.*

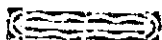
Egy Falusi Notáriusnak Budai Utozásra, mellyet önnön maga abban esett vízfzontagságaival együtt, az el-aludt véru Magyar Izvek' föl-ferkentésére és mulattságára e' Verlekbe foglalt. 8. 30 kr.

Nándor-Fejér-Várnak meg-vetele, mellyet Belgrád és annak Komendánsa között eshető képzelt beszélgetésben Verlekbe foglalt, és Hazánk' élő nyelvén közre botsátott Gróf G. J. Magyar Lovas Generális. 8. — 10 kr.

A' Nemes Magyar Dámákhoz és Kis-Afzzyonyokhoz szólló Verlek; mellyeket egy meg-változtatatlan buzó szivvel bíró Hazafi, a' most közelebb történt változásokra nézve a' meg-nevezett szép Nemnek mulattságára és gyönyörködtetésére ki-botsátott. Egy Kuprumba metzett Magyar Dallal edgyütt 4-to — 10 kr.

Jelentés.

Hazánknak egy nagy tekintetű Fija jól érezvén, melly igen fogja legitteni Anyai Nyelviünknek el-ter-

el-terjedését 's gyarapodását az, hogy ha Iróinknak Játzó-szinre készített darabjaik nem csak elvástatnak, hanem közönségesen el is játszódtnak, nevezetes jutalmat rendelt annak a' Játzó Seregnek, 'a' melly *Kazintzy Ferentz* Urnak *Hamletjét* illendően el-készülvén, Budán el fogja játszani. Az pedig a' kire ezen Rendelés' tellyelítése bizattatott olly igyekezettel vagyon, hogy a' *Hamlet'* játszására öszve-szerzendő Sereg az után *Alzirt, Meropót és Tancredet* játzsa; és így végtére egy Magyar Játzó Seregünk légyen, a' melly mig kívántatott fog Budán és Pesten, az után pedig Székes-Fejérvárat, Nagy Szombatban, Polonyban, Győrben, Esztergomban, Debretzenben, Nagy-Váradon, Miskóltzon, Kálsán, Kolosvárt, és Szébenben is mulasson. Illy Nemes elő-segállás után, a' millyet az említett nagy Hazafi ajánl, nints egyéb hátra, hanem hogy azok, a' kik magokat azoknak a' személyyek fel-vállalásokra, mellyek *Hamletben* elő fordulnak, alkalmasoknak érzik, Budán a' *Strohmájer* Ur Könyv-árus boltjában (hol *Hamletet* elegendő számmal vagynak le téve) magokat jelentésék, és onnan további útastítási kérjenek. Leginkább az fog a' fel-vétetendő Játzóknak tekinteni, hogy tilzta Magyar Accentussal szóljanak, és beszédeken idegen íz ne esmertetésék. — Remélnjünk hogy az említett jutalmon fellyül Nyelviünknek szeretete, (mellynek boldogításával Maradékaink előtt olly méltán ditsekedhetik mostani századunk) ezen szándéknak tellyelítését nem teszi sikeretlenné: valamiint más részről azzal hízkelkedünk magunknak, hogy a' meg-nevezett daraboknak belső érdeke, és a' Játzó személyyeknek illendő el-készülések minden Néző' helyben hagyását meg-nyerendük.

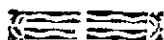
Költ Bétsben 27-dik Augustusban 1790.

B É T S.

Felséges Urunkat minden órán várjuk viszsa. — Tábori Fegyvertármester G. Browné rendeltett vala arra, a' mint értésünkre esett, hogy az Austr. Belgiumba menő Sergeket ki-vezérelje. — Feldm. G. Kolloródy, minekutánna a' Morvában lévő Tábor el-bomlott, megint Bétsbe viszsa-érkezett. — F. M. Lájdiánát Kinszki Ferentz és Tertzy, nem különben viszsa jöttek a' Tábertől, és Bétsben vagynak. Az első Bétsben fog Brigadérosnak maradni. — Konstantzinápolyból Levelék érkeztek Feientzén keresztül Bétsbe; mely Levelék szerint, a' Török hajós Sereg Anopándl meg-verte volna a' Muszka Serget; de ezt ennekutánna haljuk meg bővebben. — Abdi Basá; Belgrádnak utolsó Komendánsa meg-holt.

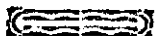
Ferentz fő Hertzeg ujra nyavallyás bádgyadozókat érez; noha hitelsének tzélban vett Kedvesét; s azzal edgyütt Felséges Attyát minden kedves Vendégeivel edgyütt Septemb. 6-dikán Laxemburgba nagy ohajtással várjuk.

A' Konstantzinápolyi Rabltázból, a' múlt Májusnak 20 dikán költ Levelében azt írja egy Austriai Zászlók alatt viaskodott fogoly Tiltz, hogy a' mi ott lévő nyomorúlt foglyaainknak szánakózásra méltó sorfok igen keserves. Még a' Tiltzteknek-is, azon kívül, hogy vitéz tagjaikól rab lántzok terhelik, a' fetét kö-falak jukain bé-nyújtott szároz kenyérhez-is csakán van szerentséjek. Ezen rendkívül való szent-

vedés, szomjuság és éhség vala az a' hamis Apostol, ki egy F * nevezetű, hajdon *Orosz* Sergebből Zászlótartót, 2-szer 24 órákig tartott küzködése után, Májusnak 11-dikén a' *Mahumed'* hitére tántorította. — *Életet koregett — adj örök életet Urunknak!!!*

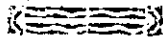
A' *Smirndában* ki-ütött *Pestis* megint *Konstantinápolyig*, sőt a' mi veszedelmesebb egész *Perzsiáig* el-hatott, és innen minden menedék helyet keresőket ki-rekesztett. — Bétsben-is a' közelebb múlt hónapokban sok véletlen halálok estenek, rész-szerint a' mérgesen ki-ütött himlő és más nyavallyák által. A' leg-szebb *Leányka* meg-himlözék a' *Leopold* városban, és kétszer 24 óra alatt a' földbe vala téve ez a' szép virágszál — Egy *Vendégfogadó*s, ugyan itt eszik iszik vatsorán, le-fekszik a' *Felesége* mellé — egyszer csak el-jajdúl 's meg-hal. — Egy *Könyvkötő* *Legény* a' *Nénnyihez* megyen a' napokban, 's midőn beszélgetne vele, csak megnyilallik a' feje — el-jajdúl — 's egy 2 pertzentészek alatt meg-vala halva. Már most mióta igen szép hives reggelek szoktanak járni, az efféle véletlen halálok nem tapasztaltatnak. — Itt Bétsben egy nagy gyászos bé-borított szekeren szokták a' Halottat a' temető *Sirba* ki-vinni, minden lármával ének-szó és kislők nélkül. A' napokban azt parancsolá *Felséges* *Azsfzonyunk*, hogy ennekutánna ezen holt testeket vivő szekér nappal az utzákon ne járjon, hanem étzaka vitéssenek-ki a' holt testek, és már a' szerint vitetnek.

Hazánkbeli Tudósítások.

Pest Vármegyéből ezt írja egy jó Barátom: —

„Az itten Uralkodó drágaságot le-irni lehetetlen; mellyet csak abból-is által látni, nem kétlem hogy elégséges vólnál: — itt egy szeker széna 30 — 35 R. forint — egy mérő Búza 6, egy mérő Zab pedig 4 for. és 30 krajtzár. Bőrünk elég lefesz; de a' Barmaink ezzel ki-nem telelnek. — Erdélyből azt írják, a' Nagy Szomos mellől: „Itt nállunk a' Kúza és Törökbúza igen jó, de a' Mezőségen felotte szegény — sőt Erdélynek több részeiben-is. Nálunk egy véka Búzának 1 forint 8 kr. az árra, egy véka Törökbúzának 12 garas. Ezen a' vidéken kevés szénát tsináltak — de sok Borhoz van reménységünk — Jobb is ez az ember táplálására, mint a' széna. Ugyan innen értyük, hogy egy *Lécs Aknai* Menyetske, ki születésére nézve Magyar országi, az Urát meg vetvén, egy Rabmódra élő vastag nyakú Törökhöz folyomodott guflusért, mely eránt most foly a' nagy Per. A' Kiss-Szamosal öszve-follyó Nagy Szomos mellett illyei Afztonykák találkoznak — és ebtől láthatni, hogy nem csak a' Belgrádi Török Afztonyok szetették vala meg a' Húzárokat, hanem a' Magyar Afztonyok-is a' Törököt. — Erre az egész Perre nékem csak az a' feleletem: *De gustibus non est disputandum.* — Felekről azt a' tudósítást vészlűk, Aug. 9-ökén, hogy Kolosvárt, a' Városi Tanáts-széknek ujjiállása fog tartatni ezen hónapnak 21-dikén, M. B. *Kemény* Simon Ur ö Exja fő vigyázatja alatt, kit a' F. fő Kormány-szék rendelt ide a' végre; de még a' változásokról ez után vészünk tudósítást. Meghólt ugyan itt egy *Telegdi* nevű 70 esztendőn fellyül élt városi Tanáts Ur, ki az ö Nemzete szeretetéről vala mindenek előtt esmeretes. Ez az Ur egész életében — még el-erőtlenedett idejében is ö-rökké övesen dolmányoson járt, és a' több Tanátsbélieknek-is példát adott, hogy minyájoknak így kellene járni; mellyet Magyar-országon igen sok

Városi Tanácsok szoktak tselekedni, hogy övesen dolmányosan, Kardal szoktanak a' Tanács alzá mellett ülni, mint Törvényt örzö, és az igazság ki-szolgáltató fejei a' népnek; és így a' tsupa szem után halgató edgyügyü nép előtt is nagyobb érzékenységét okozhatnának, mint-sem ha edgyik Kaputba, a' másik Jánkedlibe — a' 3-dik Isten tudja mibe, jelennék-meg a' Törvény' öltára mellett. — Ama nevezetesebb Vers szerzők közzül való nagy Férfi T. T. Gyöngyösi Ur, a' *Bárlæus Dámon* igen szép Magyar Versekre fordítja, mellyek minden órán készen lévén, kedves Nemzetének, nevezete hiv szolgája a' *Kurir* által; minél hamarébb udvarlására fog ezzel is lenni, és e' fog az ö Nemzetétől nyert hervadhatatlan Borostyán-kolzorójának edgyik zöldellő ága,

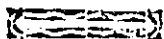
Erdélyből, Balásfalváról Aug. 17. dikién azt írják: „Nálunk már sok időktől fogva nem vala első, melyre nézve a' nagy *Küküllő* vize rendkívül meg-apadott vala. — Juliusnak 27 dikién egy szörnyü menydörgéssel jövö Zápor első támadá körül belől, melyre a' víz meg-nevekedvén, más nagy az egész nagy *Küküllőben* mind addig, míg a' *Márosba* szakad, minden halak vagy meg-valának dölgölve; vagy ugy el-érzékenyedve, hogy ezeket minden bajoskodás nélkül lehet vala fogdosni. A' bádogyat halak megint meg-frisülének, ha más vízbe tétettek. Ennek azt az okát adják itt az Oláhok, hogy a' Menkö a' vízbe ütett volna. — *Visgálják ennek igazságát azok, kik a' Menkövel nálunknál bővebb esmerettségben vagynak.*

Budáról ezt írják: — Augustusnak 20-dikién vala az első Apostoli Magyar Királyok Szt. *Iszván* nak innepe napja, mely tartaték a' Királyi Udvarbéli és Szt. *Sigmond* Kathédralis Templomában minden lehető és ki-gondolható pompával és Ceremoniával. *Basilius Alexovits* egy igen Paulinus, és *Berthold Förderer*, mind ketten a' leg-nevezetesebb Prédikálló Pap Urak tartának Magyar és Német nyelven Prédikáziót, a' jelen-való sokoságnak t

gész megelégedéséig ditséretesen. A' Kárdinális Ur
ő Eminentziája Primás H. *Battyányi* Josef szolgál-
tata, sok Püspököknek, Prélátusoknak, és az Or-
szág-gyülekezete nagyobb részének jelen létében éne-
kes Sz. Misét a' *Pontifikálban*; mely innepi Isteni
szolgálat mellett a' Nemes Bandériumok, az Uni-
formába öltözött Városi Polgár Kompániák fegy-
verben parádézának. Tsak lehet gondolni, mely
nagy innep szentelés lett légyen ez, abból, hogy
itt leg-alább-is 30 ezer Keresztény Lelkek nyújtják
vala sziveiknek égő áldozatjokat az Egekre, Há-
zánknak 's Nemzetünknek boldogulásáért. — Már
értettük, hogy ezen Szt. Innep, és ugy szólván e-
gyenefsen Nemzetünket illető innep, Bétsben is min-
den buzgósággal mene véghez, a' jelen való Dépu-
tátusi Karnak megjelenésével; a' midön az Erdél-
lyi Pülpök Gr. *Bothyáni* Ur ő Exja, az Olosz Tem-
plomban Sz. Misét szolgáltatóván, az ide való Ma-
gyar Eklésia Lelki Pásztorá Tisztelendő *Hermolaus*
Ur egy igen alkalmatóság szerint való Prédikáziót
monda.

*N. Kér. 8-dik Aag. — Kedves Magyar Ha-
zám-sia! —* Tsak igaz az, hogy ezen a' nagy Já-
ték néző-piatzonn a' Világon, az *Öröm* és a' *Gyász*
ugy váltogatják fel gyakorta egymást, valamint a'
fényesen tündöklő déli nap-fény után, komor éjsza-
kák szoktak következni. Ezt bizonyítja leg-közelebb
im' e' Történet: — Midön Augullusnak 3-dikán
bizonyos menyeközös Társaság szinte *Györből* jön-
ne nagy vigasság közben haza-felé Sopron Várme-
gyébe, vélek hozván fáradozásoknak kedves Tár-
gyát a' Meny-aszfonyt, el érkeznek *Beledbe*, Rába
közi Helységbe, szerentsésen. De a' midön onnan
mértékletlen öröm között útnak erednének, tsak
nagy hamarsággal farkokban terem a' véletlen sze-
rentsétlenség, mely minden mósolygó szemeket egy-
szeribe szomorú gönybe boritá; mert a' mint a' Ko-
tsifok egy hirtelen tsavaruló útonn sebésen hajtáná-
nak, az első fseza földhöz terülvén, ugy, hogy

annak mind négy kereke az Eg-felé áll vala, eg-
 derék életre termelt nyájas embert, és a' Meny-
 szonyt szinte alája borította olly szerentséltlenül
 hogy az elsőnek mejjét és fejét meg-tsapván, tő-
 bé az élők között lenkinek nem szóllot, mivel
 földről holt-számban fel-vonattatván 's haza vité-
 vén, 12 óra múlva meg-hólt; az utolsóinak pedig
 azon kívül, hogy a' homlokán egy tojásnyi béjje-
 vitte haza ezen szomorú *Spektáculumnak*, nagy sa-
 rentséjére történt, hogy a' Lovak a' Tséza elő-
 szerzsámjaiknak elszakadása miatt el-szaladhatván,
 a' Tséza mozdulatlanul helyen maradt, mert kő-
 lömben a' mozsárban meg-zúzott dióhoz lett volna
 hasonlóvá. — Következésképpen — ennek a' rövid
 hitvány *Ördömnök*, még meg-kettőztetett bánat-
Gyász lett volna következése. — Tanúlhatnak ezen
 Példából sok Magyarok, a' kiknek még máig-is igé-
 rosísz szokások nem tsak ilyen alkalmatósággal,
 hanem egyébkör is gyakran, ha kivált egyet hős-
 penthetnek, nagy dáridával lő-vezetében üzni
 hajtani marhájakat.

P. S. Éppen itt ötlik eszembe a' Kurirnak má-
 nap költ Levelében le-írtt és a' M. Hazával köz-
 tetett *Csornai* tüzi-vezedelem, 's a' szegény Lakó-
 foknak az által történt szerentséltlenségek; de egy-
 szersmind az a' valóságos munkás *Tolerántzia*,
 melly nem tsak közönséges dílséretet, hanem min-
 denektől követélt-is érdemel. Ez a' szerentsélt-
 Város, mellynek pusztán álló kormos falait ez a'
 lőt kevés napokkal egész meg-indulásal láttam-
 kitsinytől fogva nagyig Katholikus Lakófokból áll,
 mindazáltal a' külsőt tekintetbe venni nem tud-
 felebaráti szeretet itt olly részre hajlás nélkül van
 és szembe-tünő, hogy, el-halगतván a' szánakodó-
 tudó jó szivü Híveknek magános jó-téteményjekeit
 ezen kárt vállott Atyafiaknak számokra három ne-
 vezetes Evangyélika Ekklésia, u. m. *Vadosfa*, *Szék-
 el-Sárkány*, és *Furdó*, a' mostani szorosabb Ekklé-
 siai jövedelemből, köz-akarat szerint, tíz-tíz
 egy-

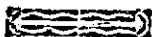
egynéhány forintokból álló jó szívű segítséget nyújtottanak. — Légyen áldott II-dik *Josefnek* még Hamva-is, a' ki ennek az indulatnak Fundamentomát vetette; légyen szerentsés, a' ki erre építeni fog! — Mi pedig, minden külső és mellékes kü lömöbség mellett is kedvös Felebarátim 's Kereszt, Atyámfiai! induljunk fel e' ditséretes példa által ezeknek, és hasonló szerentsétlen sorsú Atyánkfiainak Izives tselakedetbéli segítségekre! Így lézünk *Christiánusok*, Krisztust követők, ha, *Fil. 2: 5.* szerint, olyan indulat lézzen mi bennünk, a' minémű ő benne vólt.

Egy a' Karaolli Táborból Aug. 8-dikán költ Levélnek rövid summája. — „Egy néhány napokkal vala ennek elötte szerentséjek a' mi katonáinknak az Ellenségnek egy hajóját el-lőni; mely a' benne lévő 20 Törökökkel el-sjedvén, egy Zázslótartó és más 4 Törökök a' mi fogoly varfánkba jutának. A' vala ezeknek leg-első kérdések-is a' mi Táborunknál: vallyon van-é békéség a' Pruszszulsal? — „A' *Kldin* Szabadferegcbéli 2 Kapitányok olyan utat gondoltanak vala-ki a' Kereskedésre, hogy a' *Viddini* Törököknek Sót vitessenek jó pénzért. Augufusnak 5-dikén rajta kapták ő-kegyelmeket, és 15 Söval terhelt szekerekkel edgyütt fogva hozák-bé ide. Már most, hogy ezen Sós tselakedetek fótalan ne maradjon, olyan bátorságos helyt ülnek itt vafon, hól a' Kenyeret a' Kutya a' kezekből ki-nem fogja kapni, és Per van a' fejeken. Ezek közzül edgyik ama híres *Szt***, ki ellen már 2 ezrtendöktől fogva igen sok panasz ment vala, azon-kivül, hogy valamin rajta érhatték volna: most meg-fog mindenekért lakolni!! — A' mi fő igazgató Vezérünk, F. T. M. Gróf *Klerse* szüntelen a' *Szfetái* szélső vigyázaton vagon, és fülel minden-felé. A' többi Generálok többnyire mind betegek. — „Ugyan ekkor egy szörnyü dolog esék a' mi Táborunknál. Az ugy nevezett *Stab* gyalog-lunál tűz támodott vala étzakának idején, és 10 gya-

gyalog Kunyhok (Kallyibák) már lángba valának öltözve ekkor, mikor a' Tábor észre vévén — — utzú rajta! *Hanibál* van a' nyakunkon!! lát-mát ütének; azonban hát csak *Vulkánus Uran* próbálgatja a' Legénységet. — de ő-kegyelmét is *Eolus* Izerentsésen meg térítvén, a' nagyobb veszte-delem el-múlék.

Szemlin 21. Aug. — „Azon szélesen ki-terjedett hír, hogy a' *Skutari Basa Valjevondl*, az *Abdi Basa* pedig *Pafsarovitzndl* sok ezere meg-val vólna, csak szél vólt, és el-repült. *Valjevondl* csak mint egy 1000 Törökök jelentek vala meg, és erre a' Serviai Szabad-Seregnek ott lévő igen ke-vés számból álló része, a' *Sábrefi* föld várakba-hú-*ta* vala magát vizsgálja — és az egész historia csak ebből állott. — *Pafsarovitzndl* ugyan egy néhány ezer Törökök jelentenek vala meg, de csak azért, hogy ha ezen Helység magát pénzel meg-nem váb-ja, fel égetik. Ezek hát csak Portzio Szedők, Cole-lectorok, Perceptorok, és Dullok akarának lenni; de mivel a' Nép már mind el-szaladott vala — ott kereskedtek, a' hól igen keveset kaptak. — Va-lamig ezen hír ki-nem nyilatkozott vala, Belgrád-ban szüntelen tétetnek vala a' szükséges készületek. A' Száva vizén megint szágodoznak vala a' mi vi-gyázóink; a' hidon senki-is Pafsus nélkül által-nem-botsáttatott 's. t. de már itt is az efféle szorgalmat-ságok kezdettenek szünni. — „Tegnap egy *Sz-rimi* tsupa fa Tallyiga, mellyen egy Kotsis és Afzszonyok ülének, a' hidról lovastól edgyütt be-tseppene a' Szávába; de minthogy a' Tallyigák semmi vas nem vala, a' helyet, hogy le-ülne a viz fenekére, úsz vala a' viz' mentére a' benne ü-lökkel edgyütt mind addig, mig hajók érkezének segítségül, és minden vezedelem nélkül ki-fogák. Ebből meg-téttzik, hogy sokszor jobb egy szegény paraszt fa Tallyiga, mint sem az Urak' vasas hi-tója. —

A' Morvai Tábor már most egészen útban van, és elszéledve így útoz: „ A' Minquitz Gránátéroz Batalionnya, és a' Kaprara Tábori Batalionnya, — alsó Styrrián és Tyrolon keresztül Olofzországba — Naygebauernek 2 Táb. Batalionnya Styrrián keresztül Tirolba. — Turrnak 2 Táb. Batalionnya Styrrián keresztül Kárinthiába. — Burger, Sit. Julián, Keavinger Grán. Batalioni; Tájsmdíster, Ferdinánd Toskána, Károly Toskána, és a' Pellegrini Táb. Batalioni alsó Ausztríriába. — Lobkovitz és Modéna könnyű lovas Németjei Gallitziába. — Ferentz fő Hertzeg, Sakmin, Zeschwitz, Kavanak, Anspákh és Naszszau, vasas Regementek mennek Magyar országba. — A' Városvi és Slavoniai Szélső Sergek 6 csapatban jönnek-vissza a' magok szélekre és lakó helyekbe. — A' Tseh és Morva Sergek pedig mennek a' magok előbbeni szállásokra.

Egész Magyar országban és az ahhoz tartozó Tartományokban, minden Mező és Királyi városokban és Püspökségekben, 1787-től fogva 88-ban és 89-nek végéig a' szegények Kacsájába begyűlt alamisna 158,051 R. forintokra ment; melyből a' szegények' számára kiosztatott, naponként némelynek 3 — 4 — 5 krajtzáronként 145 ezer 984 for.; minthogy az ebből részesült szegényeknek számok 5673-ra megyen vala. Megmaradott hát a' bevett pénzből 12-ezer 66 forint. Ha ez az Istenes szokás tovább-is fenn maradna Hazánkban, sőt idővel nagyobb előmenetelre találna lépni; így a' valóságos szegényei Hazánkban nem sok elzöldök múlva meg-szabadítottának a' málok különbének

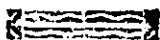
nyom.

dozásától — az erős nyakos koldusok pedig, a koldulás' kemény tilalmával, kaszához, gu'solyhoz és kapához kéntelenítettének Kenyérért folyómodni. —

Ő Felsőge kegyelmesen megengedte fokaknak kérésére, hogy a' *Lilienfeldi* Fundátzióhoz tartozó T. Papi Rend, mely a' múlt éltendőben töröltetett vala-el, ismét a' régi lábra vissza állítsassék, annak volt tagjai vissza hivattassanak, és örökségek vissza adatván, azt törvényesen mint tulajdonokat bírassák, és magoknak ugyan magok közöttül egy Abbást 's több megkivántató Elöljárókat válasszanak. A' Klastromnak régi tagjai között 29 en már vissza-is gyülekeztenek, és 17-dikén a' folyó hónapnak *Schwingenschlegel* Ignácz Ur, ki annak idejében Magyar-országban a' *Marienbergi* Pr. nél Superiori hivatalt viselt volt *Lilienfeldi* Abbásnak válasszatván, dob, trombita és harang szó között a' Fundátziónak templomába kifizetett és hivatalára ahoz illendő módon elkészítettet.

Temesvár 16. Aug. — Itt a' napokban egy *Leogyel* Kurit olly serénységgel útozott keresztül *Bukerest*-felé, a' melynél már sebesebben képzelni sem lehetne. Azt lehet gondolni, hogy olly követtséget vitt *Pruszszus* Oberster és mostani *Bukerest*-be lévő *Pruszszus* Követhoz B. *Lu'si*hoz, mellyről a' nevezett Obersternek még az edgyezésnek el-kezdetése előtt kellett tudósíttatni. Ujjságot kérdezvén, midőn hallaná, hogy közönséges békeséget remélnénk, el-mosojodott és nagy hahatával kezdett bennünket le-nevetni.

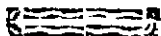

Frantzia ország. Páris 12 dik Aug. — A Nemzeti Gyűlés meg-határozta, hogy ennek-utánna sem a' Királynak Gyermekei, sem pedig a' többi Királyi vérből származó Hertzegek, a' szokásba volt állandó fizetést ne vehessék, hanem a' Nemzet rendelnye-ki mindeniknek az élelmére megkívántató költséget, ahhoz képeest pedig, a' mint az mindenik jobb vagy rosszabb maga-viselete által meg-fogja érdemelni. — A' Földes Uraságokak-is Familia-béli törvényes tulajdonságai fel-vetetésén, el-végeztetett, hogy az első szülő-teknek az ő több testvérek fel-ett való julsok el-töröltessék, ezek fel-ett semmi méltóságok ne légyen, és jofzágaikat edgymás között egyenlően oltsák-fel az Atyafiak. —

Ugyan' itt egy *Beaume* nevezetű helységben 24 Afzszonyosoknak seje ilyen gondolatokkal tel-vén-el, hogy a' mint a' férjfiaknak a' Nemzeti Szabadságért való hitet le-tenni illendű volna, miért nem lehetne az szerint az afzszonyoknak-is le-tenni ugyan azon szabadságért való hitet, midőn őök a' mint az egész Világ tudja, szintugy mint a' férjfiak, vagy még erősebben szeretik szabadok lenni? Sőt Jul. 14-dikén, a' már tudva lévő innep-napján a' Nemzeti Szabadságnak, annak módja szerint meg-is jelenének ezen említett afzszonyok, és hiteket le akarják vala tenni. Némely okosabb férjfiaknak nem tettett az afzszonyoknak a' Szabadság mellett való illy mértékletlen hővségek, a' nem akarják vala őket az esküvésre elő bocsátá-ji. Az afzszonyok a' Nemzeti Gyűléshez folyamod-tak, — de mitsoda válatzt kaptak? — Szerentsé- lenségekre egyik a' Députátusok közzül hivségtele- séget tapasztalt volt a' Feleségében magához, mely szerint következendű módon voxolt a' szegény afzszonyokra: — „A' Mádánok tartsi-ik-meg előbb azon egyetlen edgy első hiteket, mellyel magokat férjek hivségére kötelezték, akkor meg-fogják ér-dem-

demleni, hogy mint Polgárok úgy esküdjének meg: de — 's a' t.

Lengyel Ország. *Varsov* 11-dik Aug. — A' Lengyen Státusok kérettetvén, hogy Gen. *Ufedom* alatt Slésiai szélekről Nap-keleti Pruszlia felé az Oroszok ellen indúlt Pruszszus Seregnek, engednének *Varsovnál* keresztül menetelt, nem állottanak ugyan a' Pruszszus Királynak ezen kívánságára réá; azért mert Törvények tartya, hogy az hól az Ország Státusai öfzve gyülekezve vagynak, ott semmi idegen Sergek keresztül ne mehessenek; megengedték mind azon-által azt, hogy *Thorunál* 's még egy más helységnél keresztül vihesse *Ufedom* a' maga Sergeit. — Ezen hírből ki-tettzik az, hogy a' Pruszszus nagy erővel megyen az Oroszok ellen. Sőt a' Lengyel Státusok is Izoross parantsolatot adtanak ez iránt-ki, hogy *Lithvániában* Fejér Ruzszliának határain a' Lengyel Sergek erősitésnek meg. — Nevezetes a' Lengyel Státusoknak Gyűlésében a' mostani éppen fenn forgó punctum, melyben el-fog végeztetni a' következésnek azon rendgye, melly szerint a' Lengyel-orzági Koronának örökölsei, a' Királyságra el-juthatnak. Ezen tanátskozásnak ereje szerint, a' mostani Királynak halála után, egy bizonyos *Ház* fog valóztatni a' Lengyel-orzági Koronának örökös hírására, a' mely ház ezen Koronát le-felé menő Lineában öröliség szerint birni fogja, illy fel-tétel alatt, hogy minek előtte az Örökös meg-koronáztatnék, előre az Ország és Király közt való Kötésekre (*Pacta Conventa*) esküdjék-meg; a' mellyik pedig ezen kötéseket meg-rontaná, nem tsak magára nézve, hanem erre az egész valóztatott házra nézve el-fogná vezteni a' Koronához való következés-héli juisát. Honnan való legyen pedig ezen valóztatandó *Ház*, idegen é, vagy az Orzághéli, még erről nem tétetett lémmi emékezet. A' Királynak első szülött sija, mint Korona örökösse, mindenkor ezen Titulust viselleye: *Válóztatott Hertzeg*. Ha ezen le-felé menő Linea ki-tálna halni, mar ekkor más ház valóztatnék a' Királyi-

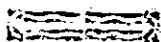

rálvi-szék Örökösének. — A' Lengyel Polgárok-
nak környül állásai-is elő-vétettévé, a' követke-
zendő nevezetes punktumok sorognak fenn az Or-
szág Tanácsában irántok. — „ Hogy a' Várolok
a' magok dolgaikat az Ország Gyűlése elejébe 3
Dóputátúfsaik által fel adassák. — Hogy egy Pol-
gár, ha örökséget bir, el-né fogattathassék, hanem
ha előbb hibája és büntetésre méltó volta meg-bi-
zonyittatik. — Hogy a' Polgároknak Nemes jo-
szágot vásárolni szabad legyen; minden Ekklesiái
hivatalokra, ki-vévén a' Püspökséget, el-juthassá-
nak; Univerlitás-béli 's más egyéb jutalmakkal él-
hessenek; és ha valamelyik Polgár, elő-menete-
lit az Oberherségig fel-vihette, ez által már minden
maradékjaival edgyütt örökös Nemességet nyerhes-
sen, 's a' Lengyel Lovasi Nemes Rend közzé szám-
láltassék.

BCU *Ukránia* 7. Aug. — *A' Fekete tengeren az*
Oroszok és Törökök között történt tengeri tsatának,
következendő bővebb le-írása hirdettetett-ki, egy itt
keresztül útozó Orosz Kurir által. — „ A' Kri-
miai partok tályékán Török hajókat vévén észbe
az Oroszok, Jul. 13 dikán ki-indúlt Kontreadmirál
Utsakov 31 külömb-külob-féle nagyságu hajókkal
Sebastopolból és 19 dikben *Jenihaléhoz* meg-érkez-
vén, észbe vette a' Törököknek 36 hajókból álló
Sergét maga ellen evezni. Az Oroszok-is hadi
rendet formálván, dél tájban el kezdődött az ütkö-
zet, mellynek vége, egyéb apróság fordulásokat és
tengeri tsata-béli mozdulásokat el-halgtván, az
lett, hogy a' Törököknek 3 nagy hajója a' via-
dalra alkalmatlanná tétetödvén, magának a' Török
Vezérnek hajója-is két versben gyujtattatott-meg, de
ismét meg-oltatott. Midön a' Kapitány Bafa, a' vesze-
delembe lévő hajóknak igen közelre ment volna legit-
tségül, sok embereit vesztette-el az Oroszok Kártátsa
miatt. — Egy hajójok a' Törököknek el-süjvedvén,
az Oroszok az azokon lévő Törököknek ki-fogá-
sán, ugyan eléggé munkálódtanak: de magok a'
más

más Török hajós Seregek réájok ágyuzván az Oroszokra, nem engedték a' Törököknek ki-fogdosását, inkább akarván talám el-veszéléket azoknak, mint az Oroszoknak kezekre való akadásokat. Az étzaka bé-következvén, nem üzhették az Oroszok a' Török hajós Sereget, melly szerint nem-is tudatik, hová vonta magát vizfíza a' Török hajós Sereg a' *Sinope*-béli kij-kötő helyhez vagy *Romeliai* partokhoz. A' tsata 12 órától fogva 5-ig tartott. Az Oroszok közzül meg-ölettenek 27-en, lébbe estenek pedig 64-en. Moli az Orosz hajós Sereg a' *Théodosiai* tenger-öbőiben nyugszik.

Spanyol-ország. — Egy Madriti Doktor a' gyenge gyomrú és Podágrás embereknek, következő Káfét jóvalol orvafságul: — „ Vegyen a' beteg, így szól ezen Doktor, a' maga Káféjába egy harmadrézt *Töty-makkot*, 's azt a' Káféval edgyütt, mint közönségesen szokás meg-pergelvén, élyen Kafé gyanánt véle annak módja szerint. “ — Ez eddig *Præscriptio*: így szól pedig tovább a' nevezett Doktor. „ En 26 esztendeje hogy praktizálok a' *Medicinát*: a' *Kolika*, *Reumátismus*, és a' gyomornak rothadása ellen, midön semmi egyéb eszközeim nem használtak, ezen Kafét rendeltem, és a' nevezett nyavallyákat véle gyógyítottam. 1822 betegeket gyógyítottam meg ezen orvas-szerem által, melly éngemet soha meg-nem tsalt. Ez az idős emberekre nézve egy olyan erősítő eszköz, a' melly ebben a' részben a' *Khinát* fellyül haladja. Ize ezen Kafénak jó: lehet vele esztendőig élni, tsak hogy minden 3 napok között egyik napon ki-kell a' véle való elést hagyni.

Olofz Ország. 10. Aug. — F. II-dik napjának, mint Apollóni Királynak Követtje Hertzog Ruffoli, meg-érkezvén Aug. 6-dikán Neápolisba, rá bízott Lakadalmi követséget következő Udvari tzerémoniaival tellyestette. Előbbször látogatására ment amaz esmeretes nagy Generálnak *Anton*: ki 8 kán Aug. nak a' *Leopold* Követtjének látogatásbéli költsönt vilzsa adván, ötet az Udvari fel-vezette. A' Követnek tiszteletére 9-dikben egy 50 személyre készült asztalt adott Gen. *Akton*, melyen a' főbb Udvariak, Uraságok, és Ministerek jelentenek-meg. Aug. 12-dikére, midőn a' Követnek közönségesen kellett az Udvarhoz való bemenetelt tartani, magának a' Követnek 's talám hozzá tartozóknak számára, 2 hat-hat lovas hintók valának rendeltetve, ezen kívül pedig a' főbb Nemesség 70 hat-hat lovas hintókban jelent meg. Aug. 14-dikére hasonló gála volt rendeltetve, azon külömséggel, hogy már ekkor a' hintókban csak két-két lovak fogattattak: 15-dikben pedig a' 2 Hertzog Afzszonyok, u. m. a' *Ferdinand* és *Ferdinand* fő Hertzegek örökös Hites Társai hitelsági hiteket le-tévén ezen jelen nem lévő 2 Hertzegeknek képeit, a' Neápolisi Királyi Koronát önköfse viselte. 's a' t.

Kedves *Deres* híven szolgálj vigyed hamar Levelém! Mert az — di *Rebekát* Bétsben ma fel-nem lelem Neve napján. Mit csináljok hát? Képében ölelem J — — mat, 's így örvendek én *Vele*, és ő *velém*.

Költ Bétsben 31-dik Augustusban 1790.